

Bilten
slovenskega
rodoslovnega
društva

Letnik 4
Številka 4
december 1997

REVESA

Kazalo

Andrej Mrvar, Vladimir Batagelj: Pajek – program za analizo obsežnih omrežij, Uporaba v rodoslovju	4
dr. Ema Umek: Civilne matične knjige na slovenskem ozemlju pred letom 1946	7
dr. Božo Otorepec: Od kod ime Ljubljana	9
mag. Dragan Matič: Zgodnji rodoslovni viri	10
Priimki, ki nastopajo v Lazarinijevi rodoslovni zbirki	12
Stane Adam: Miniature iz plemiškega rodoslovja (II. del), Jamski oz. Kamenski iz Begunj do konca XIII. stoletja	13
Andrej Stergulc: Družinski priimki v Bovcu - 1700-1947	16
Peter Hawlina: Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije (XVI. del)	18
Vasja Butina: Izdelava in oblikovanje lastne rodoslovne domače strani	19
Peter Hawlina: 17. bataljon, ki ga vid'la več ne bom	21
Peter Hawlina: Informatiko določa oblast	23
Janez Kos, Ema Umek: Rod Marije Javeršek, matere Josipa Broza - Tita	25
Alojzij Pavel Florjančič: Razvojno drevo človeka	27
dr. Branka Lapajne: Useful Tips for Conducting Genealogical Research in Slovenia. Kako se lotiti rodoslovnih raziskav v Sloveniji	31
Leon Drame, Artel Tomaž: Monografije slovenskih župnij	33
Dagmar Slekovec: Kaj delamo	34
Peter Hawlina: Kaj delajo: Antonija Šifrer s sodelavci	35
RAST - Raziskovalni stiki, Poročila o delu, Društvene obveznosti	37
Seznam predavanj za člane SRD v letu 1998, Slovensko rodoslovno društvo, ...	38, 39
Koledar prireditvev SRD za leto 1998	40
Franci Rihtaršič: Odmevi: Priimki Čufar	40
Peter Hawlina: Pregled vsebine dosedanjih številč časopisa Drevesa	41

Uvodnik

S to številko se je zaključilo četrto leto izhajanja prvega in edinega slovenskega rodoslovnega časopisa. Do izhajanja je prišlo samodejno, v urednikovanje so me zapeljale okoliščine. Nekaj nekoliko bolj vnetih rodoslovcev nas je sprejelo izziv in zastavili smo aktivnosti, ki imajo svoj najbolj trajni dokaz prav v pričujočem glasilu. Rezultatov dela je sicer še mnogo več, domišljavo bi zvenelo, če bi rekel, da jih ni mogoče naštetih. Ne nazadnje je enega od odrazov našega delovanja moč meriti po obiskanosti naših spletnih strani in pogostosti posredovanja odgovorov na poizvedbe raziskovalcev iz tujine.

V tej številki objavljamo pregled vsebine vseh dosedanjih števil. Vsem avtorjem in tistim, ki ste na različne načine prispevali pri uredništvu posamičnih ali skupnih nalog, se ob tej priložnosti še enkrat prav lepo zahvaljujem. Potrebna je bilo precej nesebičnega dela.

Bolj sami pri sebi smo ugotavljali, da naše delo ni namenjeno nam samim. Verjeli smo, da so rezultati našega dela dobrodošlo zapolnjevanje praznine, ki bi sicer zevala na tem mestu. Kdor zna primerjati dosežke posameznih evropskih in vzhodnoevropskih držav na področju rodoslovja, bo znal uvrstiti tudi Slovenijo. Veseli nas, da v tujini za nas vedo in nam izrekajo priznanja. Veliko manj smo bili uspešni pri predstavljanju našega dela v domovini. Skoraj vsi poskusi, da bi dejavnike na znanstveni, raziskovalni, kulturni in politični ravni prepričali o družbeni potrebnosti našega delovanja, so bili preslišani. Na zelo slab odziv je naletel poziv tistim, ki bi bili dolžni poravnati članske in naročniške obveznosti. Na ignoranco ali zavrnitev so naleteli naše prošnje za finančno podporo. Popolnoma se je ponesrečil tudi poskus, da bi naš časopis kupile še druge knjižnice v Sloveniji. Ponudbo smo poslali na več kot devetdeset naslovov, naročila ni bilo enega samega.

Vse to in še marsikaj drugega je več kot zadosten znak, da smo se v naših predvidevanjih uštel. Časopis ni potreben ne nam članom, še manj Sloveniji. Tako menijo tudi člani Upravnega odbora društva.

Možno je seveda, da časopis ni zanimiv, ker ga 'urednik' ne zna narediti zanimivega. Z urednikovanjem si urednik pridobiva tudi neko obliko oblasti. Sam se je sicer prav izrazito nisem zavedal, pri vključevanju prispevkov praktično nisem izvajal selekcije. Nikogar pa mi ni bilo treba vprašati za dovoljenje, da objavljam tisto, česar sem se pri svojem delu domislil sam. Zato je morda spisek mojih naslovov tudi najdaljši.

Vsaka oblast človeka tudi pokvari. Postane domišljav, prepričan, da je samo on sposoben in primeren za izbrano mesto. Bolj ko je nesposoben, prej se mu utrdi to prepričanje. Podoben postane tisti kroti, ki se ji je sanjalo, da je postala konj. Tako so jo sanje prevzele, da se je pustila podkovati. Krehala je in cepetala, vsem je bila odurna, pa vseeno nihče niti toliko sočutja ni zmožal, da bi jo odbrnil v njeno mlakužo. Redkokatera krotka se skesa in se zbosi, preden se utopi.

Nekaj privilegijev sem si dopustil z izbiro naslovnice in pri tem dosledno izbiral Škofjo Loko in sebe, kot avtorja fotografij. Ne zato, ker bi se polakomnil honorarja, saj sem imel s tem samo stroške, honorarja nobenega. Bolj zato, ker mi je bil v samoljubnosti všeč zamišljeni koncept. Dreves in krajev v Škofji Loki ne bi zmanjkalo še vsaj eno leto, vseeno pa je stor kar primeren motiv za zaključek. V zadnji številki vsakega letnika se je na naslovnici ob simbolni jelki ali božičnem drevescu znašla tudi katera od mojih štirih hčera. Leta 1995 je bila to Ana, leto kasneje Liza, letos sta dvojčici Iva in Eva tisti, ki v motivu, ki bi bil lahko podoben praznični voščilnici zaključujeta tudi to serijo.

DREVESA

ISSN 1318-6221

Leto 4, številka 4 - december 1997

Bilten Drevesa izdaja Slovensko rodoslovno društvo

Vse pravice pridržane. Ponatis prispevkov je možen samo po dogovoru z uredništvom.

Urednik: Peter Hawlina

Slika na naslovni strani: Štor v Štorju pod Sv. Lenartom nad Škofjo Loko, foto P. Hawlina

Računalniški prelom: Gapro, Ljubljana

Tisk: Embalažno grafični servis, Trata - Šk. Loka

Naklada: 300 izvodov

Naslov: Lipica 7, 4220 Škofja Loka, Slovenija

e-naslov: srd1@guest.arnes.si

Po mnenju Ministrstva Republike Slovenije za informiranje z dne 24. 4. 1996, št. 415-01-49/96 se za bilten plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5%.

Sodelavcem biltena Drevesa

Avtorje prosimo, da pri pripravi prispevkov upoštevajo naslednja navodila: Lektorirane prispevke pošljite stiskane in s sodobnim urejevalnikom teksta zapisane na disketi na naslov SRD, Lipica 7, 4220 Škofja Loka.

Urednik

Pajek - program za analizo obsežnih omrežij

Uporaba v rodoslovju

Andrej Mrvar

Fakulteta za družbene vede, Univerza v Ljubljani

Vladimir Batagelj

FMF, Oddelek za matematiko, Univerza v Ljubljani

1. Uvod

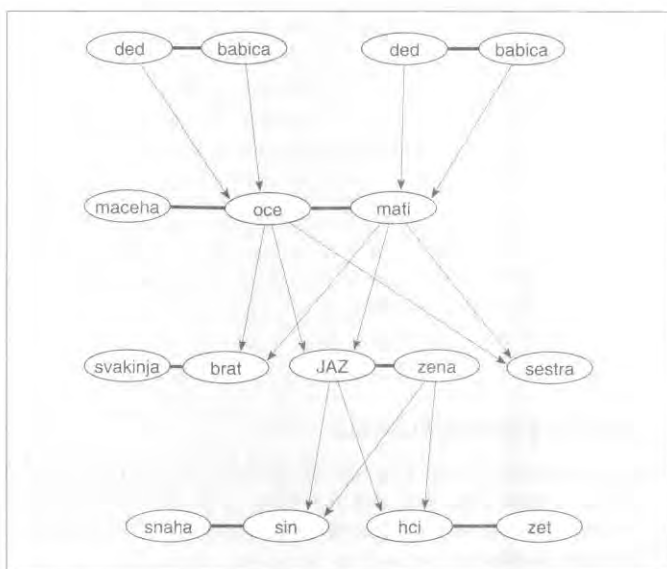
Pri svojem delu se večkrat srečamo z obsežnimi omrežji, kjer gre število točk / povezav v tisoče. Do teh omrežij lahko pogosto pridemo avtomatično iz drugih virov. Naštejmo nekaj primerov: rodovniki, diagrami poteka programskih sistemov, organske molekule, računalniška omrežja, transportna omrežja, vodovodna in električna omrežja, referenčna omrežja, družboslovna omrežja, itd. Obvladovanje tako velikih omrežij predstavlja tako časovno, kot tudi prostorsko zahteven problem. Trenutno še ne obstaja veliko programov, ki bi omogočali delo z njimi, zato sva se novembra 1996 odločila, da začneva z razvojem programskega paketa za analizo velikih omrežij **Pajek**. Program je prosto dostopen na naslovu: <http://vlado.fmf.uni-lj.si/pub/networks/pajek/>

2. Uporaba programa v rodoslovju

Za izmenjavo rodoslovnih podatkov se uporablja oblika zapisa GEDCOM. To obliko prepozna tudi program **Pajek** in jo predela v graf. Pravzaprav lahko rodoslovne podatke predelamo v dve vrsti grafov - *rodovnikov*:

1. V *navadni* obliki je vsaka oseba predstavljena s točko grafa, poroke so označene z neusmerjeno povezavo med točkama, usmerjene povezave pa vodijo od staršev do otrok. Glej primer slike 1a.

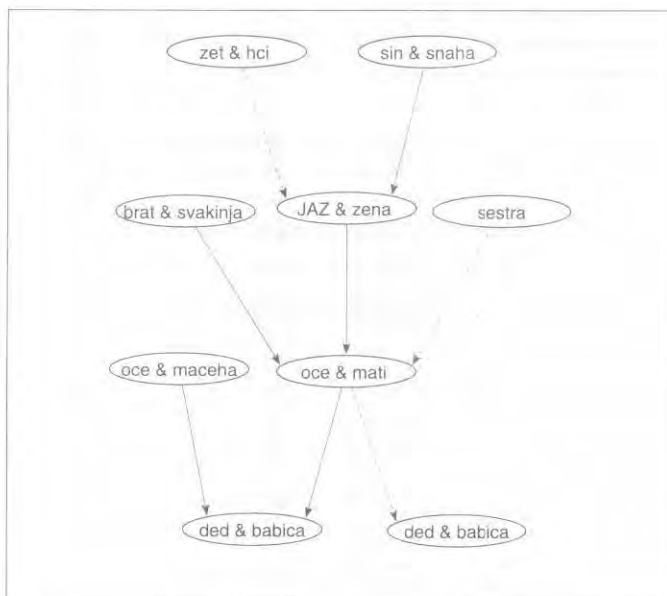
2. V obliki *p-graph* pa so točke grafa lahko posamezniki ali pari. Več o tej obliki najdemo na predstavitveni strani dr. D.

Slika 1a: Predstavitev rodovnika v navadni obliki.

R. Whitea z Univerze v Kaliforniji (Irvine): <http://eclectic.ss.uci.edu/~drwhite/pgraph/p-graphs.html>

V primeru, da neka oseba še ni poročena, je ta oseba v grafu predstavljena s svojo točko; če pa je poročena, je v grafu predstavljena skupaj s svojim zakoncem s skupno točko. V tej obliki imamo torej samo usmerjene povezave, ki vodijo od otrok do staršev. Ker so točke lahko tudi pari, moramo posebej označiti ali se povezava nanaša na moškega ali na žensko. Povezave, ki se nanašajo na moške (kažejo na moževe starše) so označene z neprekinjeno črto, povezave, ki se nanašajo na ženske (kažejo na ženine starše) pa s prekinjeno (pikčasto) črto. V primeru, da je neka oseba večkrat poročena, se ta oseba pojavi v toliko točkah, kolikor je porok. Glej primer slike 1b.

Slika 1b: Predstavitev rodovnika v obliki p-graph.

3. Analiza rodovnikov s Pajkom

V nadaljevanju so opisani osnovni koraki, ki jih moramo opraviti pri uporabi programa **Pajek**, da dobimo željene rezultate.

3.1 Branje datoteke GEDCOM

Datoteko z rodoslovnimi podatki (v obliki GEDCOM) preberemo z ukazom **File/ Network/ Read** (poševne črte pomenijo zaporedne izbire) ali pritisnemo ikono za branje, ki se nahaja v glavnem oknu desno od besede **Network** (če se je dotaknemo z miško, se izpiše **Read Network**). Datoteka se prebere v obliki *p-graph*. Če želimo datoteko prebrati v navadni obliki, moramo pred branjem spremeniti nastavitve s klikom na **Options/ ReadWrite/ GEDCOM - Pgraph**.

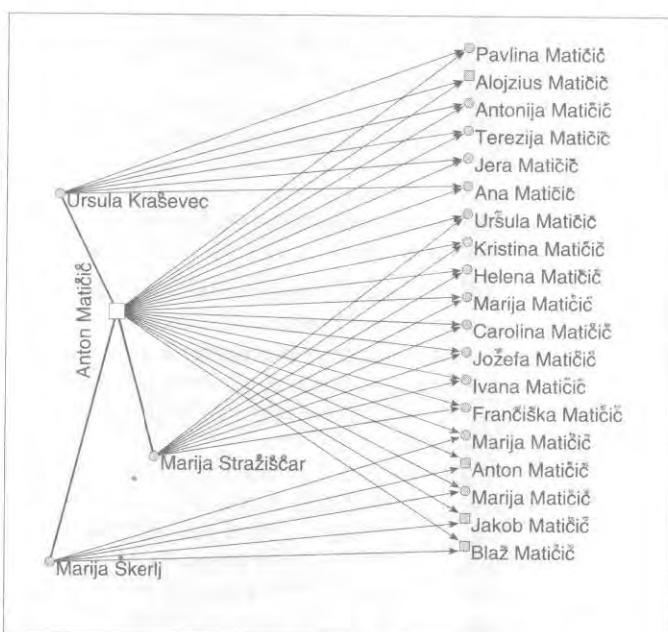
3.2 Kako obrnemo smeri puščic

Kot smo opisali v prejšnjem podpoglavju, kažejo v obliki *p-graph* puščice od otrok proti staršem. Za razumevanje je morda boljše obrniti smeri puščic, kar naredimo z ukazom: **Net/ Transform/ Transpose**. V nadaljevanju je v vseh primerih kjer je rodovnik prebran v obliki *p-graph* uporabljena oblika z obrnjenimi puščicami (puščice kažejo od staršev proti otrokom).

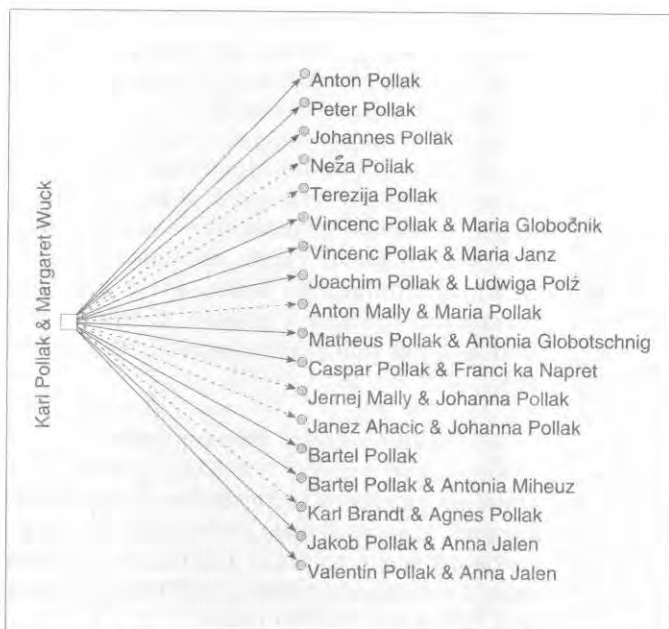
3.6. število neposrednih potomcev izbrane osebe

Z ukazom **Net/ Partition/ Degree/ Output** ugotovimo, koliko povezav vodi od posameznih točk v grafu. Informacijo si lahko v skrčeni obliki pogledamo z ukazom **Info/ Partition** ter odtipkamo neko številko, npr. 10 - želimo videti prvih 10 oseb z največjim številom otrok. Številko ali ime osebe, ki ima največ otrok si zapomnimo, in poženemo **Net/ k-Neighbours/ Output** (izračunamo oddaljenosti od te osebe), ter z ukazom **Operations/ Extract from Network/ Partition** (vnesemo 0 in 1) izločimo le osebo samo (ki je na oddaljenosti 0) in njene potomce (na oddaljenosti 1).

Vzemimo spet podatke **Drame.ged**. Če preberemo datoteko v navadi obliki, dobimo kot rezultat osebo z največ otroki (skupno), kar je prikazano na sliki 5a; če pa datoteko preberemo v obliki p-graph, dobimo zakonski par z največ otroki (slika 5b).

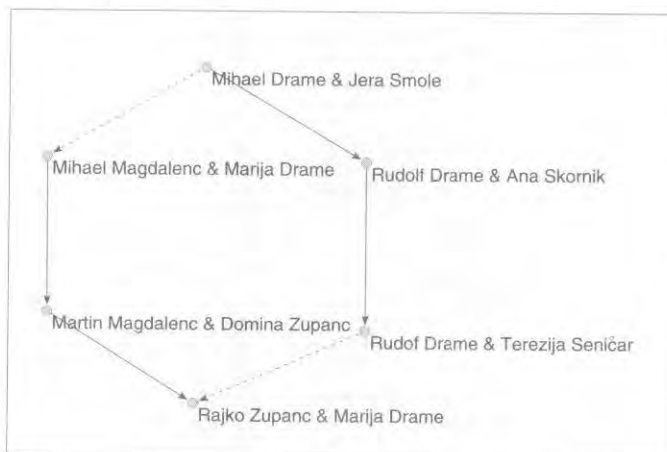
Slika 5a: Posameznik z največ otroki (navadna oblika).

Slika 5b: Zakonski par z največ otroki (p-graph).

3.7 Iskanje zanimivih vzorcev

S programom **Pajek** lahko odkrijemo tudi zanimive vzorce v rodovnikih (poroke med sorodniki). Rodovnik najprej preberemo v obliki p-graph. Nad njim izračunamo dvopovezane komponente z ukazom **Net/ Components/ Bi-Components**, pogledamo informacijo o komponentah **Info/ Hierarchy** ter odtipkamo neko številko, npr. 10 - želimo videti 10 največjih dvopovezanih komponent. Če se v rezultatu pojavijo samo komponente velikosti 2, je vse v redu. Večje komponente pa so bolj zanimive. številko izbrane komponente si zapomnimo in jo izločimo z ukazom **Hierarchy/ Extract Cluster** (dobimo množico oseb v tej komponenti), nato pa to množico izločimo iz grafa z ukazom **Operations/ Extract from Network/ Cluster**, ter jo po želji narišemo kot smo že opisali. Slika 6 prikazuje enega od zanimivih vzorcev v datoteki **Drame.ged**.

Slika 6: Poroka med sorodniki.

Civilne matične knjige na slovenskem ozemlju pred letom 1946

dr. Ema Umek

V preteklosti so vodili civilni upravni uradi matične knjige na slovenskem ozemlju v različnih obdobjih, tako v Ilirskih provincah 1812-1814, pri statutarnih občinah in okrajnih glavarstvih 1868-1946, v ogrski polovici avstroogrške monarhije v Prekmurju 1894-1919, v kraljevini Italiji na Primorskem 1924-1943, v Operacijski coni Jadransko Primorje 1943-1945, na nemškem zasedbenem območju Gorenjske in Štajerske 1941-1945, na madžarskem zasedbenem območju v Prekmurju 1941-1945 in na območju Zavezniške vojaške uprave 1945-1947. V času vodenja civilnih matičnih knjig so verske skupnosti še vodile svoje matične knjige, a javnopravno veljavo so imele civilne matične knjige. Zakon o vodenju matičnih knjig 1. aprila 1946 je poveril vodstvo matičnih knjig krajevnim ljudskim odborom, s tem se uvedejo civilne matične knjige. Tudi civilne matične knjige delimo na več vrst: rojstne, poročne in mrliške, včasih mednje uvrščajo še oklicne knjige.

1. Matične knjige na ozemlju Ilirskih provinc 1812-1814. V miru v Schönbrunnu leta 1809 je Avstrija odstopila Franciji dele ozemlja, med njimi tudi deželo Kranjsko, beljaško kresijo, Goriško, Trst in nekdanjo beneško Istro. Generalni intendant Ilirskih provinc, Chabrol, je izdal 10. avgusta 1812 instrukcijo o vodenju civilnih matičnih knjig, ki je temeljila na francoskem zakonu o uvedbi civilnih matičnih knjig iz leta 1794. Matične knjige so vodili na občinah (merijah) od 1. septembra 1812 v dveh izvodih, od njiju je bil eden na občini, drugega pa so pošiljali na sodišče I. stopnje. Vodili so rojstno, poročno, oklicno in mrliško matično knjigo, ki so jih zaključili vsako leto. Včasih so bile tudi vse knjige združene. Jezik teh knjig je bil nemški, v Slovenskem Primorju pa tudi italijanski. Matične knjige niso imele tiskanega formularja.

V rojstno knjigo so vpisovali listine o rojstvu, ki so imele naslednje podatke:

- datum (leto, mesec, dan) prijave rojstva,
- priimek in ime matičarja, naziv občine,
- ime, priimek, poklic, starost in bivališče prijavitelja rojstva
- ime in priimek novorojenca,
- ime in priimek očeta,
- ime, priimek, poklic, starost in bivališče prič.

Matičar je listino o rojstvu prebral pričam, ki so listino poleg njega tudi podpisale.

V oklicno knjigo so vpisovali listine o oklicih novoporočencev z naslednjimi podatki: datum, ime, priimek, starost, poklic in bivališče poročencev; ime, priimek, starost, poklic in bivališče staršev.

V poročno knjigo so vpisovali poročne listine z naslednjimi podatki:

- datum poroke,
- ime, priimek, starost, poklic, kraj rojstva in bivališče poročencev,
- ime, priimek, poklic staršev,
- ime, priimek, starost, poklic prič in njihova izjava o stopnji sorodstva s poročencema,
- podatki o oklicih in zadržkih ter izjave tistih, ki so bili proti poroki,
- dovoljenje staršev za poroko,
- podpisi prič in matičarja,

V mrliško knjigo je vpisoval matičar listine o smrti, ki jo je sestavil po tem, ko je ogledal mrtvega in sta dve priči dali izjavo o smrti. Mrliška listina je vsebovala tele podatke:

- datum,
- ime in priimek matičarja,
- ime, priimek, starost, poklic, rojstni kraj in bivališče umrlega,
- datum smrti,
- ime, priimek, poklic, bivališče staršev,
- ime in priimek zakonca, če je bil umrl poročen,
- ime, priimek, starost, poklic in bivališče dveh prič in njuna stopnja sorodstva z umrlim. V mrliško knjigo so vpisovali tudi mrtvorojene otroke. Matične knjige so prenehali voditi na merijah 1. julija 1814, ko so jih ponekod prevzeli župniki, druge pa so jih obdržali nekdanji župani (meri).

2. Matične knjige pri statutarnih občinah in okrajnih glavarstvih 1868-1946. Statutarne občine (Ljubljana, Maribor, Celje, Ptuj) in okrajna glavarstva so vodila poročne, oklicne, mrliške in rojstne knjige za nekatere primere. Zakon od 25. 5. 1868 je dovoljeval sklenitev zakona pred svetno oblastjo v primeru, če je poklicani duhovnik odklonil oklice ali dovoljenje za poroko iz razlogov, ki jih država ni priznala. Izvršilne odredbe za vodenje oklicne in poročne knjige so bile izdane 1. julija 1868. Poročna knjiga je imela isti obrazec kakor cerkvena poročna matična knjiga. Po določilih zakona od 9. aprila 1870 so vodili matične knjige tudi za osebe, ki niso pripadale nobeni zakonsko priznani cerkvi. Te vrste matic so ostale v veljavi do leta 1946.

3. Matične knjige v ogrski polovici avstroogrške monarhije 1894-1919 in na madžarskem okupiranem ozemlju v Prekmurju 1941-1945

Zakonski člen XXXIII iz leta 1894 je določil, da vodijo v Prekmurju matične knjige matični okraji. Vsaka velika občina in vsak okrožni notariat so tvorili matični okraj.

V rojstno matično knjigo so vpisovali naslednje podatke:

- priimek, ime, poklic, bivališče prijavitelja rojstva,
- kraj, leto, mesec, dan, ura rojstva otroka, spol, ime,
- ime, priimek, vera, poklic, bivališče, kraj rojstva, starost staršev oziroma nezakonske matere
- Leta 1904 so se podatki spremenili:
- dan vpisa rojstva v rojstno knjigo,
- rojstni datum, ime, spol, vera novorojenca,
- priimek, ime, poklic, bivališče staršev,
- kraj rojstva.

Vpis v rojstno knjigo so podpisali prijavitelj in matičar. V rojstno knjigo so vpisovali tudi mrtvorojene otroke, otroke, umrle med porodom, najdenice in posvojenice.

V poročno knjigo so vpisovali naslednje podatke:

- ime, priimek in uradni naziv uradnika, ki je sklenil zakonsko zvezo,
 - ime, priimek, poklic, starost, vera, rojstni kraj in bivališče poročencev,
 - ime, priimek, poklic in bivališče staršev,
 - ime, priimek, starost, poklic in bivališče prič,
 - izjava matičarja o sklenitvi zakona.
- Leta 1904 so spremenili tudi te podatke:
- kraj in čas sklenitve zakona,
 - priimek, ime, poklic, vera, starost, bivališče poročencev,
 - ime in priimek staršev,
 - ime, priimek in bivališče prič,
 - izjava poročencev in matičarja o sklenitvi zakona,
 - ime, priimek in uradni naziv matičarja.

Vpis sklenitve zakona v poročno knjigo so podpisali priče, poročenca in matičar. V poročno knjigo so vpisovali tudi neveljavnost, ločitve ali razveze zakonov.

Vpis v mrliško knjigo je bil narejen na podlagi prijave smrti matičarju kraja smrti in spričevala mrliškega oglednika.

V mrliško knjigo so sprva vpisovali naslednje podatke:

- ime, priimek, poklic in bivališče prijavitelja smrti,
- leto, mesec, dan in ura smrti,
- ime, priimek, vera, starost, bivališče, rojstni datum in zakonski stan umrlega,
- priimek, ime živečega ali umrlega zakonca,
- ime, priimek, poklic, bivališče staršev umrlega.

Od leta 1904 dalje so vpisovali v mrliške knjige naslednje podatke:

- datum vpisa, čas smrti,
- priimek, ime, poklic, bivališče, vera, starost umrlega,
- priimek in ime staršev,
- kraj in vzrok smrti.

Na začetku je vodil vsak matičar rojstno in mrliško knjigo, poročno knjigo pa je vodil en matičar za več matičnih okrajev. Od leta 1904 je vodil vsak matičar vse tri matične knjige. Matične knjige so pisali v dveh izvodih, dvojnike so hranili municipalni arhivi. Vodenje civilnih matičnih knjig je ukinil Narodni svet za Prekmurje na seji 2. oktobra 1919.

Ko je začela 15. avgusta 1941 poslovati na zasedbenem ozemlju Prekmurja civilna uprava, so uvedli civilne matične knjige, ki so jih vodili do aprila 1945.

4. Matične knjige na območju Julijske Krajine 1924-1943, Operacijske cone Julijske Krajine 1943-1945, Zavezniške vojaške uprave 1945-1947

Rapalska mirovna pogodba 1920. leta je prisodila kraljevini Italiji ozemlje Slovenskega Primorja. Na ta novopridobljena ozemlja je razširil kraljevi dekret 24. septembra 1923 veljavnost italijanskega zakona iz leta 1865, ki je določil, da vodijo matične knjige državni matični uradi. Matične knjige so začeli voditi civilni matični uradi, ki so bili pri občinah od 1. januarja 1924 dalje. Matični uradi so vodili rojstno, poročno, oklicno in mrliško knjigo.

Rojstna knjiga je imela tiskan obrazec in je bila razdeljena na dva dela. V prvi del so vpisovali naslednje podatke:

- zaporedna številka vpisa, datum prijave rojstva,
- ime, priimek in naziv matičarja,
- ime, priimek, starost, poklic in bivališče prijavitelja,
- datum, kraj rojstva, spol, ime in priimek novorojenca,
- ime, priimek, starost in poklic prič.

V drugi del knjige so vpisovali rojstva najdencev, izjave o rojstvu v drugem kraju ali v tujini, priznanje nezakonskih otrok, posvojitve, pozakonitve, spremembe priimka in imena, pridobitve plemstva. Leta 1907 je bila spremenjena vsebina drugega dela. Ta je bila razdeljena na dva oddelka: A, vanj so prepisovali najdence in druge podatke, ki so jih prej vpisovali v drugi del knjige. Leta 1939 so spremenili obrazec rojstne knjige. V I. del, serijo A so vpisovali izjave o rojstvu v teku 10 dni po rojstvu in če je otrok umrl pred prijavo rojstva. V I. del, serijo B, so vpisovali rojstva, ki so jih prijavi po desetih dneh od rojstva otroka. V II. del serijo A so vpisovali rojstva, o katerih so jih obvestili matičarji drugih občin in v II. del, serijo B, so vpisovali rojstva otrok v tujini ali na potovanju, izjave o oddaji najdencev, pozakonitvi, očetovstvu, dekrete o posvojitvah, pozakonitvah, spremembi priimka in imena, pridobitvi ali izgubi plemstva. Vpis rojstva je vseboval tele podatke:

- datum in kraj rojstva,
- ime in spol otroka,
- ime, priimek, starost, poklic, državljanstvo, raso, bivališče očeta in matere.

Na rob so vpisovali tudi kasnejše varuštvo, poroko, razveljavitev, neveljavnost ali ločitev zakona, pozakonitve, pridobitev ali izgubo državljanstva. Otrokom je bilo prepovedano dajati ime še živečega očeta, brata, sestre ali tuja imena.

V poročno knjigo so vpisovali spise o porokah, izjave o priznanju nezakonskih otrok, ki so jih podali zaročenci ob sklenitvi zakona. Poročna knjiga je bila sestavljena iz dveh delov. V prvem delu je bil tiskan obrazec z naslednjimi podatki:

- zaporedna številka vpisa, datum in ime občine,
- priimek, ime in naziv matičarja,
- ime, priimek, starost, poklic, kraj rojstva in bivališče poročencev,
- ime, poklic in bivališče staršev,
- ime, priimek, starost in poklic prič.

V drugi del so vpisovali poroke, ki so bile sklenjene v smrtni nevarnosti. Leta 1907 so razdelili drugi del na dve seriji: A - v njej so bili prepisi poročnih spisov, sklenjenih pred matičarjem, pristojnim glede na bivališče ali domovinstvo drugega zakonca;

serija B - v njej so prepisi porok, ki so jih prej vpisovali v drugi del. Po konkordatu leta 1929 je imel zakon, sklenjen pred duhovnikom, enako pravno veljavo, kakor zakon, sklenjen pred civilnim matičarjem. Leta 1930 so spremenili obrazec II. dela poročne knjige, razdelili so ga na tri serije: A - vpisi poročnih spisov porok, sklenjenih pred rimskokatoliškimi duhovniki iste občine, B - vpisi zakonov, sklenjenih pred rimskokatoliškimi duhovniki v drugih občinah, C - poroke, sklenjene v tujini. Poročna knjiga je bila ponovno spremenjena leta 1939. V I. del so vpisovali poroke, sklenjene pred pristojnimi matičarji, v II. del, serija A so vpisane poroke, sklenjene pred rimskokatoliškimi ali duhovniki drugih priznanih ver v isti občini, serija B - vpisi porok, sklenjenih v drugi občini, serija C - vpisi zakonov, sklenjenih po pooblastilu. Vpisi vsebujejo tele podatke:

- ime, priimek, starost, državljanstvo, rasa, poklic, kraj rojstva in bivališče poročencev,
- ime in priimek staršev, dovoljenje za poroko mladoletnih,
- datum oklicev,
- izjava zakoncev o sklenitvi zakona,
- kraj poroke, izjava, zakaj ni poroka v kraju bivanja,
- izjava matičarja, da sta poročenca postala mož in žena,
- priznanje nezakonskih otrok.

Na rob so vpisovali podatke o ločitvi, razveljavitvi in neveljavnosti zakona.

V **mrliško knjigo** so vpisovali izjavo o smrti, ki sta jo podali dve priči in spise o smrti, ki jih je prejel matičar. Mrliška knjiga je bila sestavljena iz dveh delov. V prvem delu so bili vpisi smrti po naslednjem obrazcu:

- zaporedna številka vpisa, datum,
- ime, priimek in naziv matičarja,
- ime, priimek, starost, poklic, bivališče prič,
- datum, ura, minuta smrti,
- ime, priimek, starost, stan, bivališče in kraj rojstva umrlega,
- ime, priimek, poklic in bivališče staršev.

V drugi del so vpisovali spise o smrti, ki jih je prejel matičar od drugih matičnih uradov. Leta 1907 so spremenili tudi obrazec mrliške knjige in sicer so drugi del razdelili na tri serije: serija A - vpisi smrti izven kraja stalnega prebivališča, B - smrt v bolnišnicah ali zavodih, C - vpisi smrti drugod. Leta 1939 je ponovno spremenjena mrliška knjiga. V I. del so vpisovali izjave o smrti, ki so jih dali matičarju neposredno, v drugi del, serijo A, so vpisovali spise o smrti izven pokojnikovega stalnega bivališča, v serijo B smrt v bolnišnicah in zavodih in v serijo C smrt v tujini in proglasitev za mrtvega. Mrliški spis je vseboval tele podatke:

- kraj, mesec, uro smrti,
- ime, priimek, starost, kraj rojstva, rasa, poklic, bivališče pokojnika,
- ime in priimek zakonca,
- ime, priimek, poklic, bivališče staršev,
- ime, priimek, starost, poklic in bivališče prijavitelja.

Matične knjige so vodili matični uradi v dveh izvodih, enega je hranil matični urad, drugega pa okrajno sodišče. Po kapitulaciji Italije 1943 so še nadalje vodili civilne matične knjige v Operacijski coni Jadransko Primorje do maja 1945 in na ozemlju zavezniške vojaške uprave do septembra 1947.

5. Matične knjige na nemškem zasedbenem ozemlju Gorenjske in Štajerske 1941-1945

Na nemškem okupiranem ozemlju na Gorenjskem in Koroškem so vodili od 15. junija rojstne in mrliške knjige na občinah občinski komisarji, poročne knjige pa politični komisar okrožja. Na Spodnjem Štajerskem so vodili matične knjige župani od 1. oktobra 1941. Matične knjige so imele enak obrazec kakor matične knjige v rajhu.

V **rojstno knjigo** so vpisovali naslednje podatke:

- ime, priimek, poklic, bivališče, vero staršev,
 - dan in uro rojstva, ime novorojenca,
 - ime, priimek, bivališče prijavitelja.
- Mrtvorojencev in umrlih med porodom niso vpisovali.

Poročna knjiga je imela dva dela. V prvem delu je bila potrditve poroke s podatki:

- ime, priimek, poklic, bivališče, kraj in datum rojstva, vera poročencev,
- ime, priimek, poklic, bivališče prič,
- izjave poročencev in matičarja o sklenitvi zakona in podpisi.

V drugem delu so navajali:

- ime, priimek, poklic, bivališče, datum in kraj rojstva staršev,
- državljanstvo in rasa poročencev,
- ime, kraj, datum rojstva otrok zakoncev, nezakonskih otrok po ženski liniji in posvojencev.

V **mrliško knjigo** so vpisovali tele podatke:

- ime, priimek, poklic, bivališče, kraj, datum rojstva, vera, stan umrlega,
- pri poročenih ime in priimek drugega zakonca,
- kraj, dan in ura smrti,
- ime in priimek, bivališče staršev,
- ime, priimek, poklic in bivališče prijavitelja,
- vzrok smrti, če ga je ugotovil zdravnik.

Matične knjige so vodili v dveh izvodih. Po koncu okupacije 1945 so prenehali voditi civilne matične knjige.

Nahajališča civilnih matičnih knjig so navedena v Vodniku po matičnih knjigah za območje SR Slovenije III, ki ga je izdala Skupnost arhivov Slovenije 1974. Ker so po tem letu nastale tudi nekatere spremembe, pa jih najdemo v objavljenih Vodnikih po Pokrajinskih oziroma Zgodovinskih arhivih v Sloveniji.

Od kod ime Ljubljana

dr. Božo Otorepec

Ko sem pred nekaj leti zbiral primerjalno gradivo za svojo knjigo o srednjeveških pečatih in grbih mest in trgov na Slovenskem, sem med ostalo literaturo iz sosednjih območij pregledoval tudi knjigo *Die Gemeindewappen von Vorarlberg* Karla Heinza Burmeistra, založbe Thorbecke v Sigmaringenu iz 1975, mi je padel v oči stavek: "Die Gemeinde umfasst 8,72 km² mit 4940 Einwohnern. Die Parzelle **Leiblach** wird bereits 802 als Civilne mati ~ ne knjige na slovenskem ozemlju pred letom 1946 'Liubilunaha' erwähnt, das Kirchdorf selbst erscheint erstmals 1226 unter dem Namen 'Herebrandeswiler'. "Ker se mi je zdela zanimiva podobnost med krajevnimi imeni "**Laibach**" in "**Ljubljana**" za naše glavno mesto, sem naprosil kolega dr. Härtla v Gradcu, da mi je poslal kopije iz diplomatarjev, v katerih se ta "Liubilunaha" v 9. stoletju omenja. V diplomatarju znane opatije v St. Gallenu (*Urkundenbuch der Abtei Sanct Gallen, bearbeitet von H. Wartmann, Theil I. /Jahr 700-840/*. Zürich 1863) je pod št. 164 objavljena prva listina iz 802, maj 15. Bregenz, v kateri sta duhovnik Dingmund in brat Ratmund poklonila samostanu v St. Gallnu svojo posest, pri-

dobljeno po prejšnji podaritvi, v navedenih krajih "id est Liubilunaha, quod situm est inter Bragantia (=Bregenz) castrum et inter fluvium, qui vocatur Ascaha (=Eschbach), ter še v krajih Gwigen in Hohenweiler. Kraj "Liubilunaha" je identificiran v opombi v "Leiblach, Kreis Vorarlberg, Keiserthum Österreich". Duden, Wörterbuch geographischer Namen, Mannheim 1966, str. 352 ima: Leiblach, die, Deutschland/Österreich", Zufluss des Bodensees. Früher auch Laiblach.

Druga listina, v kateri se ta kraj omenja, je iz 857, april 27. (ravno tam, Theil II, 1866, št. 452), v kateri sta brata Patacho in Sigibreht predala St. Gallnu svojo posest v Lindenbergu (Aalgäu), listina pa je bila izdana "in villa, quae dicitur Liubilaa", kar se zopet identificira kot omenjeni Leiblach. Naslednja listina z omembo tega kraja je iz časa 857, junij 20 - 858, junij 20., ko je St. Gallenski opat zamenjal neko posest s svojim odvetnikom; tudi ta listina je bila "Actum in Liubilaha" t.j. izdana v Leiblachu (ravno tam, št. 457). Nedolgo zatem je bila 14. maja 858 (prav: april 12) izdana "in villa Liubilaha nuncupata" druga listina o zamenjavi neke posesti (ravno tam, št. 462). Med 3. januarjem in 26. decembrom 866 (Wartmann: 872 I. 3.-VI. 13.) je bila v Rickbachu izdana zopet ena listina o zamenjavi dvora v Rickenbachu za dvojno velikost njiv onstran reke imenovane Liubilaha (ultra fluvium qui dicitur Liubilaha). To je tudi zadnja omemba tega kraja v 9. stoletju. Vse omenjene listine so bile v obširnih povzetkih z originalnimi imeni in popravljenimi datumi izdane tudi v delu Quellen zur Geschichte Vorarlbergs und Liechtensteins, Erster Band (do leta 1260), Innsbruck 1920-25 pod št. 3, 4, 65, 66, 68 in 74). Naj tudi omenim, da je kraj "Liubilingwang", ki se omenja v listini od 1. aprila 861 (Quellen, št. 70) glede identifikacije še sporen; avtor edicije ga lokalizira v naš Leiblach in meni, da je lokalizacija v Lellwangen pri Deggenhausnu napačna.

Tako imamo torej omenjeni kraj **Leiblach** oziroma reko, po kateri je imenovana današnja parcela, nekoč vas, ki se v 9. stoletju imenuje v ohranjenih listinah kot **Liubilunaha**, **Liubilaa**, **Liubilaha**, **Liubilinwang** in še dvakrat **Liubilaha**.

Pokojni prof. dr. Anton Grad, ki se je mnogo ukvarjal z etimologijo toponimov Ljubljana, Lubiana, Laibach (Slavistična revija 1980, str. 49-63), je poznal "rečico na avstrijsko-nemški meji z imenom Laiblach" (ravno tam, str. 60, opomba 35), ni pa poznal omembe te reke in takratne vasi kot Liubilunaha itd. že v 9. stoletju. Sam sem mu zgoraj navedene podatke posredoval s prošnjo za znanstveno obdelavo, žal pa je prof. Grad kmalu zatem umrl, ne da bi o tem kaj objavil.

V omenjeni razpravi je izjavil, da ga ne zadovoljujejo dotedanje razlage, ki so iskale izvor imena Ljubljana v slovanski osnovi l'ub, ni pa tudi izključeval domnev o možnem predslovanskem poreklu imena Ljubljane. Istega mnenja je bil tudi prof. Bezljaj, ki ga je imel za predslovanski relikv izjavo, da "načelnih pomislov proti predslovanski razlagi imena Ljubija in Ljubljana slavist danes ne more več imeti". Sam prof. Grad je ime mesta Ljubljana izvajal iz besede alluvium, ki v latinščini pomeni poplavljeno vodo, naplavljenost ali razlito vodovje ter romanske pripone - ana. Razvoj besede bi naj torej šel nekako takole: alluvio + -ana -> alluviana -> lubiana -> lubljana -< ljubljana.

V tej razpravi pa se Anton Grad ni dotaknil problema izvora nemškega imena za Ljubljano, t.j. Laibach, ki je hkrati

ime kraja in vode, ime vode pa je prvotno. Miklošič in drugi so ga izvajali iz slovanske osnove Lub(l)jah, Kranzmayer in Ramovš pa iz starovisokonemškega **laibo** (ostanek) + **ahha** (voda, reka, potok), ki naj ne bi imelo nič skupnega s slovenskim imenom Ljubljana.

Najdba imen Liubilunaha, Liubilaa, Liubilaha za reko, ki se je kasneje imenovala Laiblach oziroma Leiblach, že v začetku 9. stoletja, verjetno pa izvirajo še iz 8. stoletja, bi po analogiji kazalo na to, da je ime za reko Ljubljana, kasneje pa za celo mesto, bilo - morda že pred 8. stoletjem - prevzeto iz starovisokonemškega **Liubilunaha**, iz katerega je pozneje, po zakonitosti jezikovnega razvoja nemškega jezika nastala tudi nemška različica Ljubljane, t.j. Laibach. Iz povedanega bi sledilo, da izvirata tako poslovenjena Ljubljana kot nemško ime mesta Laibach iz istega starega imena Liubilunaha. O vsem tem bi seveda morali reči veljavno besedo jezikoslovci.

Naj še omenim, da se v srednjeveških virih v Mestnem arhivu v Trstu Ljubljana v 14. stoletju omenja kot Glubiana, Lubiagna, Glubigna, Jubigna, Jubiana, Glublana, Lubiana, V dokumentih arhivov in bibliotek v Vidmu/Udine pa se Ljubljana konec 13. stoletja označuje kot Leobacum, Leybach pa tudi kot Glubglana in Lubiglana.

Zgodnji rodoslovni viri

mag. Dragan Matič

Na naslednjih straneh bom skušal predstaviti nekaj fondov, ki jih hrani Zgodovinski arhiv Ljubljana in bi lahko bili zanimivi za rodoslovce, ki se zanimajo za starejše gradivo.

V prvi vrsti je potrebno omeniti zbirko, ki je nastala iz rodoslovnih pobud - gre za t. im. Lazarinijevo rodoslovno zbirko. Ne gre za klasično arhivsko gradivo, pač pa bolj za rokopisno zapuščino, ki v našem arhivu nosi oznako LJU 340. Podatki zbrani v tej zbirki, se v glavnem nanašajo na plemiške družine na Kranjskem (poleg tega tudi na koroške, štajerske, goriške in druge avstrijske in evropske plemiške rodbine, ki so se zdele Lazariniju zanimive). Ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja jih je zbiral Ludvik Lazarini. Zbrani podatki se po grobi oceni nanašajo na precej več kot tisoč rodbin. Njegovo dolgoletno delo je nastajalo s pregledovanjem arhivskih virov in literature. Tako tudi na podlagi pregledovanja rodoslovnih virov, ki so se nahajali v družinskih oz. graščinskih arhivih. Lazarinijeva zbirka je tako v precejšnjem delu nastala na podlagi njegovega raziskovanja bogatega družinskega arhiva družine Taufferer na gradu Turn (Weixelbach). Ta arhiv je med NOB pogorel in tako je Lazarinijeva zapuščina (poleg del Podhorskega, ki je l. 1940 na podlagi še ohranjenih arhivalij iz arhiva Tauffererjev sestavil rodbinsko deblo družine Taufferer) na ta način ohranila vsaj del zakladov tega nekoč tako bogatega družinskega arhiva. Lazarini je svojo zbirko gradil tudi na podlagi preučevanja arhivov deželnih stanov (npr. deželne deske) rodbinskih debel kranjskih plemiških družin, ki so bila v njegovi dobi shranjena v deželnem muzeju in preučevanja

tuje (npr. rodoslovni časopis Adler, dela Johanna Hübnerjeva) in domače strokovne literature (npr. Carniola, Izvestja muzejskega društva za Kranjsko). Lazarinijevo zbirko je l. 1940 odkupilo mesto Ljubljana in tako je prešla v Zgodovinski arhiv Ljubljana. Gre za 37 škatel v katerih se po abecednem sistemu nahajajo snopiči listkov. Vsak snopič se nanaša na eno od družin, znotraj posameznega snopiča pa vsak list na eno osebo. Na začetku snopiča so splošni podatki o družini:

- od kdaj je na Kranjskem "landständisch", oz. od kdaj ima deželanstvo
- podatki o izvoru družine, oz. od kje se je naselila
- kje je obstajala ali obstaja njena "družinska hiša"
- navedene so morebitne že opravljene rodoslovne raziskave in kje so bile objavljene
- navedena literatura, ki govori o zgodovini družine
- dodani časopisni izrezki, ki se nanašajo na aktualne dogodke v družini (npr. spori okrog zapuščin ipn.)
- skiciran družinski grb (včasih površna skica s svinčnikom, občasno večbarvna bogata risba)
- pri pomembnejših se nahajajo tudi skice rodbinskih debel

Podatki o eni osebi so znotraj družinskega snopiča zbrani na enem listku in v idealnem primeru vsebujejo:

- ime in priimek
- starši
- datum in kraj rojstva
- datum in kraj smrti
- oseba s katero je bil/a poročen/a
- službe oz. opravljanje funkcij
- citati arhivskega gradiva oz. literature od kje so bili podatki vzeti, pričajo o resnem znanstvenem pristopu

Seveda v posameznih primerih veliko naštetih rubrik ni bilo izpolnjenih, pač v skladu z dosegljivimi podatki.

Zdi se, da je Lazarini za graditev svoje zbirke uporabljal arhivsko gradivo tja od XVI. stoletja dalje. Kar je navedb, ki se nanašajo na starejša obdobja so v glavnem povzeta iz literature.

Očitno pa je, da Lazarinija ni zanimala samo preteklost plemiških rodbin, pač pa tudi aktualni dogodki – poroke, rojstva, smrti, zapuščinski procesi, družabno življenje, znansveno udejstvovanje, kariera posameznih plemenitašev ipn. O tem pričajo raznovrstni časopisni izrezki, ki jih je v kartotekah moč večkrat najti in jih je Lazarini v glavnem izrezoval iz nemških časopisov kot so bili npr. Laibacher Zeitung in Grazer Tagespost. Tako so npr. v škatlah XXVI. do XXXVII. spravljene same osmrtnice plemičev in plemkinj. V zbirki je znotraj teh – recimo družinskih – snopičev najti tudi fotografije plemenitašev.

Lazarinijeva zbirka priča o njegovem vestnem, potrpežljivem in natančnem delu, ki bi lahko predstavljalo eno od osnov za morebitno zgodovino kranjskega plemstva. V kartotekah namreč ni najti samo znamenitih plemiških priimkov kot so Auersperg, Coronini, Valvasor, Windischgrätz ipn., pač pa veliko takih, ki so danes popolnoma utonila v pozabo.

Rodoslovca, ki bi svoje preučevanje rad usmeril na področje ljubljanskih meščanskih družin starejše dobe, bi gotovo zanimale **serije mestnih knjig**, ki se hranijo v Zgodovinskem arhivu Ljubljana. Preden pa jih omenimo, je treba opozoriti na zelo važno delo, ki je nastalo na podlagi preučevanja tega gradiva. To je tipkopolis Vladislava Fabjančiča

"Ljubljanski sodniki in župani", ki bo naslednje leto (1998) izšel kot publikacija opremljena s strokovnimi opombami oz. komentarji Eme Umek in Janeza Kosa. Fabjančičevo delo zajema čas od l. 1269 (prvega znanega mestnega sodnika, ki mu je bilo baje ime Urban Pucelj) pa do francoske dobe. Stvarnim podatkom in opisom delovanja posameznih mestnih sodnikov in županov so redno dodane tudi razprave o njihovih družinah t.j. prednikih in potomcih, pa tudi sorodnikih. Navedeno je s čim so se ti ljudje ukvarjali, katere hiše so bile njihova last, kot tudi raznovrstne – včasih zelo zanimive, pa tudi pikantne – podrobnosti. Fabjančič tudi v kronološko zasnovanem pisanju vestno zapisuje v rubriki "kronika" vse, kar se je v Ljubljani pomembnega zgodilo in na tak način posrečeno prepleta zgodovino mesta, zgodovino meščanskih rodbin in usode posameznikov.

Ob literaturi in listinskem gradivu, ki mu je predstavljalo podlago predvsem za poglavja iz starejšega obdobja, so mu osnovo za njegovo pisanje predstavljali predvsem zvezki, oz. knjige v katerih so zapisane **seje mestnega sveta**. Ker je mestnemu svetu načeloval mestni sodnik in ker je ta na posebnih sejah mestnega sveta obravnaval tudi sodne zadeve so ti zapisniki sej mestnega sveta dobili naziv **Gerichtsprotocolle – sodni protokoli**. V ZAL-u ima serija sodnih protokolov oznako COD I in obsega gradivo od l. 1521 do 1786. Gre za 123 kodeksov, večinoma se v enem nahajajo zapisniki za več let skupaj. Vsebujejo razprave in sklepe sprejete na sejah mestnega sveta kot upravnega in sodnega organa. Vsebinska je raznolika in zadeva vse strani mestnega delokroga, ki ga glede na funkcije lahko razdelimo na tri področja. V prvo spada organizacija mestnega aparata in uprava mestne imovine, v drugo delokrog mestnega sveta kot mestne upravne oblasti na mestnem teritoriju, v tretje področje pa njegove sodne funkcije. Zadeve, ki jih je mestni svet obravnaval ter o njih sklepal, so bile predvsem naslednje:

- I. Volitev mestnih funkcionarjev, imenovanje mestnih uslužbencev, sprejemanje novih meščanov, sklepi glede mestne imovine, skupnih in drugih zemljiščih, hišah itd.
- II. Obravnave in sklepi upravnega značaja, policijski predpisi v najširšem smislu, zdravstvene, obrtne, tržne zadeve, določanje cen prehrabnenih artiklov itd.
- III. Zapuščinske in varuške zadeve, prenosi lastnine na zemljiščih in hišah, pravde, izvršbe, konkurzi in kriminalne zadeve

Mestni sejni zapisniki so opremljeni s sumarnimi **abecednimi imenskimi registri**, vendar ne za vsako leto. Za leta ko manjkajo, jih je prav tako sumarno sestavil Vladislav Fabjančič, kasneje jih je dr. Otorepec dopolnil.

Pomemben vir, v katerem se najdejo podatki za ljubljanske meščane od konca XVI. stoletja do srede XIX. stoletja je serija knjig v kateri so zabeleženi dohodki in izdatki mesta Ljubljane. Tako **mestne računske knjige** – COD XIII – vsebujejo 195 knjig dohodkov in izdatkov za leta med 1581 in 1844. Med dohodki je najti mitninske prejemke, pristojbine od prodaje, davek po posameznih delih mesta, urbarske dajatve ipn. Rubrike ki bi lahko posebej zanimale rodoslovca so pristojbine za podeljevanje meščanstva. Priloge k posameznim postavkam dohodkov izkazujejo imena in poreklo sejmarjev – isto je pri pristojbinah novo sprejetih meščanov, pri podložnikih, ki so pasli živino na mestnih gmajnah ali kosili mestne travnike. Priloge k izdatkom

razkrivajo poleg podatkov o cenah, opravljenem delu ipn. tudi imena rokodelcev.

Za COD XIII je dr. Otorepec sestavil imenski katalog, kjer so po priimkih zabeležene osebe, ki se znotraj te serije omenjajo.

Cod XVI predstavljajo **mestni urbarji** 116 knjig – z vrzelmi – za leta med 1517 in 1849. Od l. 1620 je serija dokaj popolna. Vsebujejo datjatve, ki so jih dajali meščani in drugi podložniki mestu kot zemljiškemu gospodarstvu od zemljišč, hiš, kramarskih lop, mesnic, brajnarije ipn. V prvi polovici XVIII. stoletja je mesto razširilo svojo posest z nakupi od nemške viteške komende, stolnega kapitlja, šentpeterske cerkve in vicedoma. Med mestnimi urbarji se od takrat pojavljajo urbarji prej komendskega, kapiteljskega, šentpeterskega imenja in župnije Kozarje, ki je predstavljala nekdanje vicedomsko imenje. Poleg mestnih urbarjev je v tej seriji še nekaj urbarjev drugih zemljiških gospodarstev, ki niso bila z mestom v nobeni zvezi.

COD XVII je dokaj popolna serija 148-ih **mestnih davčnih knjig in davčnih računskih knjig** za leta med 1600 in 1752. Davčni zavezanci so bili v knjigah razdeljeni po glavnih mestnih delih – Trg, Novi trg, in Stari trg z Rožno ter Hrenovo ulico, vsak trg s sosednjimi predmestji. Med leti 1640 in 1664 so za vsak trg vodili posebno knjigo, potem pa so naprej do konca za vse mesto vodili spet le eno davčno knjigo. Leta 1706 so začeli v posebni knjigi za vsemi ostalimi izkazovati osebe, ki niso imele stalnega stanovanja in so se večkrat selile – ti so bili obdavčeni s posebnim telesnim davkom, kontribucijo in obrtnim davkom.

Mestne knjige opremljene z abecednimi indeksi torej nudijo možnost nabiranja podatkov koristnih za rodoslovce tja od 1521 dalje. Upati je, da se bo maloštevilnim raziskovalcem, ki posegajo po tovrstnem starejšem gradivu pridružil tudi kak rodoslovec.

Ob zaključku je potrebno omeniti tudi projekt, ki se za naslednja leta načrtuje v našem arhivu – nameravamo pripraviti novo izdajo **“Gradiva za zgodovino stare Ljubljane v srednjem veku”** dr. Otorepca. Nova izdaja bo vsebovala tudi abecedne imenske indekse in ta način bomo raziskovalcem olajšali delo na najstarejšem listinskem gradivu. Na podoben način bomo tudi pripravili **abecedni indeks imen**, ki se pojavljajo v listinah naše zbirke listin.

Priimki, ki nastopajo v Lazarinjevi rodoslovni zbirki.

Naslednji priimki so prepisani s seznama, ki ga je pripravil arhivski delavec, ko je zbirko urejal. Za popolnost in pravilnost prepisa ne jamčimo.

Abaza, Abele, Abendorf, Abensberg, Aberle, Ableitinger, Abraham, Abrahamovicz, Abrahamsberg, Abram, Abramovich, Abrantes, Abranyi, Abriani, Abrudbanyay, Abtenarkt, Achim, Achleitner, Achorner, Achrenthal, Adamovics, Addoblatti, Adel, Adelmann, Adolph, Adrowsky, Ady, Afan, Agata, Aggermann, Agliardes, Agoston, Agoult,

Agricola, Ahsbachs, Ahseburg, Ahsmann, Aichelburg, Aichelpreuner, Aichen, Aicher, Aichinger, Aichpichl, Aigner, Ainkhürn, Ainkürn, Airoldi, Aister, Aistersheim, Aken, Albach, Alben, Albenburg, Alber, Albert, Alberti, Albertis, Albon, Albori, Albrecht, Albrich, Albrizzi, Aldringer, Alemann, Alencon, Alesch, Alessandrini, Alexy, Algaya, Alhau, Alimonda, Aljančič, Alker, Allesch, Allesina, Allizar, Allmen, Alm, Almazy, Almeida, Almstein, Alpi, Alt, Altai, Altdorffer, Altenburg, Altenburger, Altenburger, Alter, Altershaimb, Althaim, Althoff, Altkarg, Altman, Altmayr, Altvatter, Altwang, Alvensleben, Alvensleben, Am, Amadei, Amadori, Aman, Amann, Amberg, Ambra, Ambros, Ambrosch, Ambrosioni, Ambrositsch, Ambrozy, Ambrus, Ambschell, Ambstätten, Amelin, Amerighy, Amigon, Amigoni, Amon, Amstetten, Amundsen, An, Anders, Andicz, Andlao, Andlau, Andrade, Andrahsy, Andrea, Andree, Andrejka, Andrenyi, Andrian, Andrioli, Andritzky, Andrizky, Androch, Andryar, Angelí, Angelini, Angelinis, Angelis, Angerburg, Angermayer, Anglmayer, Anguissola, Angyan, Anhalt, Anhauch, Anichin, Ankershofen, Ankert, Ankwitz, Annenberg, Antal, Anthoffen, Anthony, Antlaßin, Antner, Antolič, Anton, Antonelli, Antonino, Antony, Antsteinn, Anzengruber, Apel, Apfalterer, Apfaltrer, Apor, Appel, Appelmann, Apperger, Appl, Applmann, Apponyi, Apraxin, Arailza, Arbehter, Arbter, Arch, Archer, Arco, Arenberg, Argento, Argmann, Argyll, Arh, Ariosti, Arkonyi, Arlberg, Arlt, Armansberg, Armansperger, Armstrong, Arneth, Arnfels, Arnim, Arnold, Arnoldstein, Arnstein, Arpad, Arpahsi, Arr, Arraga, Arragona, Artbold, Artens, Arthaber, Arther, Arthofer, Arthold, Artstetter, Arz, Asber, Asbolt, Aschau, Aschauer, Aschaun, Ascher, Asfeld, Aspre, Aspremont, Astmann, Astor, Athems, Attila, Aubel, Aubin, Aubry, Auenbrugg, Auer, Auerhammer, Auersperg, Auffarth, Auffenberg, Aufsahs, Aufschuacx, August, Augustin, Augustinetz, Auinger, Aulich, Aully, Aurather, Aurather, Auspitz, Ausseloos, Aust, Austädl, Autenrieth, Avanzini, Avarna, Avogadro, Ayster, Ayster, Azula, Barbo, Bebenburg, Beck, Bioneburg, Blaas, Blagay, Blaha, Blankenburg, Blankensee, Blankenstein, Blanquet, Blaschke, Blaschke, Blashier, Blasius, Blaskowich, Blassitsch, Blaugy, Blazeg, Blazekovic, Blechinger, Bleibtreu, Bleiburg, Bleichroder, Bleiweis, Bleß, Bleyleben, Blitzburg, Block, Blome, Blotins, Blücher, Blum, Blumencron, Blumendorf, Blumenthal, Blumeuer, Bobrenski, Bobretzky, Bobrik, Bock, Bockhai, Böcklin, Boda, Bodenhausen, Boeckmann, Boeltzmann, Boerin, Bogathy, Bogdan, Bogdanovic, Bogenringv., Bogner, Bogucky, Boguslawski, Bogusz, Bogyay, Böhl, Bohm, Böhm, Böhmen, Böhn, Bohn, Böhtlingk, Böi, Boichetta, Boissiere, Bojanc, Bojnicic, Bolfras, Bolhar, Bolldorf, Bolognini, Bolschwing, Böltz, Bölz, Bolza, Bolzano, Bombardi, Bömches, Bonaldo, Bonavia, Bonazza, Boncke, Bonda, Bonelli, Boneta, Bonetti, Bonfiolo, Bongart, Bonhomo, Bonhoned, Boni, Bonin, Bonjean, Bonn, Bonstetten, Bonzio, Boog, Bopp, Bora, Borch, Borchetti, Borchgrave, Bordolo, Borelli, Borghese, Borgsadowski, Borkowska, Borkowski, BornBornemissa, Borner, Bornmüller, Boroewić, Borota, Borovicenyi, Boroviczeny, Borowiczini, Borowska, Borsch, Borset, Borsiczky, Borstell, Borzecki, Bosanac, Bosch, Boschi, Boschkowicz, Boset, Bosicio, Bosio, Bosowic, Boss, Bossetti, Bossi, Bossio, Bossoldo, Bössörmanyi, Bösz, Both, Bothmer, Botsch, Botticher, Böttner, Bottoni, Boudet, Bourey, Bourgeois, Bourginguon, Bourry, Bouthilier, Bouthillier,

Boutteville, Bouvier, Bowes, Bozitz, Bozsany, Bpagatnischegg, Brauner, Buffa, Caraduzzi, Ceschi, Cobenzl, d'Annunzio, Gallenberg, Lang, Locatelli, Lustthaler, Payrsparg, Petschachonin, Petschavitsch, Pionare, Placek, Plächel, Plachki, Placky, Plank, Plankenwart, Planner, Planta, Plapiel, Plappert, Platten, Platter, Platz, Platzer, Plawen, Plazer, Plehkovitsch, Plehwe, Plener, Plentzner, Pleschanicz, Pleskott, Plesnig, Pless, Plessen, Plessnig, Pleškovič, Plettenberg, Plettriach, Plivelic, Plöckhuern, Ploebst, Ploennics, Ploj, Plönnics, Ployer, Pluhard, Plüskow, Poberczer, Pobog, Pocci, Poche, Pöcher, Pochner, Pochwalski, Pöck, Podbielski, Podboj, Poddany, Podewils, Podiebrad, Podmanizky, Podmann, Podobnik, Podstalzky, Podstatzky, Pogačnik, Poganitz, Pögl, Pogledich, Pogner, Pogranyi, Pohl, Pohlberg, Pohlenz, Pöhlmann, Pohlreich, Poispon, Poissl, Pojatzí, Pokanka, Pokorny, Polainer, Polak, Polani, Poleschensky, Polesini, Polheim, Polignac, Polivka, Pöll, Pollak, Polleni, Poller, Pollesini, Pollet, Pollheim, Pöllin, Pollitzer, Pollnitz, Polyak, Polz, Polzenstein, Polzer, Pomner, Pompei, Ponetti, Pongratz, Poniowski, Poniowski, Poninska, Poninski, Pont, Pontheris, Ponz, Poos, Pop, Poplics, Popovici, Popovics, Popp, Poppendorf, Popper, Poraj, Porm, Porta, Portele, Portenschlag, Portheim, Portia, Portier, Portner, Porto, Portugal, Porzia, Posadowsky, Posarelli, Posaulki, Posch, Poschacher, Poschinger, Pöschmann, Posner, Posochowski, Pospischil, Possaner, Possart, Posselt, Possinger, Post, Postl, Posztoczky, Potemkin, Poten, Potiorek, Potir, Potobsky, Potocky, Potočnik, Potozhnik, Pötschacher, Pötschöwitsch, Pott, Pottenbrunn, Pottere, Pöttinkh, Pöttneg, Pourtales, Pouser, Povolny, Povše, Powa, Roos, Scherffenberg, Vablkampff, Vaccano, Vadnay, Vagedes, Vajma, Valckenberg, Valenta, Valentinčič, Valentini, Valentinis, Valier, Vallenstits, Vallner, Vallussi, Valo, Vandalin, Vanderbilt, Vandrín, Vaorck, Varado, Varady, Vařanemann, Varesanin, Vareton, Varga, Variant, Vasdenyey, Vasto, Vaughan, Vaugoin, Vaul, Vaula, Vauz, Vay, Vazsonyi, Vecelli, Vedenberg, Veesera, Vega, Veider, Veigl, Veith, Velderndorf, Veldes, Velgger, Velics, Velkavrh, Vells, Velo, Velsky, Veltshein, Venezia, Ventour, Venturini, Venus, Vequel, Veran, Veranemann, Verbecz, Verbez, Verda, Verdin, Verdroß, Veres, Vereß, Verette, Vermatti, Verneda, Vernier, Veron, Versbach, Versen, Versey, Vertscacher, Vesey, Vespucci, Vesque, Vesquez, Vessel, Vessmayr, Vest, Vesteneck, Veterani, Vetter, Vever, Veyder, Vialardi, Vicelins, Vichausser, Vicine, Vickinghoff, Vida, Vidale, Vidats, Vidos, Vidovic, Vidulovic, Vieregg, Vilas, Vilhar, Villafranca, Villamarina, Villanders, Villani, Villani, Villat, Villata, Villavicencio, Villavicencioza, Villefort, Villers, Villesch, Villingen, Vindey, Vinnkh, Vins, Vintana, Vintler, Vintschgau, Vintschger, Vionovich, Virach, Visconti, Viscontini, Visher, Visini, Vistarini, Vitas, Vitorelli, Vittinghoff, Vitzthum, Vivante, Vivante, Vives, Vizdom, Vladkovič, Vodnik, Vogel, Vogel, Vogelsang, Vogl, Vogtberg, Vogue, Vöhlín, Vöhlín, Voigts, Voijffy, Voinovič, Voinović, Voit, Voith, Voith, Vojnits, Vok, Volckern, Volckersdorf, Volkh, Volkmaid, Vollrath, Volpi, Volta, Voltolinus, Vomacker, Von, Von, Vorbeck, Vorig, Vorner, Vorsig, Vorst, Vranyczany, Vreints, Vreints, Vrhovec, Vuczinsky, Vučetič, Vučinič, Vüewe-Cliequot-Pousardin-Werle, Vugo, Vuk, Vukasovich, Vukotic, Vukovic

Miniature iz plemiškega rodoslovja (II. del)

Jamski oz. Kamenski iz Begunj do konca XIII. stoletja

Stane Adam

Namen te kratke razprave je kakorkoli položiti temelje neki širši in temeljitejši obdelavi zgornje- ali visokogorenjskega plemstva, njegovemu nastanku in razvoju v srednjem veku. Redko omenjanje sorodstvenih zvez izven družine, akutno pomanjkanje podatkov o posesti in ne nazadnje dejstvo, da se ministeriali in drugo plemstvo nižjih rangov vsaj do konca XIII. stoletja omenja več ali manj le med pričami dejanj, vse to prenapredi resno zgodovinsko rodoslovno razpravo v hipotetično razpravo, kolikor toliko podprto z viri, a tudi s kolikor toliko utemeljenimi domnevami. Pri tem so me vodile ugotovitve, da so se ministeriali XII. in XIII. stoletja poročali najprej v krogu približno enakega ranga in istega gospoda, šele kasneje se ta krog razširi. Ministeriali so se navadno omenjali v listinah, kjer je bil v vsebini ali med pričami prisoten tudi njihov gospod, kar pa ni pravilo. Tudi lokacije izdaj listin, ki so največkrat v za tiste čase nenavadno širokem krogu (Oglej, Innsbruck, Dunaj) so po svoje zgovorne, a bolj malo prispevajo k analizam, če jih lahko tako imenujemo. Sicer pa mi je bilo vodilo v razpravi, da predstavim nekatere zelo zgovorne podobnosti, ki jih bo vsak, ki bo želel reševati uganke iz rodoslovja starejših, ne le gorenjskih, ministerialskih rodbin, moral reševati od primera do primera.

Ta razprava govori o ortenburškem plemstvu z gradov Jama/Luknja in Kamen pri Begunjah. Na splošno je obravnavano ozemlje solidno pokrito z viri v X. in XIV. ter XV. stoletju, skromno predstavljeno je XIII. stoletje, XII. stoletje pa je nekakšna praznina. Kam se je izgubila množica svobodnih posestnikov, ki jih omenjajo Briksenški kodeksi¹ v IX. stoletju? Virov ni, tudi Ortenburžani sami se redko omenjajo. Pri vsem tem je še danes nerazjasnjeno vprašanje, kdaj so Ortenburžani prišli na Gorenjsko, oziroma v okolico kasnejše Radovljice. Vsekakor med leti okoli 1100 in 1185. Velik razpon med obema letnicama daje kar nekaj prostora za najrazličnejše spekulacije. Letnico okoli 1100 bi bilo bolj pomakniti na točno 1102², ko je Ulrik (III.) Weimar Orlamündski, podeljeval svojo istrsko posest mdr. osebam, ki jih ima Hauptmann³ za tkim. istrske Ortenburžane. Omemba dveh Adalbertov, starejšega in mlajšega, prejkone očeta in sina, se ne sklada z dosedanjimi raziskavami Ortenburžanov, kjer velja, da je starejši Adalbert najkasneje do leta 1098 umrl in bi bil leta 1102, ko je bila izdana gornja listina, lahko omenjen le Adalbert mlajši⁴, ki pa je bil po vsej verjetnosti brez potomcev⁵. Datacija listine je trdna, zato je vprašanje, za koga pravzaprav gre. Tirolski Adalbert je bil še leta 1106 mladoleten a tudi njegov oče enakega imena je bil takrat že mrtev⁶. Hauptmannova interpretacija izvora istrskih Ortenburžanov je v tem trenutku na majavih nogah, tudi novejša teorija F. Tyrollerja⁷ problema ne rešuje. Glede Ortenburžanov na Gorenjskem smo za starejše obdobje enako v dvomu. Na tem mestu moramo najprej omeniti oglejskega patriarha⁸. Goriški so obvladovali večje kose ozemlja na tem teritoriju

še v XIII. stoletju⁹. Prisotnost Šumberških oz. Višnjegorskih kaže na askvinske začetke, ki utegnejo biti starejši od Ortenburžanov¹⁰. Kakorkoli, podobna listina, ki bi govorila o ev. podelitvi gorenjske posesti Ortenburžanom, ni ohranjena. Prva omemba ortenburške posesti v radovljiškem kotu tako datira v leto 1185, ko je grof Henrik Ortenburški podaril briksenški cerkvi svojo kmetijo v Mostah pri Žirovnici¹¹. Omenjena listina je briksenška tradicija in se podatki v njej lahko nanašajo tudi na še starejše obdobje. Listini je čisto spodaj pripisano tudi darovanje Leokarde iz (begunjske) Jame/Luknje, a je datum pripisa neznan¹². Če so bili Ortenburžani prisotni na tem teritoriju že tako zgodaj, so za ohranjanje svojega vpliva, oblasti in za zavarovanje svojega premoženja vsekakor morali imeti svoje ljudi - ministeriale, ki so bivali po plemiških bivališčih. Za obvladovanje teritorija na takem nivoju so si ministeriali, seveda z gospodovim dovoljenjem zgradili dobro utrjene gradove. Kot ortenburške zgodnje gradove prepoznamo Wartenberg pri Kranju, Waldenberg pri Radovljici ter Jama/Luknjo in Kamen pri Begunjah. Zanimivo je, da prvih dveh gradov s slovenskim imenom ne poznamo. Ime Wartenberg se je ohranilo v bližnji vasi Stražišče¹³, kjer so ministeriali, ki so nekdanji bivali na njem, imeli svoj dvor. Da je vas stala še preden je bil zgrajen grad, je videti iz popačenega imena vasi, Wartenberg je dobeseden prevod vaškega imena. Sicer je bil grad vsaj od sredine XIII. stoletja podrt¹⁴. Grad Waldenberg nima glede imena vzporednice v slovenščini, ime Pusti grad je kasnejše in je nastalo v času, ko je bil grad že razvaljen in zapuščen, ime Lipniški grad je najnovejši konstrukt. Le oba begunjska gradova imata tudi slovenski imeni. Jamski grad se največkrat navaja s čisto slovenskim imenom - Luknja, popačeno Lueg, Lvge ipd., le Kamen se v srednjeveških listinah striktno imenuje Stein, Stain ipd.¹⁵. O slednjih dveh gradovih in njihovih zgodnjih prebivalcih bom skušal povedati nekaj več.

Lokacija, na kateri stojita gradova (danes pač v ruševinah), je polna prazgodovinskih ostankov. Pod Jamskim gradom/Luknjo je gradišče iz starejše železne dobe, lokacija, na kateri stoji grad, pa je bila obljudena že dosti prej¹⁶. Tudi okoliška toponimika prinaša zanimivo sporočilo. Dolina Drage, po kateri je tekla prazgodovinska pot, strma skala Studor, bližnja gora Dobrča, vas Begunje v neposredni bližini itd., so neme priče pradavnega izročila. V srednjem veku sta gradova obvladovala pot skozi dolino Drage in ni čudno, da je bilo v danih razmerah tu tudi prvo ortenburško oporišče. Ortenburški Wartenberg pri Kranju je bil mejni grad, podobno kot andeški Gutenberg. Ortenburški Waldenberg je kmalu, a ne takoj, postal skupaj z naseljeno oz. doseljeno Radovljico novo središče ortenburškega gospostva¹⁷. Še ob koncu Ortenburžanov na začetku XV. stoletja je v ohranjenih virih dobro videti dvojnost ortenburškega ozemlja. Tkim. Zgornji urad (ozemlje severno od Save) je imel sedež na Kamnu, Spodnji urad (Lipniška dolina z Bohinjem) pa na Waldenbergu. Ali so gradovi Jama/Luknja in Kamen v Begunjah, Waldenberg in Wartenberg, starejši od Ortenburžanov, naj bo tema neke druge razprave. Ta govori o zgodnjem begunjskem plemstvu, z gradov Jama/Luknja in Kamen.

Najstarejše omembe obeh gradov in plemičev v virih datirajo šele v XIII. stoletje. Negotova datacija pripisa na briksenški listini iz leta 1185¹⁸ omenja Jamski grad, oz. Leokardo, ki je bila kot darovalka prejkone vdova nekega viteza iz Jame. Leta 1263¹⁹ je bila izdana listina, s katero sta si po smrti očeta grofa Hermana II. mlada Ortenburžana

Henrik in Friderik razdelila družinsko posest. Med ostalim se navajata tudi gradova pri Begunjah v zanimivi zvezi Jama/Luknja in grad Kamen²⁰, kar se večidel tolmači kot nekakšno odvisnost Jamskega gradu od gradu Kamen. Še več, nekateri vidijo v tem kontekstu Jamski grad le kot nekakšno zavetišče sosednjega Kamna. V slednji listini se omenjajo tudi prebivalci gradu, štirje kastelani, gospoda Ulrik in njegov brat Markvard, gospod Rudiger mlajši in Majnhard "Ploz" z ženami in dediči²¹. Če kaže formulacija "*antrum et castrum Lapis*" na podrejenost Jamskega gradu sosednjemu gradu Kamen, lahko rečemo za prebivalce, da se le-ti imenujejo večidel po Jami in ne po Kamnu. Od navednih kastelanov se Rudiger in Majnhard kasneje v virih ne omenjata več, brata Ulrik in Markvard pa se še leta 1286²² in 1287²³ navajata kot Jamska. Po dosedanjih interpretacijah virov bi to bilo za čas do konca XIII. stoletja tudi vse. Pri iskanju dodatnih virov sem imel na voljo le malo možnosti. Pregledal sem diplomatarije in dosti še neobdelanega gradiva in ugotovil, da mi je na voljo le analiza imen povezanih z obema gradovoma. Pri tem sem se zavedal, da je gradov z imeni Kamen/Stain in Jama/Luknja več. Imena plemičev in gradov, lokacije izdaj listin, omembe skupaj s svojim gospodi, ev. sorodstvene zveze in še kaj, so mi bile vodilo pri ugotavljanju in določanju prednikov in sorodnikov zgodnjega begunjskega plemstva. Pri tem sem izhajal iz prepričanja, da so bili ortenburški ministeriali prisotni na obravnavanem teritoriju od samega začetka, od časa, ko so Ortenburžani dobili to ozemlje.

V že omenjeni listini iz leta 1263 se Rudiger imenuje "junior", torej je moral obstajati še en Rudiger, bržčas njegov oče. Tako imamo že dva Rudigerja. V briksenški listini iz leta 1247²⁴ se med pričami omenja Rudiger iz Jame, ki so ga zaradi napake prepisovalca v Schumijevem diplomatariju raziskovalci prezrli. Leta 1248²⁵ se v velesovski listini omenja gospa Gertruda/Jera "Mumelin" z otrokoma Ulrikom in - Rudigerjem. Slednja vestička ne bi bila nič posebnega, če se ne bi ob Rudigerju omenjal Ulrik. Imeni sta po vsej verjetnosti Jamski. Ulrik iz leta 1263 ni brat Rudigerja mlajšega. Rudiger iz leta 1248 pa se zdi isti kot tisti iz leta 1263. Ker se Gertruda omenja le z otrokoma, je bil njen mož (Rudiger starejši?) verjetno že pokojnik. Tako imamo tudi njegovo približno smrtno letnico - 1247/8. Brata Ulrik in Markvard sta verjetno Gertrudina vnuka in Ulrikova sinova. Rudigerja kot očeta izključujem zato, ker se njegovo ime v rodu ne pojavi več. Še nekaj besed o Rudigerju, saj je njegovo ime važno za ugotavljanje ev. prednikov rodu iz Jamskega oz. gradu Kamen. Rudiger se omenja leta 1228²⁶ in je bil stric otrokom kamniškega kastelana Gerloha. Predpostavljam, da je bila Gertruda/Jera Gerlohova sestra in odtod tudi posesti Gertrude (Rudigerja) v okolici Velesovega.

Ob koncu XII. stoletja so Ortenburžani naglo pridobivali veljavo. Že več kot pol stoletja so imeli grofovski naslov, njihov vpliv na Kranjskem in v Furlaniji je nenehno rasel. Njihova prizadevanja za visokimi cerkvenimi položaji niso bogve kako dobro obrodila, a jim je vseeno uspelo Gertrudo/Jero, sestro Ortenburžana Otona III. napraviti za prednico samostana v Št. Juriju na Jezeru, brata Hermana pa za koroškega arhidiakona (njegovo potegovanje za patriarhovo stolico ni obrodilo sadov). Ortenburška korespondenca zadnjega desetletja XII. stoletja omenja niz ministerialov. Med njimi so nekatere osebe, ki so še kako zanimiva poživitev te razprave. V leto 1190²⁷ je datirana listina, ki jo je grof Oton III. Ortenburški izdal za svojo sestro Jero, prednico v

samostanu Št. Jurij na Jezeru. Med pričami se najprej navaja grofov brat, arhidiakon Herman, za njim pa so navedeni ortenburški ministeriali. Najprej Haidenrik s Kamna s sinovoma Reinhardom in Adalbertom, za njimi pa kastelan (na Ortenburgu) Henrik in njegova brata Rudiger in Haidenrik²⁸. Leta 1197²⁹ se v ortenburški listini omenjajo med pričami Haidenrik in njegova sinova Reinhard in Adalbert s Kamna, za njimi pa kastelan Henrik in njegova otroka Rudiger in Rudolf³⁰. Leta 1201³¹ pa se v goriški listini omenjata med pričami Henrik z Ortenburga in Haidenrik s Kamna³². Omenjeni grad Kamen je še v najnovejših interpretacijah kar grad pri Dellachu v dolini Drave³³. Sam ga štejem za begunjski grad, saj "dravski" Kamen, če je sploh kdaj bil ortenburški, nikoli ni bil domovanje toliko pomembnih ministerialov, da bi se omenjali npr. pred kastelani z Ortenburga in celo mladimi ortenburškimi grofiči, kar nam nazorno pokaže vrstni red prič v listini iz leta 1197. Ob Kamenskih navajam tudi ortenburške kastelane, predvsem zaradi imena Rudiger, ki ga tedaj zasledimo pri slednjih pri dveh zaporednih generacijah. A Rudiger se omenja tudi na Jamskem gradu. Prva omemba sega v leto 1159³⁴. Rekel sem že, da je mogoče Leokarda iz datumske spornega pripisa listini iz leta 1185 njegova vdova. Po Jamskem gradu se spet imenuje Rudiger leta 1197³⁵, a med leti 1202³⁶ in 1214³⁷ tudi Oton. Za slednje bi lahko podvomili, če so res iz begunjske Jame/Luknje, a kaj, ko se Oton leta 1211³⁸ navaja kot Kamenski. Tesna zveza Jama/Luknja - Kamen nam skupaj s ponavljanjem imena Rudiger daje osnovo, da upravičeno lahko domnevamo, da gre za naš, begunjski grad in njegove prebivalce. Izvor imen pri ortenburških begunjskih ministerialih XII. stoletja lahko iščemo pri ostalem ortenburškem plemstvu. V tem času pač ne na Gorenjskem, kjer so vprašljive datacije začetkov gradov Wartenberg in Waldenberg, temveč na Koroškem, pri ministerialih iz Baltramsdorfa pri Spittalu na Dravi, Techendorfa pri Belem jezeru/Weissensee in Gesieza pri Spittalu³⁹. Zanimiv je tudi pogled tostran Karavank, kjer se v okr. leta 1215⁴⁰ datirani listini omenja Rudolf, ki se imenuje (širše) po Bledu, a je to njegova edina omemba. To nas spomni na nekaj kasnejšo datacijo listine, kjer se imenuje po Bledu Wersso/Weriant, sin Berona Kamniškega (vnuk že omenjenega kastelana Gerloha). Njegova mati Rikarda (Rizza, Munza) je bila mogoče s Kamna pri Begunjah, čeprav je v listini iz leta 1247⁴¹ omenjena posest v Vrbi in Doslovčah briksenški fevd. Tudi Wersso se v listinah ne omenja več kot enkrat kot Blejski, njegovo omenjanje je več ali manj v zvezi s Kamnikom in Kamniškimi, rodom, ki je pripadal⁴² Andeškim. Kot lahko iščemo vzporednice in zveze med Jamskimi in ostalo koroško ortenburško ministerialiteto, lahko za nekaj kasnejši čas storimo enako in primerjamo zgolj specifična imena, ki se v rodu ponavljajo, med slednjimi in prebivalci drugega radovljiškega gradu - Waldenberga. O tem v nadaljevanju.

Opombe

- ¹ Obj. O. Redlich: Acta Tirolensia I., Innsbruck 1886.
- ² List. 1102, november 17, Oglej, obj. UB Kr I/67.
- ³ L. Hauptmann: Krain, Erläuterungen zum historischen Atlas der österreichischen Alpenländer I/4, Wien 1929, str. 400 - 401.

- ⁴ F. Tyroller: Genealogie des altbayerischen Adels im Hochmittelalter, Göttingen 1962, (Genealogische Tafeln zur mitteleuropäischen Geschichte, herausgegeben von W. Wegener), Zur Tafel 16, Anfänge der Grafen von Ortenburg in Kärnten, str. 225 - 226.
- ⁵ Tyroller, n. d., str 227 - 228.
- ⁶ Tyroller, n. d. Zur Tafel 24, Eurasburg - Grafen von Tirol - Stein, str. 304 - 305.
- ⁷ Gl. op. 4 - 6.
- ⁸ List. 1154, april 1, Oglej, obj. UB Kr I/111. Oglejski patriarh podeljuje in menja posesti v okolici Preddvora in Radovljice, mdr. da oz. podeli Ulriku, škofu v Trevisu (bratu grofa Majharda Šumberškega) cerkev v Mošnjah. Pri tem je vprašanje, ali gre za oglejski fevd ali patriarhovo lastniško cerkev. Če gre za slednjo, jo je mogoče obdržal goriški rod. Odtod tudi verjetna naselitev okolice iz Ziljske doline in ustanovitev župnije, ločene od (oglejskega) sv. Klemena na Rodinah.
- ⁹ Goriški so pobudo v tem koncu Gorenjske dokončno izgubili šele sredi XIII. stoletja, ko so večino svoje posesti zastavili (in zastavo izgubili) Ortenburžanom (list. 1252, december 22, Millstatt, obj. UB Kr II/196).
- ¹⁰ Glede virov gl. F. Kos, Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku IV., Ljubljana 1915.
- ¹¹ List. 1185, december 3, Bled, obj. L. Santifaller: Die Urkunden der Brixner Hochstifts - Archive 845-1295, Schlern Schriften 15, Innsbruck 1929, str. 46. ... Comes Henricus de Ortenburch mansum unum apud Hohenbrukken eidem loco donauit ...
- ¹² ... Levcardis de Antro ...
- ¹³ *Strasista* (1002), *Trasichs* (1214/1220), ... *Drasisch* (okr. 1360), obj. M. Kos: Gradivo za historično topografijo Slovenije (za Kranjsko do leta 1500), II., N - Ž, Ljubljana 1975, 579-580.
- ¹⁴ List. 1202, pred 27. januarjem, obj. UB Kr II/4, gl. tudi list. 1263, junij 2, Škofja Loka, obj. UB Kr II/320.
- ¹⁵ Ime izgleda izhaja iz krajevne toponimike. Prim. pri Stari Fužini v Bohinju sta si soseda dva hriba, Studor (998m) in Kamen (1030m). Sicer je gradov z imeni Luknja in Kamen (seveda popačenih ali ustrezno prevedenih imen) po Koroškem, Kranjskem in še kje kar lepo število.
- ¹⁶ Prim. J. Meterc: Begunje v preteklosti (Begunjščica, gora in ljudje, Begunje 1994), str. 3 - 35.
- ¹⁷ Teza o doselitvi prebivalcev radovljiškega Predtrga z imenom verjetno ziljske Radnje vasi (ime starejše naselbine se je pozabilo kot npr. na Otoku - Sp. Otok, a npr. ohranilo v Mošnjah kot Graben) približno sredi XII. stoletja sovпада z doselitvijo dela prebivalstva kasnejše(?) mošenjske župnije.
- ¹⁸ Gl. op. 11, 12.
- ¹⁹ List. 1263, april 25, Kranj, obj. UB Kr II/317.
- ²⁰ Gl. op. 19. ... *item Carniole antrum et castrum Lapis ...*
- ²¹ Gl. op. 19. ... *cum quatuor castellanis domino Wrico et fratre suo Marquardo, domino Rudgero iuniore et Meinhardo Ploz cum uxoribus et heredibus eorundem ...*
- ²² List. 1286, avgust 24, Stražišče, obj. FRA XXXI/397. ...*VI. dictis de Lueg (et) Marquardi fratris sui militum ...*

- ²³ List. 1287, september 28, Bled - grad, orig. perg. v AS ZL. ... *her V^olrich von dem Lv^oge* ...
- ²⁴ List. 1247, april 23 in 25, Kamnik in (Tržiška ali Kamniška?) Bistrica, obj. UB Kr II/141. Prepisovalec je napačno zapisal *Ruodegerus de Zuoge* nam. *Luoge*, kot je v originalu.
- ²⁵ List. 1248, april 16, Sofumberg (pri Vidmu, Furl.), obj. UB Kr. II/155. ... *domina Gertrude dicta Mumelin et Rudegero atque Vlrico eius filiiis* ...
- ²⁶ List. dat. okrog 1228, pred 17. julijem, obj. UB Kr II/51 z opombo na list. 1271, oktober 27, izdano v cerkvi sv. Jakoba v Škofji Loki (... *filiij Gerlochi de Stayn videlicet Heinricus, Pero, Wergandus, Waltherus, Ortolfus et patruus eorum Rudgerus* ...).
- ²⁷ List. 1190, obj. MHDC III/1365.
- ²⁸ ... *Hermannus archidiaconus, Haindericus de Lapide et filii eius Reinhardus et Adelbertus, Hanricus castellanus et fratres sui Ruodgerus et Haindericus*.
- ²⁹ List. 1197, Ortenburg, obj. MHDC III/1471.
- ³⁰ ... *Domini Hermanni archidiaconi et Haidenrici et filiorum eius Reinhardi et Aldelberti de Lapide, Hainrici castellani et filiorum eius Ru^odgeri et Rv^odolfi et filiorum comitis Hainrici et Hermani* ...
- ³¹ List. 1201, julij 8, Lienz, obj. MHDC III/1508.
- ³² ... *Heinricus de Ortenburg, ... Heidiricus de Stein*.
- ³³ H. Prasch: *Lehen, Erbverträge, Herrschaften und Güter der Ortenburger Grafen in Kärnten (1000 Jahre Grafenschaft Lurn-Ortenburg, 800 Jahre Spittal an der Drau, Bezirksheimatmuseum Spittal/Drau)*, str. 99.
- ³⁴ List. 1159, obj. UB St I/402. ... *Ru^odiger de Lu^oge*.
- ³⁵ List. 1197, marec 19, obj. UB St II/22. ... *Ru^odeger de Lu^oga*.
- ³⁶ List. 1202, december 13, Graz, obj. UB St II/57. ... *Otto de Lu^oge*.
- ³⁷ List. 1214, julij 6, Graz, obj. UB St II/130. ... *Otto de Lu^oge*.
- ³⁸ List. 1211, Breže, obj. UB St II/117. ... *Otto de Lapide*.
- ³⁹ Npr. list. dat 1159/1173, obj. MHDC III/982, ... *Hainricus de Tochendorf*, list. 1166, Oglej, obj. MHDC III/1093, ... *Henricus de Gesiesce* (K. Tangl v *Die Grafen von Ortenburg in Kärnten, Erster Abschnitt, AÖG 30, Wien 1864*, str. 258 ima *Gesiesse*), *Henricus de Baltramisdorf*, list. 1179, avgust 3, Beljak, obj. MHDC III/1252, ... *Ru^odegerus de Paltramstorf*, 1190, obj. MHDC III/1365, ... *Reinhardus de Techen-dorf*, 1192, Ortenburg, obj. MHDC III/1388, ... *Hainricus (et frater) eius Ru^odgerus de Paltramisdorf*, itd..
- ⁴⁰ List. dat. okoli 1215, obj. Gr V/249 (F. Kos ima datacijo po O. Redlichu, *Acta Tirolensia* I/541, v UB Kr II/26 je datacija "okoli 1214", verj. po Sinnacherju, *Gesch. v. Säben-Brixen*, IV/6).
- ⁴¹ Gl. op. 24.
- ⁴² List. 1238, december 11, Velesovo, obj. UB Kr II/103, ... *Weriando filio Mvnze*, list. 1245, april 11, obj. UB Kr II/131, ... *Werscho*, list. 1247, april 23, 27, (Kamniška) Bistrica, Kamnik, obj. UB Kr II/141 ... *Wersso de Veldes*, list. 1248, januar 10, Gamberk, obj. UB Kr II/151, ... *Wilbirgis filia Chvnradi Gallonis uxor Wersonis*, list. 1268, maj 8, Škofja Loka, obj. UB Kr II/384, ... *Wersonis*.

Družinski priimki v Bovcu - 1700-1947

Andrej Stergulec

Moje zanimanje za rodoslovje je usmerjeno predvsem na rojstni kraj Bovec - nekoč Villa Mayori - Velika vas, Paruavilla - Malavas in Door - Dvor. Obrobno obravnavam zaselke Vodena, Ravna, Ravni laz in Visna, medtem ko sem moral zaradi obsežnosti tematike opustiti raziskovanje vasi Kal-Koritnica, Plužna in zaselek Bavšica, ki tudi spadajo pod bovško župnijo oziroma staro občino.

Raziskovanje obsega v Bovcu 429 in v Dvoru 81 hišnih števil. Razpoložljive podatke sem črpal iz rojstnih matičnih knjig, ki se začinjajo z letom 1720, iz mrljskih in poročnih knjig od leta 1785 dalje. Bovški župnijski urad razpolaga, poleg sedanjega časa, samo z eno knjigo 'status animarum'. Zapiski v tej knjigi so nepopolno vneseni in so nastali med letom 1800 in 1816. Žal je bila ostala cerkvena dokumentacija uničena med I. svetovno vojno, ko je bil Bovec dobri dve leti sedež italijanske vojske in prizorišče neposrednih vojnih dogodkov.

Ločeno poglavje je študija in povezava priimkov z urbarji.

Izhodišče za hišno oštevilčenje sem si izbral iz Terezijan-skega katastra, ki se pričinja s hišno številko 1 pri trdnjavi Kluže. Značilnost in pomanjkljivost tega stavbnega oštevilče-nja je, da so hišne številke raztresene in v njih ni logičnega zaporedja. Dodeljevane so bile ob izgraditvi hiše ne glede na lokacijo ali oddaljenost od predhodne hišne številke.

Prva hišna številka je bila vpisana v knjigo rojstev 10. junija 1770. Terezijanski kataster nam 9. avgusta 1798 posreduje izveček iz posestne knjige vseh hišnih števil z imeni njihovi-h lastnikov.

Pod italijansko upravo je podesta - župan Como, 17. avgu-sta 1935 podpisal dekret o uvedbi uličnega sistema in novo oštevilčenje. Prvi vpis je zabeležen 14. marca 1936, ki pa ni trajal dolgo. Že 11. septembra 1943, tri dni po kapitulaciji Italije, je občinska uprava, čeprav pod nemško okupacijo, uvedla stari avstrijski način vpisa hišnih števil.

Po končani vojni leta 1945, se je pričelo razmišljati o uradni ukinitvi imen ulic, ki so bila vsa italijanska izvora. Domačin Ivan Mihelič - Kaštenk je izdelal študijo in uvedlo se je drugačno oštevilčenje kot je bilo pod Avstrijo. Hišne številke so se začele v Dvoru, torej v obratnem zaporedju. Prva zabeležba v knjigi smrti je vnesena 29. aprila 1953.

Leta 1952 je bil Bovec proglašen za mesto in bi kot tak, že iz reprezentančnih razlogov, moral imeti ulični sistem. Po nekoliko spremenjenem predlogu, ki ga je predstavil Andrej Stergulec, je bil ulični sistem uveden na podlagi odloka občine Tolmin dne 24. 9. 1982. Tedaj je Bovec spadal pod občino Tolmin. To je bila že četrta sprememba hišnega oštevilčenja v Bovcu.

Kot vsaka dolina oziroma pokrajina, ima tudi Bovška, od Trente in Predela, v imenoslovju lastno poreklo oz. priimke. Domnevam, da so lokalnega izvora naslednji:

Cravagna - Kravanja = domnevno poimenovano po kravi Mlecus - Mlekuž = domnevno poimenovano po mleku

Comatiz - Komac = domnevno poimenovano po komatu

V seznamu bovških priimkov navedene letnice naselitve v kraj niso povsem natančne, ker se te nanašajo na vpisano

letnico poroke ali na dan rojstva prvega otroka in bodo potrebni popravki. Navedeni priimki se pretežno nanašajo na lastnike hiš med leti 1700 in 1947.

Obdobje po priključitvi k Jugoslaviji 15. septembra 1947, bo potrebno ločeno proučiti. Zaradi ugodnih bančnih kreditov, se je gradnja stavb močno povečala in vsled fluktuacije vojaškega kadra, policije, kulturnih, turističnih in drugih delavcev, ki so se ustanovili v Bovcu, je spisek priimkov obogatel. Današnji popis bi obsegal nove priimke različnih narodnosti.

V seznam bom vključil tiste priimke, za katere menim, da so tudi avtohtonega izvora in hvaležen bom za vsako pripombo.

Pojasnilo: V prvem stolpcu so priimki, v drugem število družin s tem priimkom, nato letnica prvega vpisa in v zadnjem kraj iz katerega priimek izvira. Poudarjeno sem zapisal tiste, katerim pripisujem domači izvor.

Berginc	6	1774	Srepenica	Jank	1	1829	Čajna- Koroška
Berlot	1	1876	Kanal	Jonko	2	1856	Črnomelj
Bizaič	1	1864		Jurekovič	1	1907	
Bon	1	1919	Kobariško	Kamenšček	1	1841	
Bratina	1	1892		Kašca	19	1700	
Braz	2	1806	Srpenica	Kavs	33	1700	
Breščak	1	1910	Ročinj	Keber	3	1700	
Brundula	1	1850		Kenda	61	1700	
Bunc	1	1901	Kras	Klavora	25	1700	
Cimprič	2	1881		Klavser	1	1810	Ročinj
Cunder	4	1754		Klinkon	7	1722	Volče
Cviter	3	1700		Knež	1	1700	
Černuta	35	1700		Kofol	3	1800	Tolminsko
Čopi	21	1700		Komac	55	1700	
Čujec	16	1700		Kopet	1	1807	
Dela Bianca	3	1900	Furlanija	Kospar	7	1726	
Denardi	1	1921	Veneto	Kovač	12	1700	
Deriga	1	1700	Ziljska dolina	Kovačič	2	1835	
Dimnik	1	1700		Kravanja	91	1700	
Domenih	4	1700		Kristan	1	1735	
Domevšček	2	1857		Krohne	1	1823	Srpenica
Durjava	5	1838	Ročinj	Kuenc	4	1740	Volče
Eksel	3	1756		Kuk	3	1890	Log
Erat	1	1922		Kusenpfenig	1	1724	
Faninger	1	1854	Beljak	Kutin	35	1700	
Flajs	17	1700		Lavtežar	1	1746	Kranjska Gora
Fon	7	1827	Trnovo	Leiler	3	1853	
Forte	1	1803	Videm	Lendaro	1	1919	Benečija
Furlan	11	1700		Likar	10	1700	
Gasparin	1	1791	Rabelj	Lizzi	1	1808	Gorica
Gasperčič	9	1700		Lukan	1	1700	Kobarid
Gorza	2	1700		Mavrič	4	1700	
Grainer	1	1722		Melihen	4	1700	
Gruden	1	1893		Mihelič	54	1700	
Guanin	1	1850	St. Kancijan	Mišic	6	1700	
Hosner	14	1700		Mladič	1	1899	Dolenjska
Hrast	2	1890	Kobariško	Mlekuž	78	1700	
Hrovat	3	1849	Srpenica	Možina	4	1775	
Huber	3	1803	Spittal	Mrak	3	1741	
Ignoto	1	1854	Furlanija	Mrakič	47	1700	
Ipavec	1	1836		Muznik	1	1881	Kobarid
Ivančič-Juvančič	4	1700		Naht	1	1805	Čedad
Jakomini	1	1879	Kras	Namljih	6	1700	
Janež	1	1873	Tolmin	Nastran	1	1837	
				Novinc	3	1754	Kobarid
				Ocvirk	1	1909	Štajerska
				Oliva	4	1700	
				Ostan	2	1854	Furlanija
				Paher	4	1787	
				Pavlin	4	1700	
				Pečar	2	1832	Podkoren
				Pečenko	1	1892	
				Peliz - Bolig	2	1762	
				Pirc	1	1860	
				Pitamic	1	1877	Volče
				Piuzi	2	1807	Reklanska dolina
				Pizmon	1	1700	
				Poženel	1	1841	
				Predauk	1	1700	
				Pretner	3	1700	
				Prohazka	1	1909	Češka
				Repič	2	1942	Ajdovščina

Rijavec	1	1882	Gorica
Robič	2	1700	
Rospah	1	1700	
Rot	9	1700	
Sila	1	1700	
Siuz	1	1785	Libušnje
Skočir	2	1841	Kobariško
Smrekar	2	1813	
Smuk	1	1792	Kranjska Gora
Sovdat	7	1869	Kobariško
Stergulec	2	1535	(Soča)
Strausgitl	10	1700	
Stres	3	1871	Kobariško
Šarka	18	1700	
Štih	2	1850	Kobariško
Štrukl	8	1700	
Šturm	8	1700	
Šukalja	1	1891	Žaga
Šuler	27	1700	
Šuligoj	1	1947	
Šulin	37	1700	
Trampuž	16	1700	
Trebše	3	1863	
Trinka	1	1700	
Tuta	1	1828	Tolmin
Vagentruc	2	1759	Nemčija
Valas	4	1700	
Valentinčič	3	1819	Kanal
Vaseničnik	1	1700	
Velusig-Velušček	1	1802	Kanal
Vitman	1	1803	
Vojčicki	2	1918	Poljska
Zadnik	1	1920	Kras
Zdravljje	12	1700	
Zorè	53	1700	
Zornik	8	1700	
Žagar	8	1700	

Iz seznama je razvidno, da skupno število gospodarstev močno presega število hišnih števil. Le redke so hiše, katerih se je ves čas držal isti priimek. Možni vzroki za zamenjavo priimka so odsotnost moških potomcev, priženitev oz. prihod zeta, prodaja zaradi odselitve, gospodarski propad družine, delitev družin in ustvarjanje novih, ločeno živečih.

Poglavje zase so domača hišna imena. Mnoga so vpisana v terezijanskem katastru, ki so ga sestavljali italijanski pisarniški uradniki, neveščci domačega narečja. Imena so zapisovali kot so jih slišali oni sami. Za primer omenjam hišno številko 290, kjer je vpisano hišno ime 'Sunig'. Kot domačinu mi je znano, da se pri hiši pravi 'pri Žunču' in povezava bi bila za tujca otežkočena.

Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije (XVI. del)

Peter Hawlina

Prek interneta lahko zvemo, kaj vse nam na elektronskih medijih ponuja Zahod. Videti je, da ponudba narašča z geometrijskim zaporedjem. Prava eksplozija se kaže ob izidih številnih zbirk podatkov na cederomih in zbirk podatkov, ki so zastoj ali za plačilo dostopne prek omrežja. Samo 'Ancestry', ena od večjih založniških hiš oglašča možen izbor iz ponudbe 255 podatkovnih zbirk. V božično-novoletnih prazničnih dneh so podatke dali na brezplačen ogled, sicer pa je mesečna najemnina za pristop pet dolarjev. V letu 1997 je prišlo na trg precej novih rodoslovnih programov, stari pa so doživeli marsikatero posodobitve. Vse to in mnogo več je nam najlažje dostopno prek interneta, na policah trgovin pa se menda tudi pri nas že pojavlja ponudba za rodoslovce.

Ponudba v svetu je obsežna in skoraj nepregledna. Kako pa je pri nas? O tem smo skušali bralce v Drevesih in člane društva na srečanjih sproti obveščati. Od zadnjih tovrstnih sporočil se ni zgodilo kaj posebnega. Naše, razmeroma skromne priročne zbirke imen, krajev in podobnega bi bilo sicer treba preurediti, dopolniti, poenotiti in pristop urediti tako, da bi uporabniki lažje našli pot do njih.

V prispevku iz te serije v prejšnji številki sem opozoril na zanimive tovrstne premike v Sloveniji. Omenil sem možnost vpogleda v vodnik po zbirkah Zgodovinskega arhiva Ljubljana, ki bo v prihodnjem letu praznoval svojo stoletnico. Nekoliko podrobnejše bi želel predstaviti projekt prenosa vodnika po zbirkah Škofijskega arhiva Maribor.

Pred nedavnim sem arhiv osebno obiskal, direktor, dr. Andrej Hozjan mi je vodnik na kratko predstavil in mi podaril trenutno, ne čisto dokončano verzijo na disketi. Vodnik bo v kratkem dokončan, kolikor so take zadeve sploh kdaj dokončane, in ga bo postavil na internet. Nanj bo takrat vzpostavljena tudi zveza prek naše spletne strani.

Raziskovalec v tej datoteki lahko najde razpoložljive fonde za skoraj tristo župnij. To so originali in prepisi knjig rojstev, porok in smrti.

Informacije 'iz prve roke' o podobnem uspehu arhiva ljubljanske nadškofije še nimamo, o stanju v koprski in goriški škofiji pa ne vemo skoraj nič.

Kljub temu ob tem sili v ospredje vprašanje pregleda nad vsemi tovrstnimi fondi. Velik napredek in olajšanje dela bo prinesel 'uporabniku približani' vpogled v razpoložljivo gradivo omenjenih arhivov, pregled nad celoto pa ostane dokaj negotov. V celovit pregled zlepa ne bo mogoče vključiti vseh cerkvenih in civilnih arhivov. Še vedno sta (za rodoslovce) najbolj uporaben vir informacij o matičnih in drugih župnijskih knjigah oba vodnika, ki ju je izdala Skupnost arhivov Slovenije pod vodstvom dr. Eme Umek in sodelavcev, ki sta danes v marsičem zastarela in ne odražata dejanskega stanja 'na terenu'. Gre za Vodnik po matičnih knjigah za območje SR Slovenije iz leta 1972 in Vodnik po župnijskih arhivih na območju SR Slovenije iz leta 1975. Prvi je izšel v nakladi 1000 izvodov in ga je morda še moč dobiti, drugi, v nakladi 300 izvodov je že pošel. V obeh primerih gre za veliko in zelo dragoceno delo. Škoda, da dela takrat ni bilo moč opraviti na način, ki bi omogočal vnašanje pogostih sprememb. Sprašuu-

jem se, ali bi nastajanje ločenih, ažurnih in na sodoben način izdelanih vodnikov po nekaterih arhivih lahko pomenilo spodbudo za začetek ponovne akcije Zveze arhivov Slovenije - Izdelavo novega vodnika po fondih, ki bi pokrival celotno območje današnje Slovenije?

Izdelava in oblikovanje lastne rodoslovne domače strani

Vasja Butina

Z množično uporabo interneta bomo slej ko prej izdelali lastno domačo rodoslovno stran, ki nam bo omogočila uporabo širokih možnosti interneta za rodoslovno delo: zbiranje, raziskovanje, predstavljanje in izmenjavanje naših rodoslovnih podatkov. Te vrstice so namenjene za hiter prikaz in spodbudo, kako lahko sami izdelamo in oblikujemo rodoslovno domačo stran.¹ Pomembno je, da se dela ne ustrašimo, saj imamo celo vrsto pripomočkov, ki nam olajšajo delo.

Za izdelavo in oblikovanje lastne rodoslovne domače strani lahko uporabite naslednje korake:

1. Pridobite prostor na spletnem strežniku², na katerem boste "postavili" svojo domačo stran.
3. Izdelajte načrt izgleda in vsebine vaše domače strani.
3. Oblikujte domačo stran z uporabo HTML in drugih orodij za izdelavo spletnih strani na internetu.
4. Postavite lastno domačo stran na izbrani spletni strežnik³.
5. Preverite dostopnost, konsistentnost in izgled vsake strani posebej in vseh besedil, tako slovnično kot po vsebini in odpravite morebitne napake.
6. Opozorite na vašo novo domačo rodoslovno stran na ustreznih rodoslovnih straneh, iskalnikih ipd.

Osnovna pravila za izdelavo rodoslovne strani

Pri oblikovanju in izdelavi domače rodoslovne strani moramo biti pozorni na naslednja pravila:

- naslovna, prva ali kot ji običajno rečemo domača stran mora vsebovati vse osnovne podatke od naslova, vsebine, povezav na druge podstrani, kazalo, informacije in poštni predal avtorja, datum postavitve strani, število obiskovalcev in vse drugo, kar je potrebno, da bo obiskovalec takoj dobil informacijo, za kakšno stran gre in kakšne so njene možnosti;
- na vrhu naslovne strani naj bo naslov, ki naj bo čim bolj povezan z vsebino strani;

- podstrani moramo logično urediti in z njimi slediti osnovni zamisli strani;
- dolžina podstrani naj bo raje krajša in tako bolj pregledna, kot so dolga besedila; s takšno ureditvijo omogočimo enostavno in urejeno dopolnjevanje ter rast domače rodoslovne strani;
- strani naj bodo likovno, barvno in tudi po postavitvi besedila enostavne, brez odvečnih barv, okraskov, grafičnih dodatkov ipd.;
- osnovna vsebina strani so seveda rodoslovni podatki in informacije; za njihov prikaz uporabimo GEDCOM datoteko, ki jo s posebnimi programi⁴ pretvorimo v HTML spletno stran; podatke popestrimo s slikami in grafičnimi prikazi⁵;
- pozorni moramo biti, da imamo dovoljenje za prikaz osebnih podatkov, ki so mlajši od 100 let, oz. dovoljenje za objavo;
- v vsebino strani moramo vključiti nekaj "posebnega" in zanimivega tudi za obiskovalce, ki jih naši podatki ne zanimajo; tako bomo dosegli ponovne obiske in sodelovanje drugih rodoslovcev (npr. urejena zbirka virov, povezave na druge zanimive strani, lepo izdelan grafični rodoslovni prikaz z možnostjo prevzema ipd.);
- za prikaz podatkov iz drugih virov (domače strani, knjige ipd.), ki so posebej označeni, potrebujemo dovoljenje za objavo in obvezno navedbo vira.

Konsistentnost oblikovanja in vsebine naše strani preverimo najbolje tako, da jo sami večkrat uporabimo do vseh podrobnosti, ki jih nudi. Pri tem se moramo vprašati:

- Ali karkoli izgleda nelogično?
- Ali se lahko enostavno in hitro premikam med stranmi in po vsaki strani?
- Ali bi hitro dojel namen in vsebino strani, če bi bil prvič na obisku?
- Ali se besedilo in grafika smiselno dopolnjujeta?
- Ali je barvna paleta in likovna ureditev privlačna in ne moti vsebine?
- Ali lahko enostavno in hitro dosežem svoj namen z obiskom strani?

Genealogija ROBBINE BUTINA iz Kostela, Slovenija, Vasja Butina
(Butina's Family Genealogy from Kostel, Slovenia by Vasja Butina)

Vasja Butina je bil rojen 10. maja 1948 v Ljubljani in je poročen z Zoro Rebolj (1951) ter oče dveh hčerk, Barbare (1976) in Katje (1979). Po poklicu je višji upravni delavec in absolvent Fakultete za organizacijske vede Krpanj, Univerze v Mariboru. Zaposlen je kot direktor sektorja za organizacijo v trgovskem podjetju Mercator, d.d., Ljubljana. Stanuje v Ljubljani, Spodnja Rudnik II./51, Slovenija.

Z genealogijo se ljubiteško ukvarja od leta 1985. Je eden od ustanovnih članov Slovensko rodoslovno društvo in član njegovega Upravnega odbora. Za potrebe društva in predvsem mnogih novih računalnih rodoslovnih ramskovanj je pripravil proročnik z osnovnimi pojmi iz genealogije, genealoškimi prikazi, navedbo najpomembnejših virov v Sloveniji in osnovnim napotki za vodenje genealoške zbirke. Proročnik občasno dopoljuje na podlagi tujih virov, strokovnega delovanja društva in njegovih bolj izkušenih članov ter lastnih spoznanj.

Področje njegovega zanimanja je praktična rodoslovje. Proučuje tvor rodobne Butina, s posebnimi posidarkami na starejši zgodovini Kostela in posebej v zvezi z germanizmi in uskoškim priseljenci. Njegova kronika rodobne obsega preko tri tisoč oseb in vsebuje mnoge drobne tečajnega življenja v tem odmaknjenem koščku Slovenije, od daljnega leta 1470 do današnjih dni. Uporablja računalniški program Brother's Keeper za DOS in Windows okolje.

Predniki Vasje Butina / Ancestors ...
Direktni predniki Vasje Butina / Direct Ancestor ...
TinyTafel Vasje Butina

Družina Avtor Dol Rodoslovnik

Naslovna stran: "Genealogija ROBBINE BUTINA iz Kostela, Slovenija, Vasje Butina"

Oblikovanje rodoslovne strani

Do lastne rodoslovne domače strani lahko pridemo na več načinov:

- zaupajmo izdelavo strani nekemu drugemu⁶,
- uporabimo predpripravljen program za oblikovanje strani⁷ (vsebujejo ga tudi – nekateri rodoslovni programi⁸),
- uporabimo neposredno dosegljiv oblikovalec strani na internetu⁹ in
- naučimo se programskega jezika HTML¹⁰ in napišemo program kar sami.

Objava na rodoslovnih in drugih strežnikih ter straneh

Namen izdelave lastne domače rodoslovne strani je objava za javnost, zato moramo vzpostaviti čimveč povezav, kar je tudi na splošno najpomembnejše na internetu.¹¹ Pošljimo čimveč ponudb za vključitev naše strani drugim avtorjem rodoslovnih strani s podrobnimi kazali povezav na druge rodoslovne strani in jim obljubimo njihovo povezavo na naši strani.¹²

Pomembno je tudi, da izmenjujemo našo stran in/ali GEDCOM datoteko s specializiranimi stranmi, na katerih so v posebnih kazalih objavljene priimki. Tako bomo omogočili številnim drugim rodoslovcem, da nas bodo našli in si, po drugi strani, povečali možnost za pridobitev že raziskanih oseb, zanimivih tudi za našo rodoslovno zbirko.¹³

Najpogostejši način iskanja po internetu je tudi za rodoslovno tematiko uporaba iskalnikov, ki jim moramo v ta namen posredovati naš naslov strani s tipičnimi besedami, potrebnimi za iskanje.¹⁴

Primer vsebine rodoslovne domače strani

Kot primer prikaza rodoslovnih podatkov za rodbino navajamo eno izmed prvih slovenskih domačih strani¹⁵, ki prikazuje rodbino Butina z naslovom "Genealogija **RODBINE BUTINA** iz Kostela, Slovenija, Vasje Butina".¹⁶

Namen postavitve strani je predstaviti rodbino, omogočiti pristop do podatkov, posebej Butinam in njihovim potomcem ter sorodnikom in dopolnjevanje zbirke z novimi osebami ter podatki. Osnova za postavitev strani je rodoslovna zbirka, ki jo avtor ureja že od leta 1988 s skoraj 3000 osebami in preko 400 različnimi priimki ožjih ter deloma daljnjih sorodnikov Butin. Ne nazadnje je namen tudi objava zbranega gradiva. **Postavitev** strani omogoča pristop do podatkov s pomočjo dveh stalno prisotnih delov strani, to je naslova in izbirnega traku na levi strani zaslona (glej priloženo sliko). V osrednjem delu zaslona se prikazujejo izbrane podstrani in preko njih omogoča naslednje izbire v "globino" predstavitev. Sama vsebina in struktura domače strani je razvidna iz naslednjega načrta strani¹⁷:

a.) Vsebina naslova:

- Genealogija
 - Pojem in kazalo
 - Uvod v genealogjo
 - Razvoj in zgodovina genealogije
 - Genealogija na Slovenskem
 - Osnovni pojmi v genealogiji

- Nameni genealogije
- Namen raziskovanja porekla
- Možni cilji raziskovanja porekla
- Kostel
 - Slovenija (zunanja HP)
 - Vasja
 - Podatki in kazalo
 - Predniki
 - Direktni predniki
 - TinyTafel
 - Butina
 - Priimek Butina
- b.) Vsebina izbirnega traku:
 - Dobrodošli!
 - Želite zvedeti kaj več in kako boste raziskovali?
 - DA
 - Kako začeti
 - Genealogija v 8 korakih in risbah
 - Prva slovenska knjiga o genealogiji!!
 - NE
 - Zahvala in izbira:
 - Seznam priimkov in oseb
 - Prva mnenja
 - Namen domače strani
 - Rodbina - kazalo:
 - Priimek Butina
 - Seznam priimkov in oseb
 - Skrivnostne fotografije
 - Kronika rodbine
 - Naselitev Butin v Kostel
 - Sedanja poselitev Butin
 - Zgodovina Kostela
 - Knjiga naslovov Butin
 - Butina - Butina(am) sporočila, pozdravi, mnenja ...
 - Predstavitev članov rodbine
 - Nemško - slovenski seznam krajev v Kostelu in na Kočevskem
 - Matične knjige in urbarji za Kostel
 - Viri in literatura
 - Zanimivosti - kazalo:
 - Zalokerjev slovenski rodovnik
 - Rodovnik Kunta Kinte-Tobija
 - Kronika rodbine Kunta Kinte
 - Slovensko rodoslovno društvo
 - Genealoške povezave
 - Izračun časa raziskovanja
 - Pripomočki - kazalo:
 - Navodila za začetnike
 - Genealoški prikazi
 - Obrazci
 - Izdelava lastne genealoške domače strani
 - 4 jezični genealoški slovar
 - Arhivi, knjižnice, muzeji, krajevni uradi in graščine v Sloveniji
 - Angleški sistem označevanja sorodstva
 - Primerjalni ABC-ednik gotice
 - Priročnik o rodoslovju
 - Povezave
 - Nastavitve
 - Iskanje
 - Elektronski naslov avtorja
 - Število obiskovalcev in datum postavitve strani

Opombe

- ¹ Angl.: web page, home page.
- ² Obstaja cela vrsta tako komercialnih (npr. Creativ v Sloveniji, America Online, CompuServe itd.) kot brezplačnih (Angelfire Communications, CyberCity Free Web Space, Free Home Page!, Free Homepage, GeoCities, Giant List-O-Free Homepages, StarText Settlements Free Personal Homepages, Tripod, Yahoo! Free Web Pages) spletnih strežnikov, kjer lahko postavite svojo domačo rodoslovno stran. Prav tako mnogi proizvajalci rodoslovnih računalniških programov omogočajo preko programa oblikovanje in vzdrževanje vaše lastne domače strani na njihovih spletnih strežnikih za manjše plačilo (GENDEX Genealogical Web Page Storage Service, Hostville, Inc. Pagehost, RootsWeb) ali brezplačno (Family Gathering Family Web Pages - Palladium Interactive, Family Origins 5.0 Customer Registry - Parsons Technology, Family Tree Maker Online User Home Pages - Broderbund). Mnogi internet "dobavitelji" prav tako nudijo, za manjše doplačilo, možnost uvrstitve domače strani na njihov spletni strežnik (v Sloveniji npr. Telecom, Eunet, IBM Network, K2 itd.).
- ³ Postavitev izvedemo po navodilih lastnika spletnega strežnika, na katerem bomo urejali našo rodoslovno domačo stran.
- ⁴ GED2HTML; GED2WWW (brezplačen) GEDCOM to HTML (storitev na strežniku RootsWeb.com), JavaGED; PalWeb 1.0, uFTi Genealogy Software from Oughtibridge Ltd.; itd.
- ⁵ HTML Pedigree Chart & Family Group Sheet - from Elaine Johnson (brezplačno); vsebuje že izdelan grafični rodovnik in skupni družinski list, v katerega samo vstavimo podatke.
- ⁶ Na internetu bomo našli podjetja in osebe, ki se profesionalno ukvarjajo z oblikovanjem rodoslovnih strani kot storitvijo (v Sloveniji Creativ in v tujini Dayna's Web Page Design), A1 Web Design, Free Web Pages for Historical & Genealogical Societies, Webweaver XXI Century HTML, Yahoo! Web Page Designers.
- ⁷ AOL Web Tools - AOL Press & AOL Server, Built With BBEdit, Hot Dog, HTML Author, HoTMetal Pro 3.0, Yahoo! Commercial Products. HTML Converters, Yahoo! Shareware. HTML Converters, Yahoo! HTML Editors, itd.; vsi so brezplačni in jih je mogoče presneti neposredno s strani v domač računalnik.
- ⁸ Naprimer: Family Gathering Family Web Pages - Palladium Interactive, Family Origins 5.0 Customer Registry - Parsons Technology, Family Tree Maker Online User Home Pages - Broderbund.
- ⁹ Build Your Own Personal Home-Page, Create A Homepage, FreePage Homepage Creator, Make Your Own Home Page, The Page Generator v2.0, Webspawner - Create your own FREE WebPage now!
- ¹⁰ Na internetu najdemo vrsto neposredno dostopnih navodil za uporabo HTML: An Introduction To HTML, Barebones Guide to HTML; Beyond The Bones of HTML, Yahoo! Computers and internet HTML: Guides & Tutorials itd.

- ¹¹ Nekaj rodoslovnih naslovov: GENMSC-L Mailing List; NEW-GEN-URL Mailing List; ROOTS-L Mailing List; Genealogy Resources On The internet: Mailing Lists, Genealogy Resources On The internet: Usenet Newsgroups, Cyndi's List of Genealogy Sites on the internet - Newsgroups & Mailing Lists itd.
- ¹² Nekaj naslovov rodoslovnih strani z poudarjenimi povezavami na druge rodoslovne strani: A Barrel of Links, Cyndi's List of Genealogy Sites on the internet, Genealogy is My Hobby!, Genealogy's Most Wanted - Links To Other Sites, HELM's Genealogy Toolbox, RAND Genealogy Club Home Page, ROOTS-L Home Page itd.
- ¹³ Nekaj naslovov rodoslovnih zbirk na internetu: Genealogy Databases on the World Wide Web From Design Software, GEDDEX - An Every Name Index of GEDCOM Files on the Genealogy.Org server, GENDEX - WWW Genealogical Index; Online Genealogical Database Index, Scott McGee's GenWeb Page, Scott McGee's GenWeb Page #2, Webified Genealogy GEDCOM Submissions itd.
- ¹⁴ Iskalniki po internetu v katere lahko vključimo našo rodoslovno stran: Add It!, Add-Url, Alta Vista Search - Submitting New URLs ;The GenePool Ring; HotBot - Add URL, Infoseek: Adding Your Web Site to Infoseek ; Lycos: Add a Site , Net-Submit; Places to Announce Your Sites, Search Engines; WebCrawler: Add URLs ; Web Step Top 100 Free Listings , WhoWhere? Add a Site, Yahoo! - Add to Yahoo!
- ¹⁵ Prva rodoslovna domača stran je verjetno Rodoslovni projekt TT, Antona Tomažiča z naslovom: <http://ius-info.ius-software.si/tt/>
- ¹⁶ Elektronski naslov: <http://www.creativ.si/genealog/>
- ¹⁷ Angleško: "Site Map"

17. bataljon, ki ga vid'la več ne bom

Peter Hawlina

Skoraj ni moškega, ki bi ne bil del svojega življenja vojak. Vojak na služenju roka ali vojak v bojnem metežu. Večina naših očetov, dedov, pradedov in tako nazaj, je bila. Kaj vemo o njih? Koliko arhivskega gradiva nam je ostalo po predalih? Kje so shranjeni arhivi in kaj bi našli v njih takega, kar se nanaša na nas in naše prednike v tem in prejšnjih stoletjih? Kaj od tega je dostopno na računalniških medijih? Na to razmišljanje so me navedli številni spiski vojakov, ki jih omenjajo v zahodnih državah.

Za primer bom vzel delni prepis arhivov, ki se nanašajo na vojake in mornarje, ki so bili udeleženi v ameriški revoluciji v letih od 1775 - 1782. Podatki so prepisani iz publikacije, ki je izšla v sedemnajstih zvezkih. Teh sedemnajst zvezkov, ki stanejo vsaj 1000 dolarjev in zasedejo precej prostora na knjižni polici, sta zdaj nadomestila dva cederoma, ki jih lahko vtaknemo med platnice katerekoli knjige in staneta 40 dolarjev. Pri vsem tem pa so najbrž vsakomur znane vse druge

prednosti, ki jih nudijo podatki na cederomih pred tistimi, ki so publicirani v knjigah ali so morda skladiščeni v depojih arhivov.

Za naše bralce ni posebno zanimivo, da bi vsebino teh cederomov podrobneje predstavljali, saj je bil med njimi komaj kak naše gore list. Samo za kratko ilustracijo: na domači polici, ali celo na dosegu tipke na domačem računalniku se vam znajdejo podatki o 688.000 osebah. Obseg informacij za posamezno osebo ni enak. Odvisen je od razpoložljivih ohranjenih podatkov. Po pravilu je podatkov za oficirje več kot za vojake. Vsak zapis pa vsebuje ime in priimek, doseženi čin, enoto v kateri je služil, status ob razrešitvi, podatke o smrti, če je ta nastopila v času služenja, kratek povzetek vojaške kariere in podobno.

Kaj nam mar vojaki, ki so se borili za ameriško neodvisnost, bi kdo pripomnil. Prav ima. S tem kratkim opisom sem želel samo zbuditi zanimanje za kaj podobnega, kar bi bilo aktualno za naše raziskovalce in našo zgodovino. Mar ne bi bilo zanimivo, če bi tudi mi lahko kupili kak podoben cederom. Vzemimo, da bi ta nosil naslov 17. pešpolk. Če vemo, da so ga kakih sto let sestavljali 'kranjski Janezi', ki so bili od današnjih generacij oddaljeni za tri, štiri, pet, šest ali sedem generacij, potem ima vsak od današnjih Slovencev med svojimi slovenskimi predniki vsaj osem takih, ki bi lahko pod maršalom Radetzkim in drugimi komandanti tega polka prelivali kri za dom, cesarja, Avstrijo.

Sam vem vsaj za enega takega med svojimi pradedi. Družinski spomin na njegovo slavno ali neslavno vojaščino je že zdavnaj zbledel. Nihče več ne bi vedel za drobce iz njegovega življenja, če mi ne bi pred kakima dvema letoma nek daljni sorodnik, ki je vedel, da se zanimam za prednike, pokazal s svinčnikom zapisane spomine, ki jih je pisal neki Drenik. Prepisal sem jih. Takole piše (dobesedni prepis):

Barenžlak (Ballen schlagen) igrali smo na Franc Josipovem trgu. Z "Šulfuksi" tepli na Gradu. Nekaki vodja bil sem jaz. Oficialno priznalo se je to po Kapusovem pogrebu. Takrat napovedana je bila vojska mej realci (šalfuksi) in gimnazijci (šulfuksi) za "Britofom". Dobro oboroženi zbirali smo se. Fantje so imeli volovske žile, kamna, kladive, nože, vrvi i. t. d. Za zidom čakali smo sovražnika. S ceste gledali so na naš tabor a bližje se niso upali. Ko smo pa mi s hura naskočili proti njim, razkropili so se in prosta nam je bila pot mimo cerkve. Hkrati pa stopi Martin Peruzzi pred nas z bodalom v roki "ta je vodja"! V istem hipu stopil sem mu na prste noge, ga z veliko silo sunil v prsa, da je omahnil, in ker zaradi k tlom tiskane noge ni zamogel pravočasno prestopiti padel je. Preko na tleh ležečega "šulfuksa" marširali smo šalfuksi v šolo nazaj. O rabuki zvedlo je vodstvo in razrednik Pirker je v šoli po končani preizkavi mene proglasil za vrhovnega generala ter mi tudi naznanil primerno kazen v nravnosti.

Drugi važnejši in veselejši dogodek je sledeči Tirolski: leta 1869 je bil premeščen 17 pešpolk iz Bocna v Trient, l. 1871 pa iz Trienta v Trst. Naš in tirolski polk sta odšla na večdnevne vaje v nad 2000 metrov visoko gorovje. Izmučena vojska je končala in se vrnila počasi navzdolj. Po ravnem jeli so "domači strelci" omagovati, zaostajati. Naši "Janezi", videč, da pešajo oni, ki so na glasu kot najspretnjši in najvstranejši hribolasci, so si namazali svoje trudne pete s petjem. Obrst Neuberg prijaha nasproti in osorno vpraša: kaj pomeni to vriskanje in petje? Kdo je to dovolil, saj je prepovedano. Drenik pove okoliščine s pristavkom. Jaz sem, g. podpolkovniku že parkrat omenil, da vpliva narodna pesem na moštvo oživljajoče - da ni prav, če se vzdrži

prepoved sredstva, ki dobro vpliva. - Prosim poglejte: stopajo kakor k paradi.

Polkovnik reče. Uvidim - imate prav - naj pojo - odgovarjal bom - če treba jaz.

Isto leto je bil Neuberg dodeljen vojnemu ministrstvu kmalu potem pa je najvišja vojna oblast izrekla, da se sme pri polkih narodne pesmi gojiti. Drenik je takoj pisal in prosil pevskega građiva in ravno tako brzo se je isto odposlalo.

Narednik Martin Peruzzi, izurjen pevec, je zbral dobre moči, jih pridno vadil, in mladi zbor je prav kmalu navdušeno proizvajal lepe domačinke v zabavo častnikom, občinstvu in sebi.

V onih dneh je spisal Fridolin Kavčič članek o izvoru in pomenu vojnega klica "Hura" ter uplivu narodnega petja na vojaka. Urednik lista je poslal autorju članka honorar s pristavkom: Priložite znesku mnogo vrednejše zadoščjenje, da je Vaše pero zdatno pripomoglo, da je smela v armadi narodna pesem na dan.

Kdo bi vedel, koliko takih spominov bi se še našlo v raznih zapuščinah? Koliko jih hranijo arhivi v domovini in tujini? Odgovor na to vprašanje bi gotovo zanimal tudi rodoslovce. Bo kdo od nas obiskal Avstrijski vojni arhiv na Dunaju in ugotovil, kako je tam mogoče obuditi spomin na naše prednike v času, ko so nosili suknjo belo, sabljico pripasano, puškico nabasano?

V tej zvezi ne bo odveč ponoviti, tistega, kar smo že povedali v prvi številki tretjega letnika Dreves: *Gre za zbirke podatkov, ki jih je pri raziskavah druge svetovne vojne na Gorenjskem v računalnik vnesel zgodovinar Jože Dežman. Predmet njegove raziskave bo gotovo ena od bodočih tem na enem od naših srečanj, tule samo kratka informacija o zajeti populaciji. Gre za več kot 10.000 takih, ki so bili v drugi vojni na razne načine udeleženi ali vključeni v takratne dogodke. To so podatki o partizanih, mobilizirancih v nemško vojsko, dezertirjih iz partizanov in nemške vojske, kvizlingih, sodelavcih partizanskega gibanja, zaporniki v kaznilnici v Begunjah, internirancih v koncentracijskih taboriščih, izgnancih, beguncih, premeščenih na delo, klicanih na nabor, vojnih žrtvah in še kaj. Ti podatki najbrž nimajo neposredne vrednosti za sestavo rodovnika, ker gre za razmeroma sveže obdobje, ki ga mnogi pomnijo še po lastnih doživetjih. Gre za morebitni dodatni vir ali napotek na arhivske dokumente, ki bi bili uporabljivi za dopolnitev družinske kronike ali pridobitve manjkajočega podatka.*

Če koga zanimajo ti podatki, naj se obrne na Jožeta Dežmana, če koga zanima, kako gre v naslovu omenjena pesmica, pa naj vpraša mene.

Informatiko določa oblast

Peter Hawlina

Uvodno pojasnilo. Pričujoči prispevek sem napisal pred nekaj leti, ko me je kolega povabil, naj sodelujem na eni od mnogih informatiki posvečenih konferenc. Organizatorji prispevka niso uvrstili na konferenco. Obsežnejšega rodoslovja si danes ni mogoče več predstavljati brez informatike. Tematika se neposredno ne navezuje na rodoslovje, dotika pa se ga ravno tako, kot se ga dotika celotna 'družbena zrelost'.

Povzetek. Informatika je neločljivi sestavni del življenja in s tem istočasno odraz stanja v katerem je družba. Zato je ni mogoče obravnavati izolirano. Pogosto smo priče poskusom, da bi v informatiki uporabili vzorce, ki so se v tujini, torej v drugih družbah, izkazali za zelo uspešne. Pri nas se ne primejo ali pa jih z nasilno uporabo izmaličimo, rezultat so nekoristne spake.

Uprava (državna, javna, lokalna, samouprava, ...) je tista, ki je zadnja prisiljena uravnavati svoje delovanje po naravnih zakonitostih. Posledice družbenih sprememb najbolj občutijo neposredni uporabniki družbenih storitev, izvajalska raven je pred njimi dobro zavarovana.

Včasih si posamezni segmenti nepregledne oblasti skušajo pridobiti nekaj samostojnosti s tem, da si pridobijo nekaj več sredstev. Če so pri tem uspešni in za povrh še pametni, si skušajo izboljšati tudi informatiko. Svojih uspehov pa niso pripravljeno deliti s kolegi ali konkurenti. Zato nastajajo številni nepregledni vladni informacijski sistemi. Pogoji za njihov obstoj je prav omenjena nepreglednost. Zato so toliko bolj iluzorne sanje stroke, ki se pogosto naivno skuša informacijske problematike lotiti s strokovnih izhodišč. Predlogi strokovnih rešitev bodo zato deležni javne hvale, nikoli pa ne bodo uporabljeni, ker bi s tem zrušili oblast. Ta ne bo nikoli dovolila, da bi se zgodilo obratno in bi se trditev v naslovu glasila Informatika določa oblast.

Na posvetih, kot je tudi tale, želimo vedno poseči po najnaprednejših dognanjih stroke. Taka je ta stvar po svoji naravi in drugačna biti ne more. Tudi prav je tako. To je istočasno spremljujoči pojav napredka. Napredek ima morda svojo definicijo, večina bo najbrž porekla, da je napredek tako sama po sebi razumljiva kategorija, da definicije ne potrebuje. To se mi je namreč že dogajalo. Kadar je bilo govora o napredku in sem si drznil postaviti sramežljivo vprašanje, kaj naj bi bilo s tem mišljeno, se je družba za trenutek zmedeno spogledala, že naslednji trenutek pa vneto nadaljevala po svoji poti in obzirno preslišala neokusno vprašanje.

Seciranje napredka, koristi, ki jih prinaša in izgub, ki se jih skoraj nikoli ne zavedamo, nas ne bo daleč pripeljalo. Napredek se za taka razmišljanja ne meni. Nobena človeška sila ga ne more ustaviti. Ustavi ga lahko le naravna sila, temu največkrat rečemo božja volja.

Vendar pa napredek kljub vsemu ne prodira po svoji poti tako zlahka in brez ovir. Lahko bi se jih nekaj domislil, teh ovir namreč; med drugim so tu naše navade, železna srajca, ki je nismo pripravljeno ali sposobni sleči. V sklopu tega razmišljanja pa bi se nekoliko bolj posvetili napredku na področju informatike, bolj natančno informatike v upravi in še posebej vplivu, ki ga ima na proučevano problematiko oblast.

Najprej bom predstavil svoje poglede o tem, kako so posamezne sfere življenja, lahko tudi rečemo organizacijske enote, odvisne od naravnih sil. Samo v grobem in površno, da ponazorim idejo; natančnejše razmišljanje bi ta okvir presevalo, poleg tega pa mu tudi nisem kos: Naravnih sil skoraj nikoli ne more zanemarjati kmet. Nasprotno, skoraj neizogibno mu določajo ritem in cikel proizvodnje in s tem življenja. Nekaj manj so od naravnih sil odvisne druge oblike pridobivanja in proizvodnje, na boj za preživetje je tu nekoliko lažje vplivati z vsem tistim, čemur lahko rečemo napredek. Ne bom se podrobneje zadrževal pri različnih panogah in jih razvrščal po odvisnosti od naravnih sil, po bližnjici bom prek različnih sekundarnih in terciarnih dejavnosti pristal pri oblasti in ugotovil, da je ta od naravnih zakonov najmanj odvisna.

Človeštvo je ves čas svojega obstoja iskalo in našlo razlago svojih vprašanj na ključne dejavnike tega obstoja. Glede na prevladujoče družbene parametre sta se menda oblikovala dva temeljna svetovna nazora: idealistični in materialistični. Sam sem živel v obdobju in družbi, ki je na sam vrh človekovih dosežkov uvrstila dialektični materializem, bolj natančno tisti dialektični materializem, ki ga je razglasil danes zamolčevani Karl Marx. Ker sem za povrh študiral ekonomijo, sem, hočeš nočeš, to doktrino moral spoznati še za milimeter bolj natančno, kot je bilo to treba večini drugih. In ena od zakonitosti te doktrine je bila ta, da je razvoj družbene naprednje neposredno odvisen in je neposreden odraz razvoja proizvodnih sil.

V to sem neomajno verjel. Sodobnih spoznanj družbenih teoretikov raznih profilov ne poznam, ker mi jih ni treba poznati. Znano mi je sicer, da že nekaj let živimo v družbi, ki vsaj deklarativno daje prednost tržnim zakonitostim. Teh sicer iz previdnosti ne definiramo, kot ne definiramo prej omenjenega napredka, vendar bi jih jaz skoraj istovetil z naravnimi zakoni, te pa spet z božjo voljo. In ko skušamo te tržne zakone najti v praktičnem življenju, bomo praviloma naleteli na nekakšne izrojene prisposobe tistega, kar bi si srednje izšolani posameznik pod tem predstavljal.

Vulgarno rečeno, bi bila nasprotje tega pristopa tista prizadevanja, po katerih bi skušali z lastnimi odločitvami določati (svojo) prihodnost. Tu se lahko hitro ujamemo v past šablon iz druge skrajnosti, ki častijo plansko gospodarstvo. Pojavijo se kategorije, ki jih lahko uspešno uporabljamo, če se posamično ali v povezavah poslužimo besed: načrtovanje, resolucija, družbeno, gospodarsko, plan, razvoj in še bi se našlo.

Peterletu smo očitali, da ni pripravil plana. Na vsakem koraku je dobival pod nos ta očitek. Res ga ni pripravil. Res pa je tudi to, da ga ni pripravil niti njegov naslednik. Razlika je samo v tem, da tega zdaj nihče več ne omenja. Tega ne omenjam zato, ker bi želel teoretizirati o politiki in ugotavljati njeno kvaliteto; gre za osnovno dilemo: ali program, plan, načrt rabimo ali ne?

Rabimo ga! Ne rabimo sicer vse tiste navlake, ki navadno nastane pri za to poklicanih inštitucijah in se prej ali slej izkaže za nepotrebno trošenje časa in denarja in nima drugega učinka, kot s peskom zasuti oči javnosti. V tej konkurenci so petletni načrti ali krajše petletke naravnost simpatična idila.

Načrtovanje je kreiranje prihodnosti! Brez cilja je vsaka pot prava in brez načrtovanja je vsak rezultat dober! In tu smo takoj pri samem bistvu. Z načrtovanjem si omejimo

manevrski prostor za umik pred posledicami neizpolnjene naloge, projekta, odgovornosti. Z načrtovanjem postane življenje obvezujoče. Življenje postane malo manj fletno. Naše sposobnosti in rezultati našega dela postanejo očitni, transparentni tudi radi rečemo. Kdo pa bi se pustil izgnati iz raja? Kdo se spopasti z zakoni in silami narave, če pa to ni nujno? Zato bomo marljivo še naprej sprejemali resolucije, izdelovali plane in načrte, s katerimi bomo utrjevali svojo nedotakljivost in začuda: v teh izdelkih nihče ne bo pogrešal bistvenih parametrov; v njih namreč nikoli ne boste našli oprijemljivih rokov, še manj odgovornih subjektov, subjektov z imenom in priimkom, da ne naštevam še vseh drugih sestavin, ki so vse po vrsti pogoj za uspešno uresničenje takih načrtov.

Načrtovanje, če naj bi bilo resno mišljeno in če naj ne bi bilo prekratke sape, mora biti usklajeno in prilagojeno načrtom na višji ravni. Po tej logiki bi vladne resorske službe in z njimi vladna služba za informatiko lahko načrtovale samo v okviru celovitega državnega načrtovanja. Če tega ni, in ga ni kot smo že ugotovili, potem bi lahko z načrtovanjem na nižjih ravneh končali še preden smo začeli.

Vendar povedano ne drži absolutno. Bolj, ko se z vrha spuščamo proti dnu, bolj se srečujemo z zakoni narave, ki prej ali slej neizprosno terjajo svoje. To dejstvo, poleg tega pa še naivna zagnanost nekaterih nekorumpiranih strokovnjakov ima za posledico, da se spremembe in z njimi napredek vriva tudi v sfere, ki se mu vztrajno upirajo. Kajti, medtem, ko vlade in politiki razpravljajo o dolgoročnih ukrepih, se je življenje že davno prilagodilo spremenjenim pogojem.

Informacijska stroka z vso svojo tehnologijo močno prednjači pred pripravljenostjo njenega vgrajevanja v obstoječi 'poslovni proces'. Priložnosti, ki jih ponuja informacijska tehnologija v obliki skupnih podatkovnih zbirk in enkratnega vnosa podatkov, če bolj po domače označim tisti sanjski cilj, ki ga je oznanjal danes že pozabljeni koncept družbenega sistema informiranja. Tehnološke priložnosti se z neverjetno lahkoto zavrnejo z neoprijemljivimi protiargumenti. Principielni zagovorniki posodobitev bodo z obžalovanjem ugotovili, ko bo to potrebno, da bi sicer nadvse želeli uporabiti ponujene pridobitve, pa kaj, ko jih po celem spisku zakonov ne morejo. Ne nazadnje se poslužijo zakonov o upravnem postopku in še raje zakona o varovanju osebnih podatkov.

Da ne bi govoril kar tako, počez, se bom spomnil enega ali dveh primerčkov iz svoje kariere.

Kot novopečenega systemskega inženirja me je na začetku kariere začudila odločitev štirih sorodnih organizacijskih celot, ki so pri uvajanju kadrovske evidence zagovarjale potrebo, da to vsaka od njih naredi po svoje. Bilo je to v bronasti dobi slovenske informatike, v poznih šestdesetih letih. Organizacijske enote bom krajše imenoval slovenske, hrvaške, srbske in bosanske železnice, uradni naziv je bil malo daljši. Slovenska rešitev je bila prva gotova, zato smo jo želeli prenesti še drugam in s tem nemalo prihraniti, tako na času, kot tudi na stroških in še kje. Odveč je pripomba, da je šlo za identično problematiko v organizaciji z veliko tradicijo, strogo hierarhijo in natančno predpisanimi pravili in postopki. Vse štiri nacionalne železnice so bile celo povezane v krovni JŽ.

To je bila prva tovrstna izkušnja, ne pa tudi zadnja.

Med zadnjimi pa je naslednja: Pri delu na nekem projektu bi mi koristilo, da bi imel vsaj za okvirne potrebe in splošne-

ga pregleda nad proučevano populacijo spisek slovenskih občin, opremljen z vsemi ali čim več parametri, ki to populacijo določajo. Ta spisek, adresar, seznam, pregled, tabela, ... občin je seveda treba imeti na računalniku, dobro bi bilo, da bi bil ažuren. Kje ga bi najhitreje dobil? Ne spodobi se, da bi na tem mestu omenjal konkretna imena in službe, ki sem jih s tem namenom obiskal, važne so izkušnje, ugotovitve, rezultati.

Najprej sem se obrnil na tisto vladno službo, katere naziv vliva največ prepričanja, da svojega dela ne more opravljati brez takega pregleda, zagotovo je več kot izdatno založena z vsem tistim, kar bi prav prišlo firmi, ki bi želela z 'enotami lokalne in državne uprave' poslovno boljše sodelovati. Morda ta služba to ima, jaz nisem, na kratko povedano, od njih dobil nič več kot naslove občin, uporabil bi jih lahko za tiskanje nalepk pri pošiljanju pošte. Hitro sem videl, da bi morebitno prosjačenje za dodatnimi podatki, če ti sploh obstojajo, lahko imelo negativne posledice. Za dobljeno sem se zahvalil in poskusil še na dveh naslovih, ki sta bila omenjena na prvem. Tudi na teh naslovih so me prijazno sprejeli in mi dali, kar so imeli. Povsod je bilo sicer treba najprej oddati pisno vlogo ali zaprosilo, identitete pa ni bilo treba dokazovati. Na obeh naslednjih naslovih sem v nekaj dneh dobil kar precej pričakovanega; nekoliko me je razočaralo spoznanje, da ni mogoče dobiti podatka, ki bi odražal gospodarsko moč posamezne enote. Ob tem sem zvedel vsaj še za štiri naslove, kamor bi lahko šel poskušat srečo, ti naslovi in domišljija bi me prav gotovo vodili še naprej. To bi bilo prav zanimivo narediti in, če mi bo čas dopuščal, bom to naredil, nemara pa bo to celo potrebno narediti v sklopu neke druge naloge in bom na septembrskem posvetu že lahko poročal o svežih izkušnjah.

Že po teh pa si upam postaviti naslednjo trditev: vladne službe nimajo enotne evidence o najosnovnejših sestavinah, na katere se nanaša njihovo delo. Naivni informacijski tehnolog bi to stanje ocenil kot zaostalo in neprimerno. Najbrž bi predlagal centralno evidenco, v konkretnem primeru občin, vsak uporabnik bi v njej našel tisto, kar rabi za opravljanje svojega dela. Po potrebi, v konkretnem primeru bi komaj našel razlog za omejevanje pristopa in rabe, pa bi uporabili ravno tako sodobne načine in ukrepe za varovanje pred nepooblaščenim pristopom.

Pri opisanem podvigu sem, začuda, prvič pomislil še na to, da bi najbrž imel vsakdo pravico uporabljati tiste podatke, ki jih vsaj v nekem smislu oblast zbira ravno zaradi državljanov, vsekakor pa račun za to zbiranje izstavlja prav tem državljanom. Zakaj pa ne bi imel kot državljan ali uslužbenec privatne ali družbene firme pravice, da se prek omrežja oskrbim z vedno najbolj svežo robo, ki jo ponuja neka vladna informacijska služba, katerakoli že, ne vem katera. Zakaj pa ne bi bili ti podatki v taki samopostrežbi na razpolago v užitni obliki, brez potrebe, da si jih prirediš svojemu strojnemu in programskemu okolju primerno. Podatke, ki sem jih dobil na treh različnih naslovih, sem namreč dobil v šestih različnih formatih, odvisno pač od programskega orodja, s katerim so bili pripravljene, za povrh pa se je bilo treba ubadati še z znanimi razlikami v zapisu šumnikov. Po tej izkušnji si upam prvi trditvi dodati še eno: posamezni elementi državne uprave si podatkov ne morejo izmenjavati.

Od teh dveh ugotovitev, pa do tiste, podane v uvodnem povzetku ni več daleč. Samo po sebi se vsiljuje spoznanje, da

tako pač mora biti, Ker bi sicer tako ne bilo. Biti bi vendar moralo tako, kot to omogočajo pridobitve sodobne informacijske tehnologije in kot to priporoča stroka.

Povedal bom še bolj naravnost. Informatika je odraz oblasti. Če je oblast dobra, je dobra njena informatika. Slaba oblast lahko obstane samo s slabo informatiko. Na vseh ravneh, od najvišje, do najnižje. Enako je v firmah, enako je v vseh organizacijskih oblikah v vsaki družbi v vseh časih.

Zato nas ne sme začuditi, da je pred kakimi stopetdesetimi leti Johann Wolfgang von Goethe pripomnil nekako takole: "Ljudje moderne dobe si domišljajo, kaj imajo, ker imajo tolikšno množico informacij. Ne zavedajo se namreč, da je veliko bolj važno, koliko so sposobni te informacije koristno uporabiti." (citat po spominu).

Če je tako rekel Goethe, je prav gotovo nekaj tisoč let pred njim rekel že kdo drug in bo čez nekaj tisočletij spet kdo ponovil isto. Ali, kot je Golo Mann komentiral holokavst: "Ker se je to zgodilo tu in zdaj, se bo zgodilo spet."

Peter Hawlina

Po gimnaziji diplomiral na Ekonomski fakulteti v Ljubljani. Od leta 1968 zaposlen v podjetju Intertrade, do nastanka firme IBM Slovenija kot IBM sistemski inženir in opravljal raznovrstne naloge, največ delal pri strankah v Sloveniji in drugih republikah nekdanje Jugoslavije. Delo se je največ nanašalo na sodelovanje pri aplikativnih rešitvah, uvajanju SW produktov, zlasti data base. Dve leti svetovalec pri izdelavi študij poslovnih sistemov po IBM BSP metodologiji. Tik pred prekinitvijo zastopniškega odnosa z IBM s polnim časom zaposlen kot vodja internega IBM programa zaščite informacijskih sredstev. Izkušnje s področja varovanja informacij posredoval tudi strankam in na to temo ter nekatere druge večkrat predaval, zlasti v IBM izobraževalnem centru v Radovljici, bolj poredko pa objavljaj ali se udeleževal posvetov. Vmes od leta 1990 do 1994 predsednik skupščine občine.

Rod Marije Javeršek, matere Josipa Broza - Tita

Janez Kos, Ema Umek

Rod Javerškov nam je znan v bližini Trebč že od konca 15. stoletja. V urbarju gospostva Podsreda se namreč takrat omenjata na Javorju, v zaselku kraja Osredok pri Podsredi, Lubej Javeršek in njegov sin Rupert. Imela sta vsak svojo domačijo. Drugi Lubejev sin Ludvik je imel kmetijo na Bučah pri Kozjem. Javerške zasledimo tudi v urbarju gospostva Podsreda iz leta 1570. V matičnih knjigah župnije Sv. Peter pod Sv. gorami pa zasledimo prvega Javerška 1709. leta, ko se je rodil Matej, sin Mateja in Marine Javeršek v Lazah, zaselku Trebč. V matičnih knjigah župnije Podsreda pa je naveden prvi Javeršek 1727. Takrat se je Jurij Javeršek, sin

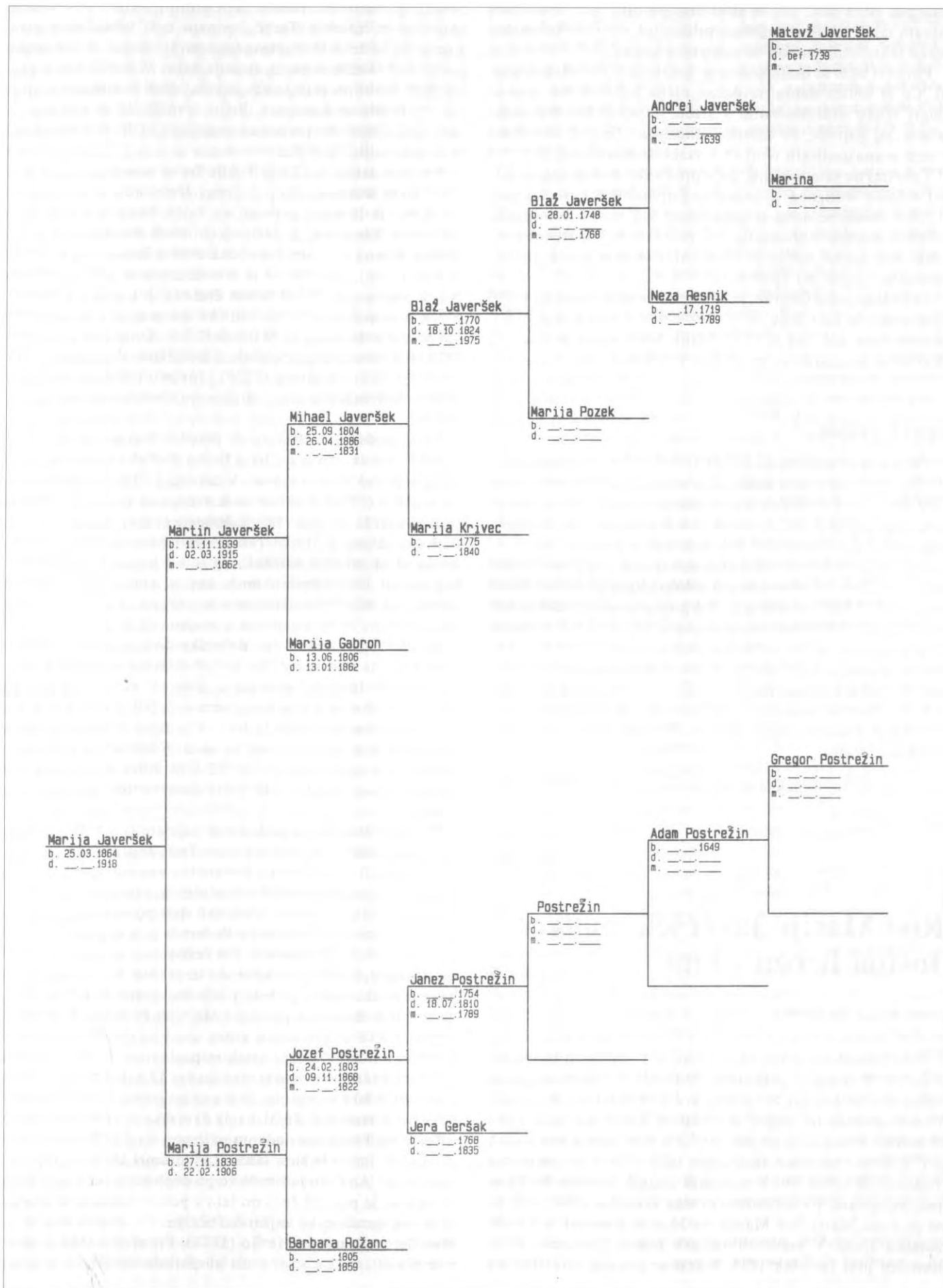
pokojnega Andreja, poročil s Katarino Keber. Javerške v Skopecnem, zaselku Trebč, omenja tudi urbar gospostva Kunšperk iz leta 1732. Navedeni so preskopo, da bi lahko podali rod Javerškov od 16. stoletja dalje. Mogoče bi ga mogli izpeljati, če bi preučili še druge vire, zlasti pa urbarje gospostev Podsreda in Kunšperk. Pri rodovniku, ki ga podajamo, smo uporabili samo podatke iz matičnih in družinskih knjig, ki so jih vodila župnišča.

Strnjeno lahko rod Javerškov iz Trebč zasledujemo od leta 1739, ko se je *Andrej*, sin pokojnega *Matevže Javerška*, vdovec in hlapec iz Hrastja, priženil na kajžo, ki je bila podložna gospostvu Bizeljsko, k dvajsetletni Neži Resnik v Srednje Trebče. Znana sta nam dva njuna otroka Urška (rojena 1742) in *Blaž* (1748). Sin *Blaž* se je poročil dvakrat: prvič z *Marijo Požek*, s katero sta imela otroke *Blaža* (1770), dečka, ki mu ne poznamo imena (ker je matična knjiga prav na mestu zapisa imena poškodovana), in *Martina* (1774). Drugič se je poročil 1775 ali 1776 z *Marijo Božiček*. Z *Božičkovo* sta imela otroke *Marijo* (1777), *Andreja* (1779), *Jurija* (1781) in *Mihaela* (1783). *Jurij* in *Mihael* sta umrla stara komaj dve leti oziroma šest let.

Tudi *Blažev* sin *Blaž* se je poročil dvakrat. Prvič se je poročil star dvaindvajset let z *Urško Sterlek*, drugič pa 1774 z dvajsetletno *Marijo Krivec*. V zakonu z *Urško* je imel samo hčer *Urško* (1794), v zakonu s *Krivčevo* pa kar sedem otrok: *Polono* (1779), *Mateja* (1801), *Mihaela* (1804), *Marijo* (1808), *Barbaro* (1810) in *Luko* (1811). Iz izbire uglednih botrov svojih otrok smemo sklepati, da je bil kajžar *Blaž Javeršek* nedvomno bolj ugleden mož, kot bi smeli pričakovati z ozirom na njegov socialni položaj, ali pa se je prav s tako izbiro botrov hotel uveljaviti v svojem okolju.

Iz sumarija zemljiškega dohodka davčne občine Trebče leta 1820 je razvidno, da so od devetdeset posestnikov občine bili Javerški po letnem prinosu na 37. mestu, po obsegu zemlje na 15. in po letnem zemljiškem davku na 34. mestu. Katastrski popis iz leta 1826 šteje posest Javerškov med četrtrinske kmetije, saj so imeli 6 hektarov in 90 arov zemlje (od tega 1 hektar in 92 arov njiv) in dve stavbni parceli z majhno hišico in večjo stanovanjsko-gospodarsko stavbo.

Kajžo v Trebčah je podedoval najstarejši sin *Matej*. Njegov brat *Luka* je šel za kruhom v Trst, brat *Mihael* pa se je 1828 priženil na *Loko 48* v Podsredi k enaindvajsetletni *Ani Pečnik*. Ob poroki je bil še mladoleten, star je bil 23 let, in mu je moralo gospostvo Bizeljsko dati poročno dovoljenje. Rod *Pečnikov* se na območju Podsrede pojavlja tako kot rod *Javerškov* že od 16. stoletja. Pri *Pečnikovih* se je po domače reklo pri *Pepelniku*, kar kaže, da so pri hiši nekoč izdelovali pepeliko. Domačija je bila podložna gospostvu Podsreda. *Ana* jo je podedovala po očetu *Martinu Pečniku*. Katastrski popis iz leta 1826 navaja poleg stavbne parcele s hišo in stavbne parcele z gospodarskim poslopjem še 16 hektarov in 84 arov zemlje, od katere je bilo kar 12 hektarov in 50 arov gozda in le 80 arov njiv in 59 arov vinograda, drugo pa so bili pašniki in travniki. Za *Mihaela Javerška* je pomenila priženitev v trg *Podsredo* nedvomno vzpon na družbeni lestvici. Z *Ano* sta imela le sina *Janeza*, ki je umrl 1855 pri vojakah, star 26 let. *Ana* mu je umrla že po dveh letih zakona (1830). Drugič se je poročil čez eno leto s petindvajsetletno *Marijo Gabron*, nezakonsko kajžarsko hčerjo. V zakonu z *Marijo* je imel še osem otrok: *Marijo* (1833), *Frančiško* (1836), *Martina* (1839), dečka, ki je umrl ob porodu (1847), in deklico,

umrlo takoj po porodu (1850). Otroštvo so preživeli le trije otroci, in to hčeri Marija in Frančiška ter sin Martin, ki je podedoval posest.

Trindvajsetletni Martin Javeršek se je 1862 poročil z Marijo Posteržin, triindvajsetletno kmečko hčerjo iz Trebč 23; poročil se je le mesec dni po materini smrti. Z Marijo sta imela 13 otrok: Franca (1862), *Marijo* (1864), Janeza (1865), Antona (1867), Jožefa (1870), Ano (1873), Jero (1875), dvojčka Jožefa in dečka (1876), Antonijo (1878), Nežo (1880), Martina (1881) in Frančiško (1884). V družini Martina Javerška sta živela še oče Mihael, ki je umrl 1886 in tast Jožef Posteržin. Posest Martina Javerška je 1880 merila 24 hektarjev in 84 arov. Dajala je 27 goldinarjev 63 krajcarjev katastrskega dohodka. V sosednji katastrski občini Trebče pa je imel še hišico in 93 arov zemlje. H kajži je dokupil še njivo, veliko 30 arov. Posest v Podsredi je 1895 prodal sinu Antonu, sam pa se je z ženo Marijo in hčerjo Ano, poročeno Kostanjšek, preselil v kajžo v Trebče.

Po smrti starejšega brata Franca je bila Marija Javeršek najstarejša v družini. S šestnajstimi leti se je poročila s Franjem Brozom iz Kumrovca. Marija in Franjo Broz sta bila starša 1892. leta rojenega Josipa Broza.

Posteržine, rod babice Josipa Broza, najdemo v virih prvič zapisane v urbarju gospostva Kunšperk 1524 v vasi Skopečno, kjer je imel Janže Posteržin pol kmetije. Istega Jurija Posteržina pa omenja tudi urbar gospostva Podsreda iz okoli 1570 kot uživalca travnika v Podsredi. Urbar gospostva Kunšperk iz 1611 navaja v vasi Skopečno podložnika Martina in Jurija Posteržina, ki sta uživala vsak svojo kmetijo. Sredi 18. stoletja najdemo v Zgornjih Trebčah Jakoba in Primoža Posteržina. Iz tabel podložniških obveznosti katastra Marije Terezije razberemo, da je Jakob od devetnajstih podložnikov, v Zgornjih Trebčah oddajal največje dajatve in plačeval največji davek, kar kaže, da je bil med vsemi najpremožnejši. Rod Posteržinov v Zgornjih Trebčah lahko po matičnih knjigah zasledujemo od 1649, ko se je Gregorju in Neži Postrežin rodil sin Adam. Tridesetletni *Janez Postrežin*, Preded Marije Javeršek, poročene Broz, se je priženil 1789 k petindvajsetletni Jeri Geršak v Trebče 23. Imela sta 6 otrok: Marijo (1791), Martina (1793), Urško (1796), Marijo (1799), *Jožefa* (1803) in Mateja (1806). Prva otroka sta umrla, preden sta dočkala starost dveh let. Na domu je ostal Jožef. Podedoval je stavbni parceli in še 15 hektarjev in 81 arov zemlje. Pri hiši so tkali in si tako pridobivali dodatni dohodek.

Devetnajstletni Jožef se je 1822 poročil s sedemnajstletno Barbaro Rožanc. Imela sta šest otrok: Janeza (1824), Jočefa (1827), Matija (1829), Marijo (1836), *Marijo* (1839), Franca (1843). Marija, babica Josipa Broza, se je 1862 pritožila k Martinu Javeršku v Podsredo.

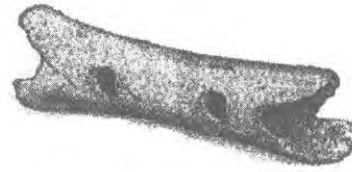
Javerškov in Posteržinov rod lahko sledimo na območju Trebč od stoletja velikega slovensko-hrvaškega kmečkega upora do današnjih dni, iz njega pa je izšel Josip Broz-Tito

Ta prispevek je del dosedanjih raziskav širše zasnovane študije o Javerškovem rodu.

Prispevek je ponatis iz revije ARHIVI.

Razvojno drevo človeka

Alojzij Pavel Florjančič

Omnivora

Ko še nisem bila to, kar sem kljub različnim namenom uporabe, je moja trda substanca hranila in podpirala, služila kot ogrodje odskočnim mišicam velikega jamskega medveda - kot to lepo, preudarno bitje imenujete vi, steklenobitni sesalci poznega pleistocena ...

Tako začenja slovenski pisatelj Rudi Šeligo drugi del svoje zadnje novele Piščal Divjih bab. Ta, do sedaj predvidoma najstarejši znani ohranjeni glasbeni instrument na svetu, je v zadnjem času ponesel ime Slovenije daleč po svetu, morda bolj kot kranjske klobase, potica, dvojina in Avseniki. Zato si fosilizirano stegenico mladega jamskega medveda (*Ursus speleus*) s štirimi navrtanimi luknjicami lahko ogledate in preberete o njej tudi na svetovnem računalniškem spletu (WWW) oziroma na medmrežju, (Internetu). Ta najnovejša arheološka najdba v paleolitski postaji, votlini nad Cerknim, nas je tako zopet spomnila na naše daljne sorodnike neandertalce izpred več kot 45000 leti. Naj nam bo to povod za tokratno razmišljanje o 'rodovnem' drevesu ali o razvojnem drevesu človeka.

Uvod

Svoj prispevek gradim na domeni, da obstajata dva osnovna principa rodoslovja.

Prvi, lahko bi ga imenovali **konvencionalni princip rodoslovja**, temelji na konvencionalnih pravno formalnih normah, rekli bi lahko tudi na družbeno veljavnih principih. Za uveljavljanje legitimitete oblasti, za ohranjanje kontinuitete obveznosti do zemljiškega gospoda, države, uveljavljanja nasledstva in drugih formalnih oblik, ki so temelj funkcioniranja urejene družbe, je bilo rodoslovje ena prvih civilizacijskih 'pridobitev' in lahko velja za eno najstarejših človeških ved. Za ta princip ni bistvena prava krvna sorodstvena vez, temveč formalno pravna. Močno se je razvil in se pravno artikuliral v antičnem rimskem cesarstvu, med drugim z njihovim dobro dodelanim dednim pravom. Ena od značilnosti je inštitut adoptivnega nasledstva in legitimnih otrok poročene ločenke ali vdove po načelu 'pater semper incertus est'. V drugih, zlasti v bolj primitivnih družbah, je bila in je ponekod še danes, nasledstvena vez praviloma tudi krvna. Izvenzakonsko potomstvo, vključno z incestnim, je v primitivnih družbah 'zunaj zakona', kar pomeni avtomatsko izgubo dednih pravic, in se praviloma sankcionira z usmrtnitvijo.

Seveda so bila tudi odstopanja, ko se je 'zakonolomstvo' lahko pobožanstvilo; primer najdemo pri Tezeju ali pri Aleksandru Velikem. Rodoslovje kot veda temelji ravno na tem formalističnem principu, pa naj gre za rodovnik kraljev, dostojanstvenikov ali podložnikov. Seveda ima rodoslovec tako praviloma na razpolago le formalne rodovne zveze, ne pa naravne.

Drugega lahko poimenujemo kot **znanstveni princip rodoslovja**. Ta veja rodoslovja, za razliko od prve, formalistične, ki je stara več tisoč let, se je 'rodila' leta 1735 z delom *Systema naturae* švedskega zdravnika Carla von Linnéja (1707 - 1778). Ta naravoslovec je prvi uporabil binarni sistem poimenovanja vrst. Uvedel je mednarodne nazive za organizme. Ti so latinski, grški ali iz drugih jezikov, vendar latinizirani. Za osnovno biološko sistematiko - taksonomsko kategorijo - je vzeta vrsta (species). Za nižje sistemske kategorije se uporablja še subspecies in infraspecifične kategorije *varietas* in *forma*. Za določene sistematske kategorije so značilna gramatična obrazila, na primer za subfamilijo - *inae*, za familijo - *idae*, za superfamilijo - *idea*, podred ima obrazilo - *ina*, red pa - *ida*.

TASONOMSKA KATEGORIJA		PRIMER	
Regnum	kraljestvo	Animalia	živali
Phyllum	deblo	Chordata	strunarji
Cladus	koleno	Vertebrata	vretenčarji
Classis	razred	Mamalia	sesalci
Ordo	red	Primates	primati
Subordo	podred	Anthropoidea	prave opice
Infraordo	medred	Catarrhini	ozkonose opice <i>Aegyptopithecus</i>
Superfamilia	naddružina	Hominoidea	brezrepe ozkonosne opice <i>Proconsul</i>
Familia	družina	Hominidae	človečnjaki <i>Australopithecus</i>
Subfamilia	poddružina	Homininae	spretni človek <i>Homo habilis</i>
Genus	rod	Homo	vzravnan človek <i>Homo erectus</i>
Species	vrsta	Homo sapiens	arhaični homo sapiens <i>Homo sapiens archaicus</i> neandertalec <i>H. s. neanderthalensis</i>
Subspecies	podvrsta	Homo s. sapiens	moderni človek <i>H. sapiens sapiens</i>

Ta členitev se po potrebi dogradi še z vmesnimi kategorijami, kot so na primer *subregnum*, *divisio*, *infraclassis*, *tribus* in podobno. Glede na to, da predstavlja filogenija kontinuiteto razvoja in v končnem cilju razvojno deblo ali drevo, pa predstavlja omenjena taksonomija diskontinuiteto v razvoju, torej temelji na različnosti. Z obema načinoma prezentacije je moč dobiti dober pregled sorodstvenih odnosov. Pri ugotavljanju sorodstvenih vezi med posameznimi členi uporabljajo biologi, paleontologi, antropologi in paleoantropologi bogat in zelo razčlenjen strokovni aparat ter različne metode od anatomskega načela analogije, preko analize krvnih skupin do genskih raziskav na osnovi DNA.

Lahko bi omenili še tretji **hibridni princip rodoslovja**. Dostikrat se ga poslužujejo ravno paleoantropologi, ker jim

redke in nepopolne najdbe ter velik časovni razpon otežujejo njihovo delo. S pomožnimi vejami in z elementi obeh temeljnih rodoslovnih principov oblikujejo razvojno drevo človeka. Elemente hibridnega principa najdemo včasih tudi pri pisateljih, žurnalistih in politikih. Pri njih lahko zadobe termini kot so: kraljestvo, razred, rasa, narod, pleme, rod in družina, mitične, domoljubne, šovinistične, rasistične ter celo genocidne dimenzije.

Od pračloveka do Homo sapiensa

Začelo se je pravzaprav z najdbami kosti pračloveka v soteski Neander na Nemškem leta 1856 in s Charlesom Darwinom ter njegovim izvorom vrst (*On the Origin of Species by Means of Natural History*) iz leta 1859 in nato še z njegovim delom o poreklu človeka leta 1870. Skraja je bila stvar nespodobna, skoro heretična. Sčasoma pa je ljudi le začelo zanimati, kdaj se je pravzaprav začelo. Kakšen je in kje je tisti člen v razvojni verigi primatov, ki bi bil lahko že 'naš'? *Proconsul* iz afriškega miocena, star nekako 18 milijonov let, velja kot proto-hominoid za skupnega prednika hominidov, goril in šimpanzov.

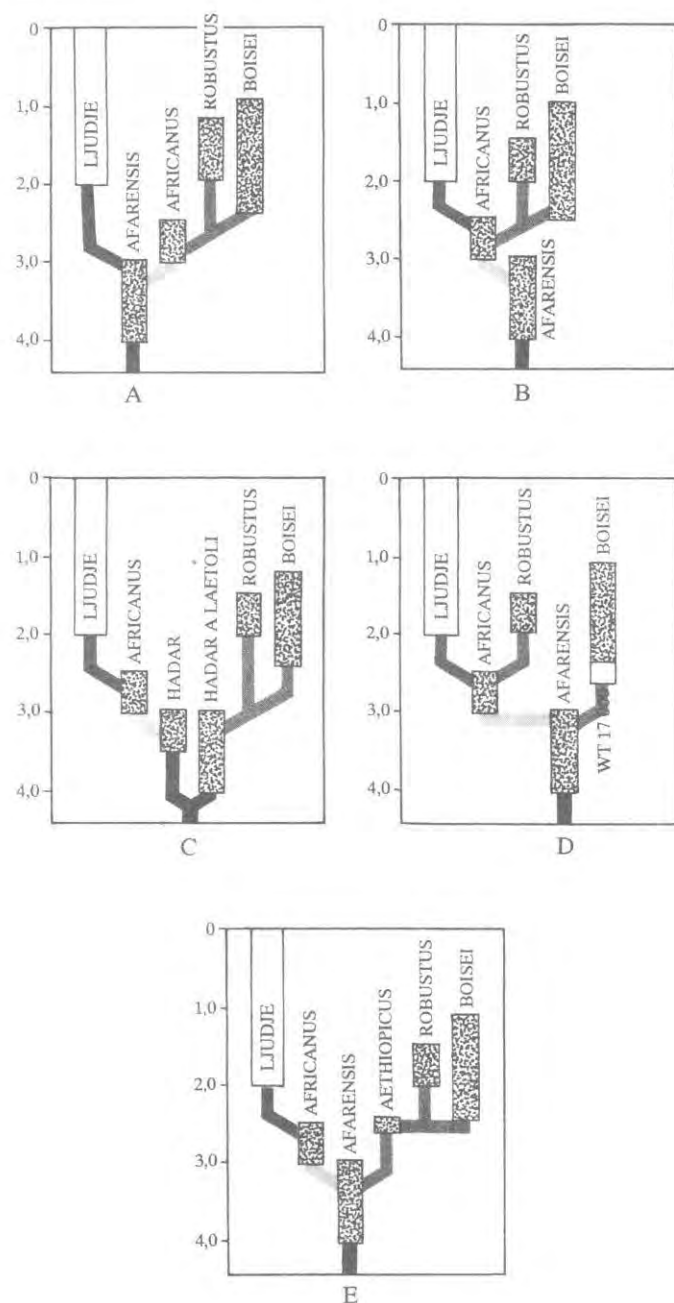
OD KDAJ TOREJ ČLOVEK? Učlovečenje, hominizacija je postopen proces razvoja človeka iz opičjega prednika, ki se je odvijal v dveh fazah:

1. FAZA - razvoj pokončne drže v pliocenu, pred slabimi štirimi milijoni let
2. FAZA - encefalizacija, razvoj možganov v pleistocenu, pred slabima dvema milijonomoma let.

V predhumani etapi hominidov se torej pojavijo nekako pred manj kot štirimi milijoni let avstralopiteki, *australopithecinae*, imenovani(e) po glavnih nahajališčih v (južni) Afriki. Najbolj znani predstavniki so: najstarejši človeški prednik izpred dobrih treh milijonov let *Australopithecus afarensis* znan kot 'Lucy' odkrit leta 1974, *Australopithecus africanus* star 2.5 milijona let najden leta 1924, *Australopithecus (Paranthropus) aethiopicus*, *Australopithecus (Paranthropus) boisei*, ki ga je ob odkritju leta 1959 v soteski Olduvai Louis Leakey poimenoval *Zinjanthropus boisei* in *Australopithecus (Paranthropus) robustus*. Verjetno je šel razvoj človeka po gracil-

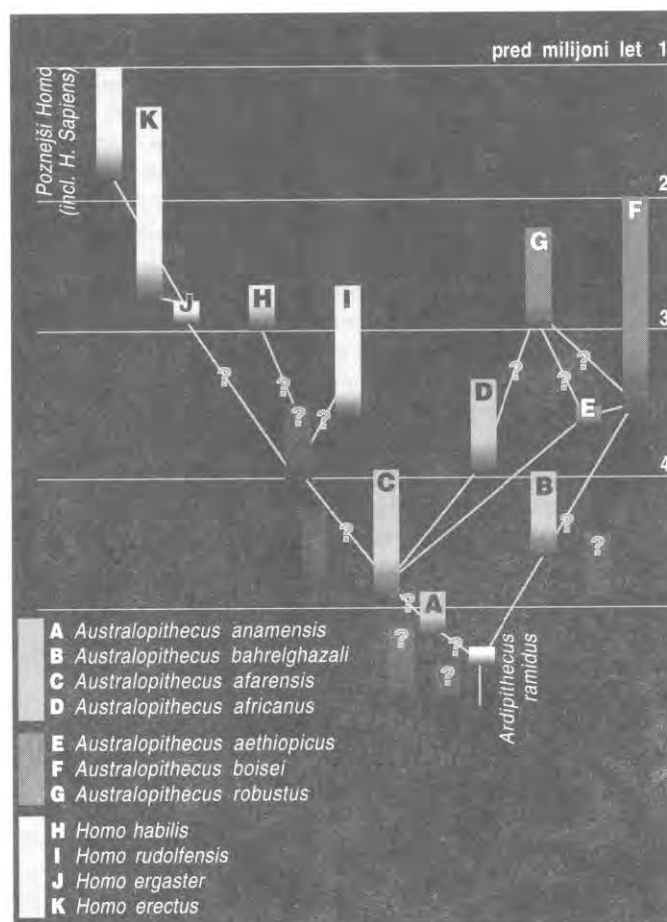
ni veji omnivora *africanus*. Masivni rastlinojedi *Australopithecus (Paranthropus) robustus* in *Australopithecus (Paranthropus) boisei* pa predstavljata preko *Australopithecus aethiopicus* slepo razvojno vejo. Te avstralopiteke slepe veje nekateri raziskovalci poimenujejo *Paranthropus*. Pred dobrima 2 milijonomoma let se začne rod - genus *Homo*, z vrstama *Homo habilis* in *Homo erectus* (1,8 mio). Mogoče že preje, pred 2,6 milijoni let, kolikor je do sedaj znan najstarejši artefakt, pestnjak iz etiopske Gona. Prehod *Homo erectus* v *Homo sapiens* se je odvijal postopno in na več krajih, tako v Afriki kakor tudi v Aziji, kot sta v sedemdesetih letih ugotovila vodilna raziskovalca Richard E. Leakey in Roger Lewin, kar zagovarja tudi ameriški antropolog Milford Wolpof. Poleg tega policentričnega 'rojstva' zgodnjega pravega človeka *Homo sapiens*, (polifiletska hipoteza), zagovarjajo drugi 'mo-

del Noetove barke', to je monofiletsko hipotezo, da izvira človek iz enega samega ognjišča, to je iz Afrike, od koder se je razširil po celem starem svetu. Zagovornik te teorije je Christopher B. Stringer iz Britanskega prirodoslovnega muzeja. Skrajna varianta te teorije, to je 'črna Eva', predvideva popolno afriško nadomestitev originalnih žarišč človeka v starem svetu. Nekateri, kot je na primer William W. Howells, pa zagovarja vmesni, hibridni model postanka modernega človeka. Kakorkoli, vsi se več ali manj strinjajo, da bi rojstvo modernega človeka, *Homo sapiens sapiens*, lahko umestili v čas med dobrimi 400 000 do 300 000 leti. Vzporedna človeška veja neandertalcev, *Homo sapiens neandertalensis* se pojavi pred 130 000 leti in izumre pred 40 000 do 32 000 leti.

Vsem avstralopitekem bi bil lahko skupni prednik *Ardipithecus ramidus*, katerega 4,4 milijona let stare ostanke so

odkrili blizu jezera Turkana v Etiopiji. Raziskovalcem pomeni vez med dvonožnimi hominidi in četrtonožnimi opicami. V shemi, ki jo je kot hipotetično predlagal Bernard Wood iz Univerze v Liverpoolu in jo lahko imamo za 'najnovejšo', sta v linijo poznega človeka, *Homo*, vključena še *Homo rudolfensis* in *Homo ergaster*, ki ju nekateri raziskovalci skupaj z *Australopithecus aetiopicus*, ne obravnavajo kot samostojne razvojne člene.

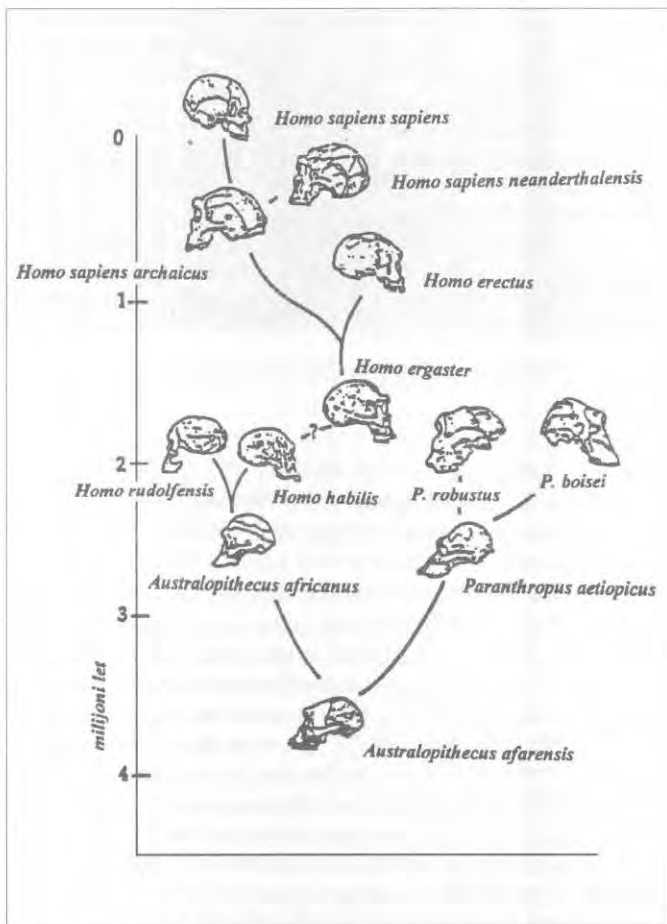

Razvoj človeškega rodu po Bernardu Woodu, Univerza v Liverpoolu.

Bralec opazi, da se v priobčenih shemah pojavljajo le afriški členi in afriška nahajališča. Po vseh, do sedaj znanih raziskavah, smatra velika večina strokovnjakov, da je Afrika zibelka človeka. Od tam se je naš prednik širil po starem in novem svetu. S krvnimi in genetskimi raziskavami so znanstveniki poskušali rekonstruirati poselitev zemlje z ljudmi. Domena 'prihajamo iz Afrike' temelji na študiji molekularnih biologov z DNA (deoxiribonukleonska kislina), ko naj bi se pojavili moderni ljudje (*Homo sapiens sapiens*) v Afriki pred 150 000 leti. Pred 100 000 leti se je človek začel seliti v Stari svet, pred 50 000 leti je dosegel Avstralijo, pred 35 000 leti pa zahodno Evropo. (To je tudi čas, ko iz Evrope zginijo neandertalci. Ne ve se zagotovo, ali so jih prišleki, kot modernejši in sposobnejši iztrebili ali izpodrinili, ali pa so bili avtohtonci neodporni za kako na novo prinešeno bolezen ali pa sta se obe populaciji stopili.) Po genetski sliki sodeč, se je v Azijo naselilo 31 'klanov', v Evropo 36 'klanov', v Avstralijo pa 15 'klanov'.

V 'rodoslovnem' smislu smo v prispevku prikazali predvsem Afriko. Tam se je v zadnjih desetletjih največ raziskovalo in našlo na območju vzhodno afriškega tektonskega jarka, zlasti v soteski Olduvai, tudi sicer drugje po Keniji, Tanzaniji, Etiopiji, Južni Afriki. Je pa tudi drugod po svetu dosti znamenitih najdb in najdišč, ki pomenijo v paleoantropologiji in kulturah pomembne člene in mejnike. Omenimo spodnje pleistocenskega *Pithecanthropus erectus*, najdenega leta 1891 na Javi, iste starosti je *Homo heidelbergensis*, najden leta 1907 v Heidelbergu, leta 1927 so našli na Kitajskem srednje pleistocenskega (Mindel/Riss) *Sinanthropus pekinensis*, iz zgornjega pleistocena pa je znan *Palaeanthropus javanicus*.

Najbolj razširjen in najbolj poznan fosilni hominid je *Homo s. neanderthalensis*, preje običajno imenovan *Homo primigenius*, pračlovek. Prva najdba iz leta 1856 je iz Neandertala pri Düsseldorfu v Nemčiji. V hrvaški Krapini so našli leta 1899 več primerkov osebkov različnih starosti, s čimer so ovrgli mnenje, da gre pri prejšnjih posamičnih najdbah za revmatična obolenja (*arthritis deformans*), sodobnih ljudi. Krapinski človek se smatra za preneandertalca in je živel pred 150 000 leti, torej v zgornjem pleistocenu. Omenimo še brahikefalnega kromanjonca *Homo sapiens fossilis (eusapiens)* iz francoskega Cro-Magnona, ki je bil najrazvitejši pleistocenski človek. Bil je visok, imel je možganski volumen sodobnega človeka, poznal je ogenj, artefakte je imel dobro izdelane, je risal, slikal in kiparil. Njegove jamske slike so prave umetnine.

Evolucija hominidov po Tattersallu (vir: Marija Štefančič, Evolucija človeka).

Za konec

Kot smo videli, rodovnik človeške 'vrste' ni eksakten, kot so klasični rodovniki, zajema pa veliko časovno obdobje. V tem kontekstu je 'kratek' celo rodovnik Jezusa, ki šteje 62 rodov. Po prvi Mojzesovi knjigi, Genezi, je bilo od Adama do Abrahama 20 rodov, od Abrahama do Jezusa po Matejevem evangeliju pa 42 rodov. Neki skrbni anglikanski pastor je svojčas na osnovi obeh rodovnikov, v katerih so tudi večstoletne življenske dobe očkav, izračunal, da je Bog ustvaril svet točno ob petih zjutraj pred pettisoč in nekaj leti ter pred toliko meseci in toliko dnevi. Skrben rodoslovec, ni kaj! S tako dodelanostjo se rodovna debla paleoantropologov kajpak ne morejo primerjati. Pa vendar je značilno za oboje, ki se ukvarjajo s tem drevesničarstvom, vztrajno iskanje, večkrat celo nesmiselna predanost, ki včasih rodi nepričakovane in presenetljive stvari. Brez drevesničarjev bi vedeli dosti manj kot vemo z njimi, pa naj bodo to rodoslovci ali paleoantropologi. Za oboje pa velja, da jim nikoli ne bo zmanjkalo dela.

Nekaj uporabljene literature

- Beneš, J., Človek, Mlada fronta, Praha, 1994
 The Cambridge Encyclopedia of Human Evolution, Cambridge, 1992
 Gore, R., The Down of Humans, The First Steps, National Geographic, vol.191, Washington, 1997
<http://www.zrc-sazu.si/www/iza/piscal.html>
<http://www.webster.sk.ca/greenwich/fl-compl.htm>
 Johanson, D., Face to Face with Lucy's family, National Geographic, vol.189, Washington, 1996
 Kochansky-Devidé, V., Paleozoologija, Školska knjiga, Zagreb, 1964
 Pohar, V., Kraške jame - zakladnice ledenodobnega življenja, Katalog 20. Minfos, Tržič, 1992
 Sveto pismo stare in nove zaveze, Ekumenska izdaja, Britanska biblična družba, 1Mz 4,25-5,29, 10,0-10,29, Mt1.0-1,17, Ljubljana, 1987
 Štefančič M., Lovci mamutov - Ledena doba v Evropi, Vodič po razstavi, Prirodoslovni muzej, Ljubljana, 1996
 Štefančič M., Pohar V., Evolucija človeka, Okolje in kulture v pleistocenu, Študentska organizacija Univerze, Ljubljana, 1997

Useful Tips for Conducting Genealogical Research in Slovenia

dr. Branka Lapajne

Are you on the verge of beginning your genealogical research in Slovenia, or have you already started your quest but now find yourself facing seemingly insurmountable obstacles? To help you begin your research, or overcome the obstacles you might be facing, we have set forth a number of useful tips which we hope will make your search both easier and more enjoyable.

In order to begin your genealogical research you require, first and foremost, the exact birth or marriage date, as well as place where this event occurred, of the ancestor who emigrated from Slovenia, or of his/her parents.

If you do not know the location of his/her home parish, the first place to turn to is the Archbishopric Archives in Ljubljana (Nadžkofijski Arhiv Ljubljana). The archival staff will be able to tell you whether the records for your ancestor's parish are located in Ljubljana, Maribor or in the home parish. Remember to always include an international postal reply coupon to cover the cost of postage, available from your local post office, whenever requesting information from any institutions abroad.

Expect to wait some time for an answer, as the archives are quite busy responding to queries from around the world. Make sure you include all the pertinent data when requesting information, i.e.: full name of the individual in question, his/her date of birth, place of birth and the names of the parents, if you have them. It is important that you have as complete and accurate information as possible because there may be two or more people with the same first and last names born during the same period of time and in the same place. Unless you have either the correct date of birth or marriage or, failing that, an approximate date, but the correct names of the parents, it may be impossible to even begin your research.

Should you wish to obtain official transcripts of births, marriages and deaths, enclose US\$10 to cover the cost of this service. Request only a few certificates at a time. It is advisable that you limit your requests to direct ancestors only, as the archives are fairly busy with numerous requests and do not have the time or inclination to provide you with a complete family tree, including all collateral ancestors (aunts, uncles, brothers, sisters etc.). For those individuals who wish immediate results, this route may prove extremely frustrating, involving as it does long periods of waiting for an answer from the respective institutions.

Consequently you may prefer to conduct your genealogical research personally. If you are planning to follow this route, you should keep in mind the following. Should your command of Slovenian be limited or non-existent, it might be advisable to employ a translator or someone who can speak both

Slovenian and English reasonably well. You might be able to get along without a translator if dealing exclusively with the archives (Ljubljana, Maribor), as the staff here is reasonably conversant in English. However, should you travel to your ancestor's place of origin, a translator might be required. Though most young Slovenians have a relatively good

command of English, such is not necessarily the case with older people.

Before commencing your research, either via the various bishoprics or in person, you should accept the possibility that your quest may prove frustratingly unsuccessful. There are no guarantees of success in genealogical research. A lot depends on the existence of records, some of which have suffered the ravages of time, war or neglect. In addition, some records may be virtually non-existent. However, if luck is on your side and your ancestors came from a parish whose records are still preserved, you may be able to trace your family back to the mid-to late 1600's. On average this can mean a family tree extending back some 10 generations.

Before you begin your search you must determine just what your goals are? Are you only interested in pursuing your paternal line (i.e. your father, grandfather etc.) or do you wish to pursue your maternal line as well? This is the easiest research to undertake. However, should you be the adventurous kind you may wish to pursue each and every ancestor. If this is your goal, be prepared to invest a fair amount of time in your quest.

While families have become fairly scattered geographically in recent years, something relatively unheard of generations ago, you may discover that your ancestors did not remain bound to their local village or town. In their search for a spouse they may have traveled to a neighboring parish or even to one many miles away. Such events, while often frustrating, only add to the excitement of the chase. You may find yourself in the middle of your own detective adventure.

One crucially important point to remember is that you have to advance

your genealogical search in a methodical, step by step, fashion. You require the names of your ancestor's parents before you can look for their marriage record. From the latter document you then have the names of their parents and an approximate date of birth for the marriage couple. And so on and so on.

However, the further back you go, the less complete records become. Prior to 1835 the mothers of both the groom and bride were rarely mentioned. Then during the short period of time, from about 1785 to 1815, marriage records included only the names of the bridal couple, their approximate ages and the names of their witnesses. The omission of the fathers' names can sometimes prove insurmountable, especially when there are several individuals with the same names and of a similar age in the same parish. Furthermore, ages quoted are not necessarily accurate, as either the priest or the bridal couple would add or subtract years from their ages for any number of reasons. One of these reasons was to comply with the age of majority which, for a long time, was 25 years of age. If this should be the case you may either have to abandon your quest, or continue researching the viable possibilities in the hope that somewhere down the road some vital tidbit of information will be found which will indicate conclusively the identity of your ancestor.

When you begin your genealogical odyssey your best approach is to conduct or complete your search for birth and marriage records first, before you embark on the search for death records. The latter quest requires a record by record search and can involve a lot of time, yet yield the least results.

You have already conducted some personal research, but now find yourself facing insurmountable obstacles, such as

language, script, apparent lack of continuity. It may be advisable, at this point, to hire a professional. While such a move may appear as if you are admitting defeat, a professional has the experience and expertise to know how to overcome certain road-blocks and obstacles which threaten to bring your genealogical research to a grinding halt.

As professional genealogists charge by the hour, expect to pay a minimum of a couple of hundred dollars, depending upon the amount of research you wish undertaken. This expense, while appearing high initially, can save you considerably in the long run. A professional should know how to try to circumvent those obstacles which are proving frustrating and which threaten the successful completion of your search.

While genealogical guides have become increasingly common for numerous countries of the English-speaking world, Slovenian genealogical research lacked such important information until recently. In early 1996, a guidebook entitled "Researching Your Slovenian Ancestors," was published in Canada by Branka Lapajne, Ph. D. A historian and genealogical researcher, with more than twenty years experience in this field, the author has provided information on how and where to obtain information on your Slovenian ancestors.

Not only does the guidebook provide assistance in researching birth, marriage and death records, but it also provides additional information on secondary material preserved in the National Archives (Arhiv Slovenije) in Ljubljana. This material includes, tithe books, land registry records, emigration lists and applications and other documentation which may shed further light on the lives of your ancestors.

Also included is a glossary of most commonly used phrases or terms in

German, Latin and Slovenian, the three languages in which church records were kept. A section on Slovenian customs, important dates in Slovenian history and examples of the kind of scripts you will encounter complete the guidebook.

The guidebook, which is 100 pages in length, is available from the author herself for \$15 US, to addresses in the US and Canada, and for \$20 US to remaining destinations. This price includes postage and handling, as well as airmail for addresses outside of North America.

Should you wish to order a copy of this guidebook, make cheques payable in US funds to: Branka Lapajne and mail to: BMZ Publishing Co. Inc., 108 Hollywood Ave., Willowdale Ont. M2N 3K3 Canada.

Kako se lotiti rodoslovnih raziskav v Sloveniji

dr. Branka Lapajne

Ste na tem, da se lotite rodoslovnih raziskav v Sloveniji ali ste s tem že začeli in pri tem naleteli na nepremostljive ovire? Za pomoč pri prvih korakih in pri premagovanju ovir, vam lahko pomagajo naslednji koristni nasveti. Upam, da vam bo z njihovo pomočjo delo olajšano in vam nudilo več zadovoljstva.

Kadar začnete svoje rodoslovne raziskave, je najbolj važno, da si preskrbite natančen datum rojstva ali poroke in kraj tega dogodka za osebo, ki je predmet vaše raziskave.

Če ne veste, kje bi iskali dokumente za neko župnijo, je najbolje, da se obrnete na Nadškofijski arhiv v Ljubljani. Tam vam bodo povedali ali so knjige določene župnije v Ljubljani, Mariboru, v matični župniji ali kje drugod. Ne pozabite priložiti poštnega kupona za kritje poštnih stroškov, kadarkoli zaprošate za informacije na ustanovah v tujini. Dobite ga na najbližji pošti.

Pri čakanju na odgovor ne bo odveč nekoliko potrpljenja, saj imajo arhivski delavci nemalo dela s pripravljanjem odgovorov na poizvedbe od vsepovsod. Ne pozabite navesti vseh znanih podatkov, to je polno ime iskane osebe, datum in kraj rojstva, imena staršev, če so vam znana. Popolne informacije so potrebne zato, ker je sicer težko izbirati med dvema ali več osebami z istim imenom in priimkom, ki sta ali so živele v istem času v istem obdobju. Če nimate natančnega datuma rojstva ali poroke ali vsaj približnega datuma in popolnega imena in priimka, iskanja morda ne bo mogoče niti začeti.

Če želite, da vam cerkvena ali civilna ustanova izstavi uradni prepis rojstva, poroke ali smrti, je za poizvedbe iz tujine za tako storitev navadno treba plačati 10 dolarjev. Naenkrat zahtevajte samo po eno potrdilo, izjemoma dve ali več. Arhivski delavci so toliko založeni z delom, da nimajo časa ali veselja, da bi vam izdelovali celotno družinsko drevo z vsemi vzporednimi in podrejenimi raziskavami prednikov in sorodnikov (stricev in tet, bratov, sestra in podobno). Ta pot ne bo primerna za tiste, ki nestrpnost čakajo na rezultate, saj bodo na vsak odgovor od omenjenih ustanov čakali tedne ali mesece.

Zato se boste nemara odločili, da raziskave opravite sami. Če ste se tako odločili, je treba upoštevati naslednje. Če ne znate jezika, boste morda rabili prevajalca. Ta ne bo nujen, če se boste pri delu omejili izključno na arhivske ustanove, saj tamkajšnji uslužbenci dovolj dobro obvladajo tuje jezike. V krajih, od koder izhajajo vaši predniki pa bo prevajalec morda že nepogrešljiv, kljub temu, da večina mlajših Slovencev dokaj dobro govori angleško, starejši pa navadno ne.

Preden se na kakršenkoli način lotite svojih raziskav, morate biti pripravljeni na neprijetno možnost, da raziskave ne bodo prinesle rezultata. Pri rodoslovnih raziskavah uspeh ni nikoli zajamčen. Veliko je odvisno od razpoložljivih virov; nekateri med njimi so utrpeli posledice propadanja, vojn in malomarnosti. Nekaterih virov sploh ni več. Vendar, če imate srečo in so vaši predniki živeli v župniji, za katero so knjige še ohranjene, boste lahko poskusili zasledovati svoje poreklo vse do XVII. Stoletja. Največkrat boste tako raziskali poreklo za kakih deset generacij.

Pred začetkom si morate zastaviti cilje! Vas zanima samo linija po očetovi (ded, praded, itd.) ali vas zanimajo tudi tiste po materini strani? Prvi pristop je enostavnejši, če ste ambicioznejši, boste skušali raziskati vse linije svojih prednikov. Če ste se odločili za slednje, morate biti pripravljeni na zahtevno in zamudno delo.

Družine so dandanes geografsko dokaj razsejane, bolj kot nekoč, vseeno boste ugotovili, da tudi vaši predniki niso ostali trajno vezani za eno samo vas ali kraj. Pri iskanju zakonca so se včasih podali v sosednjo vas ali pa še precej bolj daleč. Takí primeri raziskavo otežijo, vnesejo pa nekaj dodatnega vznemirjenja. Na lepem se prelevite v detektiva, ki rešuje zapleteno zadevo.

Važno je, da se ves čas zavedate, da morate pri svojem delu napredovati premišljeno, korak za korakom. Če bi želeli najti zapis o poroki staršev vašega prednika, morate najprej poiskati njuna imena. Če ste našli zapis o poroki, boste v istem zapisu navadno našli še vsaj približen datum rojstva ženina in neveste in imena njenih staršev. Ta postopek se nato ponavlja, dokler je mogoče.

Bolj ko prodirate nazaj, bolj so podatki nepopolni. Pred letom 1835 sta bili materi ženina in neveste redko omenjeni. V obdobju od okoli 1785 do 1815 so zapisi o poroki navadno vsebovali samo podatke o obeh zakoncih, njihovi starosti in pričah. Opuščanje očetovega imena včasih povsem onemogoči nadaljevanje raziskave, še zlasti takrat, kadar zasledimo v isti župniji več posameznikov z istim imenom in ustrezno starostjo. Za povrh se včasih ne moremo zanesti na navedbe starosti, saj bi lahko imela ženina ali nevesta različne razloge za dodajanje ali odzemanje nekaj let pri svoji starosti. Eden od razlogov bi lahko bil poskus prilagajanja najbolj pogosti starosti ob sklenitvi zakonske zveze, ta je bila 25 let. V takem primeru lahko z raziskavo odnehate ali pa nadaljujete tako, da poskušate najti vsak možen vir, ki bi vam omogočil sklepanje in identifikacijo pravega prednika.

V začetku raziskovalnega tavanja se je smiselno osredotočiti na knjige rojstev in porok, šele po tem je koristno uporabiti tudi zapise o smrtih. To početje zahteva zapovrstno prebiranje knjige umrlih, kar je zamudno, učinki pa razmeroma skromni.

Pogosto se po začetem delu znajdete pred skoraj nerešljivimi ovirami kot so jezik, pisava in (dozdevno?) prekinjena zveza. V taki situaciji je morda smiselno v zadevo pritegniti poznavalca. S tem ukrepom sicer priznate poraz, strokovnjak pa bo morda s svojimi izkušnjami znal premagati ovire in težave, zaradi katerih je vaša raziskava zastala.

Strokovnjaki svoje storitve navadno zaračunavajo po porabljenem času. Računajte na strošek vsaj nekaj sto dolarjev. To je predvsem odvisno od obsega vašega naročila. Ta, na prvi pogled visok strošek, se lahko dolgoročno bogato poplača.

Precej je na izbiri rodoslovnih priročnikov za delo v angleško govorečih državah. Takega, ki bi bil prirejen za raziskave v Sloveniji, do zdaj ni bilo. Prvi tak je izšel v letu 1996 z naslovom 'Researching Your Slovenian Ancestors'. V Kanadi ga je izdala dr. Branka Lapajne, zgodovinarica in rodoslovka z več kot dvajsetletnimi izkušnjami. V njem razlaga načine in pota za pridobivanje informacij o slovenskih prednikih.

Poleg razlage rojstnih, poročnih in mrljskih knjig, so v priročniku obdelani tudi sekundarni viri, ki jih največ hrani Arhiv Republike Slovenije v Ljubljani. Med tem gradivom so urbarji, zemljiške knjige, zapisi o izseljencih in druga dokumentacija, ki bi dodatno osvetlila življenja vaših prednikov.

Priročnik vsebuje še prevode pojmov iz nemškega, latinskega in slovenskega jezika. V teh jezikih so bile pisane matične knjige. Dodano je še poglavje o slovenskih običajih, važnih datumih v slovenski zgodovini in primeri pisav, na katere raziskovalec naleti pri svojem delu.

Priročnik ima 100 strani, pri avtorici ga je moč dobiti za 20 US\$. V ceni je vračunana poštnina. Naročila in plačila naslovite na Branka Lapajne, BML Publishing Co. Inc., 108 Hollywood Ave., Willowdale Ont. M2N 3K3 Canada

Monografije slovenskih župnij

Kolega Leon Drame nam je poslal informacijo o naslednji knjigi:

Janez Kebe: Loška dolina z Babnim poljem, Ljubljana 1996, Družina, 614 strani, 468 črnbelih reprodukcij, 61 barvnih fotografij in trije zemljevidi.

Avtor, g. Janez Kebe, starotrški župnik in dekan Cerkniške dekanije je monografijo razdelil na 19 poglavij: 1. Loška dolina v pradavnini in fevdalnem času, 2. Župnija in dekanija Stari trg ter njuni duhovniki, 3. Župnijska cerkev, podružnice in kapele, 4. Župnijske pergamentne listine, 5. Vizitacije in poročila, 6. Stari župnijski beneficiji in ustanovne maše, 7. Bratovščine in cerkveno petje, 8. Turški vpadi, 9. Protestantizem v naših krajih, 10. Slovenska plemiška in druga pisma od leta 1686 do 1700, 11. Loška dolina z okolico v času Jožefa II., 12. Iz družbenega življenja župnije, 13. Iz gospodarskega življenja župnije, 14. Šolstvo v Starem trgu in na Notranjskem, 15. Katoliška izobraževalna društva v župniji, 16. Naravne nesreče in bolezni, 17. O osebnih imenih - priimkih, 18. Zanimivosti, 19. Župnija Babno polje. V dodatku so še razna kazala priimkov, imen in krajevno kazalo. Za rodoslovje je posebej zanimivo poglavje O osebnih imenih - priimkih, kjer razlaga imena in priimke v skoraj celotni cerkniški dekaniji. Poglavje je razdelil na podpoglavje 1. Nekateri najstarejši priimki, 2. Nekateri priimki kot hišna imena 3. Nekateri izumrli priimki in 4. Nekateri sedanji priimki.

V poglavju o Babnem polju so tudi prepisi krstov iz Prezida, ki so bili krščeni v Starem trgu v času od 1645 do 1664. Zanimivi so še prepisi urbarjev starotrške župnije. Knjiga je dragocen pripomoček za vse rodoslovce, ki jih zanima Notranjska

Leon Drame

Ker so te knjige zares dragocen pripomoček za rodoslovce, je koristno, da bi zanje vedeli. Popolnega spiska najbrž ne bo lahko sestaviti, lahko pa poskusimo. Kolega Tomaž Artel nam je poslal kar lep spisek monografij slovenskih župnij:

AVTOR	LETO	NASLOV
		Zgodovina šempeterske župnije pri Novem mestu
		Zgodovina šmarješke fare
		Doneski k loški zgodovini
		Kronika šentjakobske župnije
		Zgodovina nakelske župnije
		Zgodovina sorške župnije
		Zgodovina Idrije
Bohinjec Peter	1911	Zgodovina fare Škocijan pri Dobravah
Crv Anton	1909	Sveta gora pri Gorici
Dolenjske Novice	1917	Spomin na vojne zvonove
Horvat F.	1885	Kranjska mesta
Kimovec Francišek	1908	Bled nekdanj in sedaj
Kragl Viktor	1936	Zgodovinski drobci župnije Trzič
Koblar Anton	1914	Izobraževalna knjižnica - podlistki iz "Gorenjca"
Lavrenčič I.	1890	Zgodovina cerkljanske fare
Lavtičar J.	1897	Zgodovina župnij v dekaniji Radovljica

<i>Lesjak</i>	<i>Zgodovina dobavske fare</i>
<i>Maribor - Škof. or.</i>	1916 <i>Pokopališča pri cerkvah lavantinske škofije</i>
<i>Novak Josip</i>	1907 <i>Zgodovina brezoviške župnije</i>
<i>Podlist Gorenjca</i>	1914 <i>Gorenjska knjižnica - 20 snopičev do 1914 -</i>
<i>Podlogar L.</i>	1911 <i>Drobtinice iz zgodovine soseske Škocijan v dobski župniji</i>
<i>Pokorn Fr.</i>	1912 <i>Šmartin pri Kranju - podlistki iz "Gorenjca"</i>
<i>Pokorn Fr. S.</i>	1909 <i>Besnica pri Kranju</i>
<i>Radics P.V.</i>	1911 <i>Alte Häuser in Laibach - Gesehichtserinerungen</i>
<i>Rutar Simon</i>	1882 <i>Zgodovina Tolminskega (Gorica)</i>
<i>Silvester</i>	1909 <i>Vošilna knjižica - zbirka voščilnih listkov in pesmi</i>
<i>Stegenšek Aug.</i>	1909 <i>Spomeniki / Konjiška dekanija (Maribor)</i>
<i>Stegenšek</i>	<i>Dekanja Gornji grad</i>
<i>Steklasa</i>	<i>Zgodovina župnije Šentrupert na Dolenskem</i>
<i>Stiasny Ljudevit</i>	1894 <i>Kamnik - zemljepisno-zgodovinski opis</i>
<i>Šašelj Iv.</i>	<i>Zgodovina šempeterske fare</i>
<i>Vrhovec I.</i>	1891 <i>Zgodovina Novega Mesta</i>
<i>Vrhovec I.</i>	1903 <i>Zgodovina šentpeterske fare Lj. (Znanost. zbornik MS)</i>
<i>Zabukovec Janez</i>	1910 <i>Slavina - prispevek k zgodovini župnij lj. škofije</i>
<i>Zwitter</i>	1929 <i>Starejša kranjska mesta in meščanstvo</i>
<i>Žontar J.</i>	1939 <i>Zgodovina mesta Kranja</i>

Ta spisek je uvrščen med ostalo referenčno gradivo na naši internet strani. Bralce vabimo, da ga dopolnjujejo. Vse tisto, kar po vašem mnenju sodi v ta spisek, sporočite v uredništvo ali kar naravnost skrbniku za stran na internetu.

Kaj delamo

Dagmar Slekovce

Rodoslovne počitnice

Spomini na otroška leta. Z mozem sva se odločila, da letos porabiva kratek dopust (3. - 10. oktobra) za raziskovanje v krajih, od koder izvirajo njegovi predniki. Odločila sva se za sedemdnevni 'paket' v Radencih, od koder izvira družina Slekovce iz krajev okrog Ljutomera in tako nisva imela daleč do njihovih domačih krajev. V Ljutomer in okolico sva se podala prvič v

nedeljo. Najprej sva se odpeljala v Ljutomer, kjer sta bila pokopana moževa dedek in babica. Vedela sva, da groba nihče več ne plačuje in vzdržuje, kljub temu sva hotela najti mesto, kjer sta bila nekoč pokopana. Ne veva, ali sva se ustavila ob pravem grobu. Tam sva se pogovarjala s prijaznimi ljudmi, ki pa niso vedeli, od koga je bil grob odkupljen. Ker je bila nedelja, nisva mogla dobiti niti informacij na komunalnem podjetju, ki upravlja pokopališče. Odšla sva še pogledat hišo, kjer so stari starši stanovali in tu je mož obujal spomine na svoje počitnice v otroških letih.

Potem nazaj v Radence. Spotoma sva si ogledala hišo v Iljaševcih, kjer je preživljala moževa babica zadnja leta pri svojih nečakinjah. Hiša je na zunaj še ravno taka, kot je bila, le da je namesto hlevov zdaj mehanična delavnica. Doma nisva našla nikogar.

Izgubljena teta Ana. Izlet v Iljaševce sva ponovila v sredo. Še prej pa sva šla v Križevce, kjer je pokopana "vsa zlahta". Na pokopališču sva našla grob Mateja Slekovca, cerkvenega ključarja, in njetove žene Ane. Matej je bil brat moževega deda in je zgradil že omenjeno hišo v Iljaševcih 10. S pomočjo prijaznih domačink, ki so prav rade malo poklepetale in nama mimogrede razložile zgodovino Slekovčevega rodu, sva potem še našla nekaj grobov sorodnikov. Nikakor pa nisva mogla najti grobov treh samskih Matejevih hčera (Ana, Alojzija in Matilda), ki so prevzele hišo in posestvo v Iljaševcih, potem ko je ostalih pet otrok odšlo drugam. Domačinke so trdile, da so pokopane pri starših (Mateju in Ani), vendar jih tu nisva našla. Po daljšem iskanju sva našla grob njihovega brata Franca, kjer je bila pripisana tudi Alojzija, ki je umrla prva. Ostalih dveh pa nikjer. Odšla sva na Krajevni urad, odkoder naju je uradnik poslal na Krajevno skupnost. Po daljšem čakanju sva se pogovorila s prijazno uradnico, ki se je zelo trudila, da bi v svojih zapiskih našla še obe izgubljeni teti. Delo je bilo dolgotrajno in naporno, saj seznam ni niti abecedno niti računalniško urejen, tako da je dolgo listala in iskala Slekovce. Končno smo ugotovili, da je Alojzija umrla prehitro za svojo materjo in zato ni mogla biti v istem grobu. Matilda je pokopana pri starših, čeprav tu ni napisana. Ane pa ni našla. Tako smo 'izgubili' teto. Sorodniki pa trdijo, da je tudi Ana pokopana pri starših.

Prijazen sprejem pri daljnjih sorodnikih. V hiši v Iljaševcih sta naju potem sprejela sedanji gospodar Franček in njegova sestra Anika, ki je sicer poročena v Avstriji, a si v

bližini gradi hišo, v kateri bi rada odprla bife. Oba sta prijetna mlada človeka. Franček ima v bivših gospodarskih poslopih mehanično delavnico. Hiša je le malo popravljena, urejen je samo vodovod in kanalizacija, saj si mora Franček najprej zaslužiti za stroje. Polj v glavnem ne obdeluje sam, ampak jih je dal v najem. Prijetno je bilo pogovarjati se z obema mladima človekoma, polnima načrtov. Pokazala sta nam kup starih fotografij, vendar na žalost na njih ni zapisov niti o tem, kdo je na njih niti kdaj so bile posnete. Nekaj sta nam jih podarila. Dobila sva tudi več naslovov sorodnikov, ki jih bova poiskala prihodnjič.

Iskanje v Gradcu. V torek sva se podala v Gradec (Graz). Shranjeno imava namreč osmrtnico moževega pradedca Andreasa Gattí iz l. 1883, ki je imel gostilno v Kumnu (Puščava) pod Pohorjem, umrl pa je v Gradcu, kjer so ga tudi pokopali. S pomočjo prijateljev iz Maribora sva našla pokopališče in bila tudi na upravi, vendar niti tu, niti v nadrejeni ustanovi ne hranijo tako starih zapisov.

Pot domov preko Puščave. Že pred nekaj leti smo se bežno ustavili v gostilni v Puščavi. Mož se je takrat začel pogovarjati s sedanjim lastnikom gostilne, ki je bil prijazen, vendar je bilo malo časa za pogovor. Tudi zdaj sva se ustavila pri njih, pojedla izvrstno zelenjavno juho in se potem pogovarjala z gospodarjem in gospodinjo. Povedala sta, da sta tretji rod njihove rodovine v tej hiši in da jo je kupil ded l. 1910, vendar ne od Gattíjev. Tako kljub prijaznemu sprejemu in pogovoru, nisva tu izvedela nič novega o moževih prednikih. Ogledala sva si tudi vaško pokopališče, kjer pa ni niti sledu o Gattíjih.

Tako so se končale najine rdoslovne počitnice. Ko sva se vrnila domov, me je čakal odgovor g. Mitja Rosine, katerega sem prosila za pomoč pri iskanju prednikov na Koroškem. Ni mogel pomagati, moram pa reči, kako prav ima, ko piše: *Moja izkušnja je, da je najbolj zabaven del rodoslovja osebno obiskovati daljne (prej neznane) sorodnike.*

Kaj delajo

Antonija Šifrer s sodelavci

Peter Hawlina

Nemalokrat se kdo pohvali, kako temeljito obdelan rodovnik ima. Če ga blagovoli pokazati, se kar pre pogosto izkaže, da se ponaša z delom kakega prednika ali sorodnika, ki povrh vsega ni pregledno in urejeno. Ob tem se imetnik 'spomni' kaj vse bi moral še dodati, izda se, da sam ne razume prikazanih povezav, pobaše papirje nazaj v mapo in jo odloži med stare račune, pisma, listine, fotografije.

Zato so toliko prijetnejša srečanja s tistimi izjemnimi posamezniki, ki se z rezultati svojega dela zares lahko pohvalijo. Med temi močno izstopa delo pokojne Antonije Šifrer in njenih sodelavcev. Gre za izjemno obsežno sistematično, resno, odgovorno in zanesljivo delo, ki se kaže v številnih zajetnih zvezkih, mapah, prikazih. Delo, ki bi zaslužilo pozornost stroke. Antonijo in njeno delo so sicer poznali vsi najvidnejši zgodovinarji in drugi znanstveniki. Z njo so v

marsičem sodelovali. Sledila je njihovim priporočilom, kar dokazuje ohranjena korespondenca. V 32. številki Loških razgledov je zdaj tudi že pokojni profesor France Planina o njej med drugim zapisal tole:

Antonija Šifrer, gospodinja na Gregorčevi domačiji v Žabnici, je bila izredna žena, kakršnih zlepa ni dobiti v naših krajih. Ne le, da je vestno in dobro gospodinjala - v mladih letih je končala gospodinjsko šolo pri Gospe Sveti na Koroškem - našla je tudi čas, da se je posvečala svojemu najljubšemu predmetu - lokalni zgodovini, za kar je imela nenavadno veliko smisla. Veliko je brala in premišljevala, kako je bilo v prejšnjih časih pri nas.

.... Veliko se je ukvarjala z rodovnikom Šifrerjev, ki izhajajo od vodje upornih loških podložnikov Jerneja Šifrerja, in se med potomci pojavlja tudi bogati mecen Jožef Anton Šifrer (1677-1756). Z njimi je povezovala sedanje veje tega obilnega sorodstva. Podatke je dobivala iz župnijskih in škofijskega arhiva. Mnogim žabniškim in bitenjskim rodbinam je pojasnila njihov izvor. O tem rodovniku je spis Jožeta Šifrerja v Loških razgledih 23/1976, str. 34. ...

Profesor Planina svoje spomine zaključí: *Ko bi bilo Kozincovi Tončki v mladih letih dano, da bi študirala, bi imela Loka poleg Blaznika še zgodovinarico Šifrerjevo.*

Njeno delo je služilo kot izhodišče in opora mnogim seminarjskim, magistrskim in diplomskim nalogam. Tako velikega dela sama ne bi zmogla. K sodelovanju je znala pritegniti sorodnike in sosede.

Materialni in duhovni dediči, varuhi in skrbniki njenega dela so zlasti Ivana Pokorn in Janez Šifrer. Oni so še sposobni vzorno urejeno gradivo uporabljati. Ko se bo gradivo preselilo v hrambo enega od slovenskih arhivov, bognedaj, da ne bi, bo dobilo številko KNB 654261 in najbrž deležno enake ali slabše usode kot v tej številki omenjeni Lazarinijev fond z oznako LJU340, za katerega je prof. Matič na svojem predavanju izjavil, da bi obdelava presegala napore, ki so potrebni za doseg nekaj doktoratov.

Za kratko predstavitev dela Antonije Šifrer in njenih sodelavcev sem zaprosil Ivano Pokorn in Janeza Šifrerja. Takole sta zapisala.

Ljubiteljsko zbiranje krajevne zgodovine in raziskovanje rodovnikov na območju žabniške župnije Antonije Šifrer.

Leta 1970 je bila v Žabnici prikazana vožnja bale na ženinov dom po starem običaju. Poročila sta se, kot par na kmečki ohceti v Ljubljani Igor in Marija Jamnik, Jurceva iz Žabnice. Pri tem pomemben etnološkem dogodku je sodelovalo okrog dvesto Žabničanov in okoličanov. Vse priprave je vodila Antonija Šifrer.

Že takrat je opozarjala, da se je treba pripraviti na tisočletnico vasi, ki je bila v podelilni listini nemškega cesarja Otona II. z dne 30. 6. 973 prvič omenjena skupaj z Loko in nekaterimi drugimi

Duhovni dediči zapuščine Antonije Šifrer: Alojzij Zavrl, Ivana Pokorn in Janez Šifrer.

kraji in skupaj s prvo omembo Kranjske. Tisočletnico smo v letu 1973 množično in slovesno praznovali z osrednjo proslavo in mnogimi spremljevalnimi prireditvami.

Takrat je Antonija Šifrer začela zbirati zgodovinske podatke o naših krajih in pri tem delu vztrajala do smrti. Zaradi njenega izrednega spomina in dobrega poznavanja življenja, krajev, rodbin, se je začela ukvarjati še z rodovništvom. Pri delu je zajela vso župnijo in še nekoliko izven nje. Župnija obsega vasi Žabnica, Šutna, Sp. Bitnje, Dorfarje, Forme in delno Crngrob in Sveti Duh. Prve napotke pri raziskovanju rodoslovnih gradiv ji je dal dr. Josip Žontar iz Kranja. Do leta 1899, ko je bila ustanovljena župnija Žabnica, so ti kraji spadali pod pražupnijo Stara Loka, zato smo najprej raziskovali s pomočjo gradiva starološkega župnijskega arhiva. Imeli smo srečo, saj smo našli bogato in lepo ohranjeno arhivsko gradivo, zlasti status animarum, krstne, poročne in mrliške knjige. Vse za nas uporabne podatke smo prepisovali in jih kasneje uporabili za sestavljanje rodovnikov. Ko smo opravili s tem delom, smo se lotili še starejših knjig, ki jih hrani Nadškofijski arhiv v Ljubljani. Prepisali smo tudi te vire. Tako smo si ustvarili lastno evidenco prebivalcev po hišah od začetka 17. stoletja dalje za vas Žabnica, za ostale vasi naše župnije pa imamo prepis statusov animarum.

Malo je tistih, ki vedo, koliko dela je za kaj takega potrebnega. Najprej prepisovanje v arhivu, nato še enkrat v urejeno lastno evidenco. To gradivo je zbrano v osmih zvezkih.

Antonija je vedela, da sta bila dva iz rodu Šifrerjev posebej pomembna. Jernej Šifrer, imenovan 'vojvoda', ki se je upiral freisinški gosposki v začetku 17. stoletja. Drugi je bil Jožef Anton, ki je dosegel visoke cerkvene položaje, nazadnje je bil župnik v kraju Laa ob reki Thaya - kraj danes leži v severovzhodnem delu Avstrije, ob češki meji. Del svojega premoženja je namenil za študentski fond za šolanje svojih sorodnikov.

Oba omenjena sta jo dodatno privlačila pri iskanju rodoslovnih podatkov. Ob tem je naletela na številne rodovnike, ki so jih hranili v starološkem župnišču. Ti rodovniki so bili izdelani in uradno potrjeni kot dokazilo o sorodstvu s štipenditorjem za pridobitev štipendije. Slutila je, da bi moral biti nekje shranjen tudi osnovni rodovnik rodbine Šifrer. Dr. Marja Borštnik ji je vedela povedati, da ga res hrani Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani. Takoj smo ga šli preskicirati in prepisati. To je bila prava poslastica za našo zbirateljsko slo. Zvit je bil v roli, razvit pa je meril štiri metre. Antonija je v njem našla izjemno bogastvo rodoslovnih podatkov, začenši z Jernejem kot nosilcem rodu in posebej označenim Jožefom Antonom, ustanoviteljem štipendije.

Ta rodovnik je bil osnova za mnoge veje Jernejevih potomcev vse do današnjih dni. Vzporedno s tem smo se posvetili še raziskovanju drugih rodbin, npr. Kuraltov, Hafnerjev, Lužanov in drugih.

Rodovniki, ki so ob tem nastali so skupaj z ostalo evidenco dobro gradivo za izdelavo rodovnikov za vsaj dvesto let nazaj za večino domačinov naše župnije. V zadnjih dvajsetih letih je bilo na ta način izdelanih že okrog 30 rodovnikov za posamezne rodbine.

Antonija Šifrer je umrla 8. 10. 1985 v starosti 86 let.

Zapisala Ivana Pokorn in Janez Šifrer, v Žabnici, 23. 12. 1997

Spominu na zaslužno sorodnico se je oddolžila Gema Hafner s pesmijo, ki je bila objavljena v citirani številki Loških razgledov:

KORENINE RODOV

*Dekletce zvedavo - oči kot plavice,
kitici kakor klasje pšenice -
s srcem prisluhnilo je vsaki besedi
pod streho domačo, kjer shajali so se zgovorni sosed
pa furmani žejni, popotniki lačni - od vseh vetrov...*

*Babica modra - ko predla je niti
z besedo je tkala podobe življenja davnih rodov...
Iskra ljubezni do zgodovine
vžgala je plamen žlahtne strasti
iskati sledove življenjskih poti
prednikov svojih, ki v sencih cipres
počivajo v zemlji domači,
in tistih, ki jih zvalilo je v svet:
želja po znanju - učenost in ugled.*

*Klic zemlje in glas srca
mladenko sta zadržala doma,
pesem škrjančkov, otroški smeh,
iskre sreče v njenih očeh...*

*Antonija - žena, Antonija - mati
na trdni kmetiji gospodarica,
dolgo je v srcu nosila zlato breme mladostnih sanj.
Šele po sedmem križu življenja - pritajena klica
pognala bogato je klasje dognanj:
v pepelu časa našla je korenine rodov...
Deset let risala je košato drevo življenja,
rodovnik - zvitek, dolg metrov pet
splet je usod tristoletih let!*

*Žilava, modra, vedra, zgovorna - mladostno kljubuje
bremenu let, čeprav jih je že osemdeset ...
Njen jasni spomin in žlahtno srce
s peresom obujata davne dni,
običajne domače in bližnjih vasi.
Čas bo ohranil njeno ime....*

Njeno ime bo ohranil čas, vredno bi bilo ohraniti tudi izjemne rezultate njenega dela. Na lastnih izkušnjah smo se prepričali, da je mogoče s še enim prepisovanjem s tolikšnim trdom in potrpljenjem zbranih podatkov te podatke vse drugače narediti dostopne in vsestransko uporabne. Vabim tiste, ki v to verjamejo, da izrazijo svoj 'hommage' Antoniji in sodelavcem.

RAST - Raziskovalni Stiki

Na enem od zadnjih društvenih srečanj je nekdo ugotovil, da bi bilo koristno, če bi posamezni člani čim večjemu številu ostalih predstavili področje svojih raziskav. Tega smo se v društvu ves čas zavedali in nekateri svoje delo dajemo občasno ali stalno na ogled vsem zainteresiranim. Nekateri tega ne počnejo, tudi razloge za zadržanost navadno zadržijo zase. Vsak ima pri svojem delu pravico delovati po lastni presoji.

Pričujoča predstavitev dela v obliki objavljajanja Tiny Tafel je mednarodni standard, ki smo ga že večkrat razložili. Gre za tabelaričen prikaz zgoščenih informacij o priimkih ter letnicah in krajih prvega in zadnjega ugotovljenega pojavljanja priimka nekega od prednikov oglaševalca. Govorica take objave naj bi bila razumljena približno takole: Pri svojem delu sem (tisti, ki je predstavljen v prvih vrsticah - tokrat Tomaž Artel) do sedaj ugotovil prednike z naslednjimi priimki. Če bi kdo od bralcev vedel ali sumil, da se najini področji raziskovanja dotikata ali prekrivata, ga vabim, da mi to pove. Pridobitev bo verjetno obojestranska. Še bolj konkretno: Če ima (je imel) kdo od bralcev svoje prednike s priimkom Lampič v Šmartnem pod Šmarno goro, potem bi bilo vredno svoje podatke primerjati s podatki oglaševalca. Enako velja za druge objavljene priimke. V razvitih sistemih (pri zahodnih sosedih) raziskovalci take predstavitve svojega področja raziskav posredujejo na svetovni splet. Še več, ugotavljanje možnih stičnih točk lahko prepustimo za to namenjenim programom. Ti lahko ugotavljajo podobnost po priimku ali po šifriranem šriimku, madnarodno se temu reče Soundex. To je štirimestni zapis v prvem stolpcu. Lampič je v tem zapisu L512.

Tiny Taffel

N **Tomaž Artel**
 A Hardstr. 99
 A CH-5432 Neuenhof
 T 056/406 38 19
 D /IBM/
 F Brother's Keeper 5.2
 Z 38 Brother's Keeper HP
 A536 1783:1783 ANDERLE\Rodine /Rodine
 A634 1555:1997 ARTEL\Gorica 18, Mošnje/Ljubljana
 B453 1670:1700 BALANT\Nova vas/Nova vas, Radovljica
 B532 1827:1859 BENEDIK\Pozirno 12, Bukovščica/
 B625 1706:1706 BERGANT\
 B220 1710:1745 BOŽIČ\Nova vas/Nova vas, Radovljica
 D652 1715:1715 DERNOUŠEK\Suhadol, Komenda/
 Suhadol
 D255 1630:1662 DEŽMAN\Mošnje/Mošnje
 D652 1866:1866 DERMASTJA\
 E625 1833:1833 ERŽEN\
 G216 1795:1854 GAŠPERŠIČ\Hraše/Hraše 24
 G625 1830:1830 GORJANC\
 J520 1787:1823 JENKO____/Zg. Pirniče 31
 J220 1775:1775 JEŽEK\
 K455 1780:1780 KLEMENC\
 K412 1725:1757 KLOBUK\Šmartno pod Šmarno goro

K512 1630:1985 KNIFIC\Smednik/Kranj
 K120 1770:1849 KOPAČ\Smednik/Valburga 29
 K652 1815:1815 KORENČIČ\
 K260 1776:1776 KOSER\
 L512 1757:1757 LAMPIČ\Šmartno pod Šmarno goro/
 M452 1788:1788 MALENŠEK\
 M650 1750:1750 MAREN\
 M313 1670:1995 MEDVED\Ljubljana
 M620 1795:1795 MRAK\
 P145 1753:1861 PAVLIN\Smednik 3/Verje 6
 P414 1825:1870 PLEVEL\Župnija Vodice/Bukovica 38,
 Vodice
 R255 1800:1800 ROSMAN\
 S160 1728:1989 SEVER\ (Vižmarje) Župnija
 St. Vid/Krtina 15, Dob
 S655 1785:1785 SORMAN\
 Š236 1770:1770 ŠUSTER\
 S110 1793:1821 ŠVAB\Mošnje/Mošnje 30
 Z434 1765:1799 ZALETEL\ St. Vid 3/
 Z620 1810:1838 ZORC\Gaberje, Župnija Dobrova
 Gaberje 8/
 W 08 Dec 1997

Poročila o delu

9. 12. Decembrsko srečanje. Udeležilo se ga je 21 članov. Poleg ostalih aktualnosti je je Dagmar Slekovec predstavila knjigo James C. Davisa Vzpon z dna. Dr. Mitja Rozina je predstavil svoje rodoslovno delo in predlagal, da bi uvedli sistematično predstavljanje rezultatov dela posameznikov.

16. 12. Srečanje na računalniško tematiko na Fakulteti za matematiko. Trinajstim udeležencem sta Vladimir Batagelj in Andrej Mrvar predstavila program za analizo kompleksnih omrežij - Pajek.

Društvene obveznosti

Zahvaljujemo se tistim, ki ste pravočasno poravnali članke obveznosti. Po pravilu med vestnimi plačniki prednjačijo tisti, ki tudi sicer največ prispevajo k rezultatom dela društva. Zamudnike vabimo, da se oglašijo na enem od naših srečanj ali članarino nakažejo na naš bančni račun.

Številka žiro računa pri A banki Ljubljana:
 50100-620-112 05 807206-1430371661

ing. Lojze Kobi, blagajnik

Seznam predavanj za člane SRD v letu 1998

27. 1. dr. France Jakopin: Kaj priimek pove rodoslovcu
 24. 2. dr. Vasilij Melik: Prvi popis prebivalstva na Slovenskem
 24. 3. dr. Alfred Ogris: Rodoslovni viri v celovškem arhivu
 28. 4. dr. Ema Umek: Gosposočinski arhivi kot rodoslovni vir
 26. 5. dr. Marjan Drnovšek: Izseljivanje Slovencev; kdaj, od kod, kam, zakaj
 23. 6. dr. France Dolinar: Cerkvena in civilna ozemeljska organiziranost v zadnjih stoletjih.
 28. 7. dr. Günther Junkers: Rodoslovni projekti v Nemčiji
 22. 9. dr. Andrej Hozjan: Rodoslovni viri v Škofjiškem arhivu Maribor
 27. 10. dr. Janez Cvirn: Rodoslovje in študij zgodovine
 24. 11. dr. Stane Granda: Pomen rodoslovja za novejšo politično zgodovino
 15. 12. bo objavljeno kasneje

Vsa predavanja bodo ob 18. uri v Arhivu Republike Slovenije na Zvezdarski ulici 1. O morebitnih spremembah boste posebej obveščeni.

Slovensko rodoslovno društvo

4220 Škofja Loka, Lipica 7, Slovenija

tel. ++386 64 654-261, faks ++386 61 1235840
 e-naslov <srd1@guest.arnes.si>

Slovensko rodoslovno društvo je bilo ustanovljeno marca 1995. Pred tem je približno eno leto delovalo kot rodoslovni krožek. Smo prostovoljno združenje ljubiteljskih raziskovalcev na področju družinskega in drugega rodoslovja. Naš namen je podpirati raziskave na področju rodoslovja in na sorodnih področjih.

Najpomembnejša oblika društvene dejavnosti so redna mesečna srečanja, ki jih imamo vsak drugi torek v mesecu. Na teh srečanjih navadno predstavimo pomembnejše delo članov, si posredujemo in izmenjujemo aktualnosti, izkušnje, podatke, literaturo, programe, pripomočke in podobno. Ta srečanja udeleženci ocenjujejo kot najkoristnejšo društveno dejavnost.

Vsak mesec organiziramo tudi predavanja. Profesionalni zgodovinarji, arhivisti in drugi znanstveniki nam predstavljajo različne teme, ki so blizu rodoslovnim raziskavam.

Že četrto leto izdajamo društveni časopis Drevesa. V letu 1994 so izšle štiri številke, v letu 1995 dvanajst in v letu 1997 spet štiri. Štiri številke načrtujemo tudi v letu 1997. Izdajanje časopisa je najzahtevnejša naloga, ki terja veliko časa in sredstev. Vse delo opravljamo člani brezplačno, tudi predavatelji so se nam na naša vabila odzvali brezplačno.

Prizadevamo si, da bi Slovenci zmanjšali zaostanek na področju rodoslovja v primerjavi z zahodnimi sosedi in skušamo spremljati stanje v deželah, ki imajo na področju družinskega rodoslovja nekajdesetletno tradicijo. Radi bi sledili njihovim vzorom in prevzemali njihove izkušnje. Imamo zbirko številnih rodoslovnih revij in nekaj strokovne literature. Naš član, gospod Vasja Butina, je pripravil *Priročnik za rodovnikarje začetnike*.

Čeprav smo razmeroma mlado društvo, se že kažejo rezultati našega ljubiteljskega dela. Ti so deloma sad dolgoletnega rodoslovnega dela posameznih članov, deloma pa tudi tega, da smo se povezali v društvo. Tako smo združili navdušenje, znanje, zamisli, raznolike interese in ne nazadnje - tudi rodoslovne podatke.

Pri spremljanju obsežnih rodoslovnih podatkov in izrisovanju rodovnih prikazov je računalnik nepogrešljiv pripomoček. Slovenci smo eden redkih narodov na svetu, ki ima rodoslovni računalniški program preveden v svoj jezik, kar je danes razmeroma redko celo na področju poslovnih računalniških programov. Večinoma uporabljamo prevedeni ameriški program Brother's Keeper, ki ga je mogoče dobiti pri Janezu Toplišku, tel. 061/713-188 ali prek elektronskega naslova <janez.toplisek@ki.si>. Ta program je razmeroma preprost za delo in zelo zmogljiv. Ko se zbere dovolj kandidatur, izpeljemo tudi tečaj za njegovo uporabo.

Predstavili smo se že sorodnim društvom v tujini, marsikdaj kar po Internetu. Pripravili smo dve domači strani, ena je pretežno v angleškem jeziku <genealogy.ijp.si>, druga pa v slovenskem <www.ijp.si/ftp/pub/incoming/SRD/srd-www/default.html>. Številni člani, ki imajo pristop na Internet, se izdatno poslužujejo možnosti, ki so dosegljive na omrežju. Na ta način si pošiljamo tudi sporočila in izmenjujemo podatke, kar še posebej olajša in pospeši delo, kadar gre za izmenjavo na večje razdalje.

Posamezniki si zastavljamo predvsem lastne raziskovalne cilje, kar nam v medsebojnih povezavah uspeva dosti bolje kot brez njih. Društvo nima izvršilnih organov, zato tudi ne trdnega in obvezujočega načrta dela.

Letna članarina znaša 6000 SIT. Člani prejemajo društveno glasilo ter vabila na sestanke, predavanja in druge društvene prireditve. Novi člani lahko dobijo komplet dosedanjih izvodov časopisa Drevesa pri ing. Lojzetu Kobiju, Sattnerjeva 7a, 1000 Ljubljana, tel. 061 1235840, e-mail: <loje.kobi@siol.net>.

James C. Davis: Vzpon z dna

Slučajno mi je prišla v roke knjiga, v kateri avtor, profesor zgodovine na pennsylvanski univerzi v Philadelphiji, obravnava skoraj štiristoletno zgodovino najprej podložniške, nato svobodne kmečke in nazadnje delavske družine Žužek iz Vižovelj pri Devinu. Avtor je bil v letih 1953-54 na tedanjem Svobodnem tržaškem ozemlju kot ameriški vojak-novinar, kjer je spoznal eno izmed članic te družine ter se z njo poročil. Spoznal je, da je v tem delu Evrope proces razvoja industrijske družbe potekal tako počasi, če ga primerjamo z Zahodom, da ga je možno preverjati tudi z ustnim pričevanjem - "spomini" udeležencev in izročilom neke družine in njenega neposrednega življenjskega okolja in ne le s klasičnimi zgodovinskimi viri. V knjigi opisuje počasne in skozi dolgo dobo (od konca 18. do 20. stoletja) odvijajoče se biološke, družbene, kulturne in mentalne spremembe. Tako spremljamo počasno spremembo gospodarskega življenja Žužkovih, ki se iz pretežno od živinorejcev (zlasti ovčerejcev) in poljedelcev, z občasnimi zaslužki (n.pr. furmanstvo) spreminjajo v polkmete, nato pa v "prave" proletarce, lumpnenproletarce ali pa specializirane agrarne proizvajalce.

Delo ni zanimivo samo za zgodovinarje, ampak tudi za rodoslovce. Rod se začne z Jurijem, ki je živel okrog l. 1578 in je bil podložnik devinskega gospoda v Slivnem. Nprekinjeno pa je opisano družinsko deblo od Luka Žužka (1736-1807) do zadnjega Franca Žužka (1888-1978) in njegovih otrok; Francova hči Elda je avtorjeva žena. Zanimivi so opisi življenja in dela članov družine, njihovo trpljenje, delo, bolezni, poroke itd. V knjigi je tudi sedem tabel, v katerih so zapisani člani posameznih družin, delno pa tudi vzroki smrti, zlasti številnih otrok.

Knjigo je izdala Slovenska matica, Ljubljana 1989

Dagmar Slekovec

Slovensko etnološko društvo je letos izdalo knjigo dr. Marije Stanonik *Štiri matere - ena ljubezen* s podnaslovom *Zgodba neke družine*. Etnologinja dr. Stanonikova je v knjigi predstavila zgodovino neke družine v dvajsetem stoletju na dokaj izviren način. Delo je izvirno zato, ker se je pri delu opirala pretežno na pisma iz družinskega arhiva. Temeljita vsestranska analiza pisem je vzorčni primer, ki pokaže, kaj vse je mogoče izluščiti iz zapisov, ki jih hranijo izmenjana sporočila med družinskimi člani, ki jih usode - zlasti vojna, vojaščina in izgnanstvo - za daljši čas ločujejo. Glavna povezovalna oseba je Marija Demšar iz Žirov.

Kaj vse je s skrbno analizo mogoče razbrati iz družinske korespondence ilustrirajo naslovi posameznih poglavij: Komunikacija, Novice, Narava in ljudje, Dopust, Denarna podpora, Gospodarstvo, Poljedelstvo, Živinoreja, Gozdarstvo, Obrt, Trgovina, Oblačila, Voda, Prehrana/Živež, Vaška skupnost/sosedstvo/poljedelstvo, Žirovska kotlina, Sosed-

je, Prijateljstvo, Šege, Verovanje, Branje, Družinsko sorodstvene zveze, Odnos do staršev, Odnos do otrok, Zdravje, Mož/žena, Oblikovanje, Vojne razmere, Odnosi v novem okolju, Preizkušnja vere, Jezik, Zapisovanje - kot način samovzgoje, Estetska funkcija v zapisovanju, Prazniki, Vojaščina, Krajevne zadeve in podobni. Dodani so spominski spisi Janeza Stanonika in Brede Karner. Knjiga je opremljena s fotografijami glavnih protagonistov, rodoslovci bi morda pogrešali rodovniške prikaze, kar bi olajšalo razumevanje sorodstvenih razmerij med omenjenimi osebami.

Kljub strokovni obdelavi je delo poljudno berljivo in je branje zanimivo samo po sebi. Za rodovnikarje in rodoslovce pa je pravi delovni pripomoček. Še posebej za tiste, ki se poleg gradnje rodovnega debela lotevajo tudi družinske kronike.

Peter Hawlina

Ne hodi k sosedu mačke pestovat, če ti dom gori.

S tem rekom je na kratko izrazil svoj odnos do ponatisa svojih kroparskih rodoslovnih objav njihov avtor, ing. Janez Šmittek. Na predstavitvi tega ponatisa, ki je bilo v torek, 23. 12. 1997 v kroparskem kovaškem muzeju, ga je Jože Dežman predstavil kot rezultat dela gorenjskega rodoslovnega krožka. Zbrani temu nismo ugovarjali, čeprav nihče od prisotnih v ponatisu ni zaznal rezultatov dela krožka. Krožek v resnici sploh ni deloval, ker za to ni bilo osnovnih pogojev, na kar je bil vodja opozorjen po nekaterih prvih neučinkovitih sestankih.

Knjiga je kljub temu izšla. Za to ima največ zaslug urednica Jana Šlegel, ki je gradivo prepisala in uredila. Zaradi nerazumevanja priporočil za tovrstno delo, vodja projekta ni poskrbel, da pri delu ne bi prihajalo do nepotrebnih podvajanj, saj je bilo veliko rodoslovnih podatkov vnesenih že pred tem. Če bi se na enak način vnesli še ostali, bi Kropa prva v Sloveniji prišla do rodoslovne zbirke družin na računalniku. Tako razpoložljivi podatki bi šele omogočili kaj več kot ponatis že objavljenih rezultatov dolgoletnih rodoslovnih raziskav. Izpuščena priložnost, ki bo morala počakati na bolj prisebne nadaljevalce začetega dela.

Knjiga bo prav prišla zlasti zato, ker bodo morebitni raziskovalci starih kroparskih družin na enem mestu našli rezultate Šmitkovega dela, ki bi ga sicer morali iskati v številnih zvezkih kroparskega Zadugarja, glasila Plamena, kovinarske zadruge v Kropi in Kamni Gorici.

Peter Hawlina

Koledar prireditev SRD za leto 1998

Nekateri člani, med njimi funkcionarji društva, menijo, da je društvenih dogodkov preveč. Upravni odbor se ni utegnil posvetiti načrtovanju društvenih aktivnosti in dogodkov, zato se bomo v letu 1998 ostali pri uveljavljeni shemi srečanj in predavanj.

Redna mesečna srečanja bodo **vsak drugi torek v mesecu v sejni sobi podjetja ITS** na Kolodvorski ulici. Vsi dogodki se bodo začeli ob **18. uri**.

Srečanja SRD bodo torej:

**13. januarja, 10. februarja, 10. marca, 14. aprila,
12. maja, 9. junija, 14. julija, 8. septembra,
13. oktobra, 10. novembra in 8. decembra**

Avgusta družbenih dogodkov ne načrtujemo, vseeno ste vsi tisti, ki boste v počitniškem času doma, **vabljeni 11. 8. ob 18. uri** na srečanje v gostišču **Livada** ob Ljubljani.

Poleg napovedanih srečanj in predavanja so možni še izredni dogodki. Tako bo verjetno tudi v letu 1998 organizirana konferenca na temo Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije.

Najbrž ste opazili, da v programu ni računalniški tematiki posvečenih srečanj. Tudi glede tega se ni izoblikovalo enotno mnenje in je realizacija prepuščena presoji posameznikov, ki se bodo za taka srečanja odločili. Spomnili se boste, da smo ugotavljali potrebo po rednih računalniških delavnicah. Vse to je mogoče uresničiti, če bo le izkazan resnični interes in volja za realizacijo. Učilnico na Fakulteti za matematiko lahko za te namene uporabljamo tudi v bodoče.

Odmevi

Priimki Čufar

Franci Rihtaršič

Ra bi dodal naslednjo domnevo k članku Silva Torkarja: **O priimkih v Baški dolini**, ki se nanaša na priimek Čufar.

V času nastajanja priimkov v naših krajih (XV. in XVI. stoletje), se je trgovina med obmorskimi kraji odvijala s konjsko vprego, s takozvanimi tovorniki. Le ti so sprva v sodih prenašali blago. Potovali so v skupinah in po več ali manj stalnih poteh. Ena takih poti je potekala tudi skozi Bohinjsko Bistrico, prek Sorice v Baško grapo in naprej proti morju.

Tem tovornikom so v domačem narečju pravili "čufarji".

Izvor besede najdemo v nemščini: **zufahren** = voziti, peljati k, proti čemu, pripeljati.

Od tu je nato možen hiter preskok na stan ali poklic tega prevoznika "Čufar", ki je postalo tudi hišno ime in/ali priimek. Tako sta v Atlasu Slovenije, Mladinska knjiga, Ljubljana 1996, navedena dva kraja s tem imenom:

stran:122/B1 s področja Vojskega za samotno kmetijo "Čufar" in

stran:124/B3 s področja Gorenja vas, Šebrelja, tudi za samotno domačijo v hribu, kar da slutiti, da je bil, lahko, prvotni lastnik domačije, tovornik.

Če verjamemo tej domnevi, je priimek "Čufar", po A. Andrejki, slovenski priimek, izpeljanka po stanu in poklicu.

Pregled vsebine dosedanjih številčk časopisa Drevesa

Peter Hawlina

Pregled prispevkov je podan najprej kronološko po številkah, nato pa še po avtorjih, kjer je zanje dodana kratko predstavitev.

Letnik I, številka 1

Hawlina Peter	Zametek
Hawlina Peter	Rodovnik in računalnik

Letnik I, številka 2

Hawlina Peter	Nova verzija programa Brother's Keeper - v prilogi naročilnica
Peterlin Albert	Predstavitev slovenskega rodoslovnega društva iz USA - pismo

Letnik I, številka 3

Hawlina Peter	Deset let gor ali dol
Hawlina Peter	Kateri software?
Hawlina Peter	Priporočila za delo pri zbiranju rodovniških podatkov
Kocmur Majda	Moji predniki

Letnik I, številka 4

Hawlina Peter	Medsebojni stiki
Toplišček Janez	Tečaj za delo z rodoslovnim računalniškim programom

Letnik II, številka 1

Grenko Leon	Društvo, krožek ali klub?
Hawlina Peter	Kaj je genealogija? I. del
Otorepec dr. Božo	Genealogija (definicija iz Enciklopedije Slovenije)

Letnik II, številka 2

Gasparič Jože	Naučimo se branja gotice
Hawlina Peter	Biološki in zakoniti starši (oče)
Hawlina Peter	Kaj je genealogija II. del
Hawlina Peter	Prenašanje arhivskega gradiva na sodobne medije I.
Južnič mag. Stanislav	Predstavitev
Kobi ing. Lojze	Rodovnik po Bachofnu
Toplišček Janez	Sodobni pripomočki pri rodoslovnem raziskovanju

Letnik II, številka 3

Drnovšek dr. Marjan	Družinski arhivi in njihov pomen
Hawlina Peter	Krožek jemlje slovo, društvo ponuja roko
Hawlina Peter	Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije II.
Hudales Jože	Od zibel do groba; 1. O Mariji, Juriju in Heleni ter Sabini
Hudales Jože	Od zibel do groba; 2. Je ta človek na svet rojen ...
Hudales Jože	Predstavitev - O moji zbirki podatkov iz matičnih knjig

Novakovič Nenad	Predstavitev - Vladarske rodbine
Švajgar ing. Rasto	Priimek, Family name, Familienname - odkod in zakaj I.
Toplišček Janez	Tečaj za delo s programom BK
Toplišček Janez	Uporaba skenerja pri rodoslovnem delu

Letnik II, številka 4

Hawlina Peter	Če ne boš nehal, te bom tožil
Hawlina Peter	Predsednikova vizija
Hawlina Peter	Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije III. Stanje v svetu, Dvakrat da, kdor hitro da
Hawlina Peter	Ustanovitev društva
Hudales Jože	Od zibel do groba; 3. Junij, julij, avgust, vino pij pa babe pust ...
Hudales Jože	Od zibel do groba; 4. Nomen est omen - o imenih v 19. stoletju
Kobi ing. Lojze	Nekaj vrstic iz rodovnikarjeve beležnice
Rugale Mariano	Predstavitev - Nekaj o mojem rodoslovju in več o drugih stvareh okrog njega
Švajgar ing. Rasto	Priimek, Family name, Familienname - odkod in zakaj II.
Toplišček Janez	Zgodbe z interneta

Letnik II, številka 5

Drame Leon	Moje rodoslovno delo
Hawlina Peter	Iz tujega tiska
Hawlina Peter	Koliko prednikov so imeli moji predniki
Hawlina Peter	Naše društvo in društvo Slovenski Ščit
Hawlina Peter	Povej mi s kom se družiš
Hawlina Peter	Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije IV.
Hudales Jože	Od zibel do groba; 5. Domača imena in priimki
Hudales Jože	Od zibel do groba; 6. Sem se oženil ...
Pisanski dr. Tomaž	Genealogy online - recenzija
Pisanski dr. Tomaž	Postavimo podatke na ogled
Štukl mag. France	Ko smo izčrpali matične knjige ...
Švajgar ing. Rasto	Priimek, Family name, Familienname - odkod in zakaj III.

Letnik II, številka 6

Gasparič Jože	Nekaj pogostih rodovniških izrazov v nemščini
Hawlina Peter	Iz tujega tiska - Genealogicko - heraldicky Hlas, Genealogical Computing
Hawlina Peter	Kako zdravo je tvoje drevo?
Hawlina Peter	Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce V.
Hudales Jože	Od zibel do groba; 7. Ženi se pri pravi starosti
Hudales Jože	Od zibel do groba; 8. Starostne razlike med ženinom in nevesto
Hudales Jože	Od zibel do groba; 9. Družine v 19. stoletju
Kobi ing. Lojze	Rodoslovni viri
Pisanski dr. Tomaž	Rodoslovje v Avstraliji

Šmitek ing. Janez	Predstavitev - Rodoslovje in krajevna zgodovina
Švajgar ing. Rasto	Priimek, Family name, Familienname - odkod in zakaj IV.

Letnik II, številka 7

Butina Vasja	Pisanje družinske kronike
Hawlina Peter	Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce VI.
Hawlina Peter	Slovenian Genealogical society - introduction
Hawlina Peter	Slovensko rodoslovno društvo - predstavitev
Hudales Jože	Od zibel do groba; 11. Rodnost žensk
Hudales Jože	Od zibel do groba; 12. Družinske oblike in tipi
Hudales Jože	Od zibel do groba; 10. Otroci, kolikor jih Bog da ...
Šmitek ing. Janez	Rodoslovje in krajevna zgodovina
Švajgar ing. Rasto	Priimek, Family name, Familienname - odkod in zakaj V.
Tomažič-Cvetko Jana	XVI. srečanje mladih raziskovalcev zgodovine v Stični

Letnik II, številka 8, 9

Artel Tomaž	Predstavitev - Raziskovanje porekla Artel
Butina Vasja	Raziskovanje izvora rodbine Butina
Donaldson	Srečna družinica
Hawlina Peter	Pisanje družinske kronike
Hawlina Peter	Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce VII.
Hudales Jože	Od zibel do groba; 13. Kar mati rodi, vse se v prah spremeni ...
Južnič mag. Stanislav	Pol tisočletja stari kočevski in kostelski urbarji
Kobi ing. Lojze	Nemška rodoslovna centrala v Leipzigu
Košir Matevž	Deželna deska za Kranjsko
Pisanski dr. Tomaž	Slovenski arhivi na internetu
Švajgar ing. Rasto	Priimek, Family name, Familienname - odkod in zakaj VI.

Letnik II, številka 10

Anžič Sonja	Arhivsko gradivo, zanimivo za rodoslovne raziskave v Zgodovinskem arhivu Ljubljana
Galjot Johan	Biti slovenske krvi bodi Slovencu v ponos I. del
Hawlina Peter	Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce VIII.
Hawlina Peter in prof. Janez Suhadolc	Znak društva
Hudales Jože	Od zibel do groba; 14. Smrtnost po mesecih
Hudales Jože	Od zibel do groba; 15. Smrt žensk in smrt moških
Kobi ing. Lojze	Predstavitev
Pisanski dr. Tomaž	Helmova rodoslovna delavnica
Pisanski dr. Tomaž	Pokrajinski arhiv v Mariboru

Šmitek ing. Janez	Rodoslovje in demografija
Tošlišek Janez	Brother's Keeper za WINDOWS okolje je v Ljubljani
Umek dr. Ema	Rodoslovni viri s posebnim ozirom na matične knjige

Letnik II, številka 11

Hawlina Peter	Kakšne so naše zbirke
Hawlina Peter	Kri ni voda; Družinska srečanja
Hawlina Peter	Potomci Martina Peruzzija
Hawlina Peter	Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce IX.
Hudales Jože	Od zibel do groba; 16. Bog ga je dal, Bog ga je vzel ...
Hudales Jože	Od zibel do groba; 17. In če bom star ali pa bolan ...
Kerin ing. Andrej	Kerini in Stritarji
Kobi ing. Lojze	Moja izkušnja z organiziranjem družinskega srečanja
Medved Janko	Srečanja družine Sajtl
Nadja Gartner-Lenac	Predstavitev - Tržiški muzej
Pisanski dr. Tomaž	Osebni viri II. del
Schlamberger Niko	Geokodirana imena in priimki
Tošlišek Janez	Iskanje avtohtonih prebivalcev s pomočjo sodobnih rodoslovnih virov

Letnik II, številka 12

Galjot Johan	Biti slovenske krvi bodi Slovencu v ponos II. del
Hawlina Peter	Čar Trajan ima kozja ušesa (Zaupnost podatkov)
Hawlina Peter	Poročilo o seji Upravnega odbora SRD
Hawlina Peter	Predsednikov obračun
Hawlina Peter	Pregled doseganje vsebine
Hawlina Peter	Pregled programov za rodoslovno rabo
Hawlina Peter	Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce X.
Hawlina Peter	Predstavitev
Klasinc dr. Peter P.	Družinski fondi
Kos Marjana	Osebni ali družinski fond - kaj je to?
Novaković Nenad	Knjižni fondi NUK-a s področja rodoslovja
Šmitek Ing. Janez	Iz rodoslovnih virov
Vovko dr. Andrej	Slovenski šolski muzej
Vovko dr. Andrej	Uvod v rodoslovje za mlade ljudi

Letnik III, številka 1

Južnič mag. Stanislav	Etnogeneza Kostelcev - Kostelski priimki v preteklosti
Južnič mag. Stanislav	Uskoki - naši predniki
Franci Rihtaršič	Slovar krajevnih in osebnih imen
Hawlina Peter	Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce - XI. del
Hawlina Peter	Manj poznani raziskovalni viri ali Naši francoski predniki
Kobi ing. Lojze	Vse ob svojem času
Vasja Butina	Priročnik za rodovnikarje v 'help' datoteki
Hawlina Peter	Kako začeti
Kos Anton	Predstavitev

Hawlina Peter	Kaj delajo? Projekti v Nemčiji
Hawlina Peter	Kratka kategorizacija rodoslovcev

Letnik III, številka 2

Adam Lucijan	Iz radovljiškega urbarja za leto 1579
Kolar dr. Bogdan	Status animarum kot arhivsko gradivo
Hawlina Peter	Žlahta, strgana plahta
Hawlina Peter	Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce - XII. del
Južnič mag. Stanislav	Župniki kot rodoslovci v 19. stoletju
Kobi ing. Lojze	Župniki kot rodoslovci v 19. stoletju
Naglič Miha	Priprava za uvod v rodoslovje
Kranjc Marijan	Predstavitev - Rodoslovni nasveti in neznanke
Kobi ing. Lojze	O srečanju Kraigherjev
Gundacker ing. Felix	Rodoslovne raziskave v Avstriji
Kranjc Marjan	Odmev na prispevek Naši francoski predniki

Letnik III, številka 3-4

Žontar dr. Jože	Rodoslovje kot komponenta mormonske cerkve
Grasser H. Jerome	Varovanje rodoslovnega arhivskega gradiva
Kobi ing. Lojze	Delo rodoslovne družbe v državi Utah
Kos Marjana	Družinski arhiv - kako ga voditi in hraniti
Hawlina Peter	Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce - XIII. del
Keber Janez	Raziskovanje priimkov v Sloveniji
Adam Lucijan	'Kranjci' iz vicedomskega urada za Kranjsko
Novaković Nenad	Rodoslovje in varstvo osebnih podatkov
Hawlina Peter	Pravična delitev
Logar Anton	Možnosti za raziskovanje vojnih žrtev
Toplišek mag. Janez	Diskusijska lista za uporabnike programa Brother's Keeper
Toplišek mag. Janez	Varnostno kopiranje rodoslovnih podatkov
Adam Lucijan	Predstavitev
Mancini Tomaž	Obisk v knjižnici škotskega rodoslovnega društva
Slekovec Dagmar	Vtisi o delu Slovenskega rodoslovnega društva
Peter Hawlina	Pregled dosedanje vsebine
Peter Hawlina	Naslovi slovenskih arhivov

Letnik III, Posebna priloga - Gorenjske rodbine

Hawlina Peter	Gorenjske rodbine
Gašperšič Jože	Mazolli
Cvirn dr. Janez	Meščanska poroka
Gartner-Lenac Nadja	Stanovske poroke
Novaković Nenad	Gorenjska - zibelka mogočnih rodov
Hawlina Peter	Potomci Štefana Mazolla

Letnik IV, številka 1

Štukl dr. France	Prispevki k poznavanju domačih imen v zvezi z upravnimi funkcijami
Košir mag. Matevž	Katastrski operat in zemljiška knjiga s posebnim ozirom na genealoške raziskave

Adam Lucijan	'Kranjci' iz arhiva vicedomskega urada za Kranjsko (II.del)
Galjot Johan	Na Slovenskem smo mi gospodar (III.del)
Hawlina Peter	Socialna genealogija in zgodovinska demografija v sodelovanju z rodoslovnimi raziskavami
Dagmar Slekovec	Kaj je prosopografija
Hawlina Peter	Prenos arhivskega gradiva na računalniški medij (XIV. del)
Hawlina Peter	Sistemi oštevilčenja
Hawlina Peter	Raziskave po naročilu
Hawlina Peter	Kolikšne so naše zbirke - Rezultati ankete za leto 1996
Hawlina Peter	Črkarska zmeda
Hawlina Peter	Knjige hiš v Škofji Loki
Hawlina Peter	Koliko praprababic živi v Sloveniji
Marta Berginc	Predstavitev
Lidija Rebolj	Predstavitev
Hawlina Peter	Kaj delajo - Eastman's Online Genealogy Newsletter
Lojze Kobi	Urejanje članskih in naročniških obveznosti

Letnik IV, številka 2-3

Drnovšek dr. Marjan	Izseljevanje Slovencev; kdaj, od kod, kam, zakaj
Silvo Torkar	O priimkih v Baški dolini
Adam Stane	Miniature iz plemiškega rodoslovja (I.) Donesek k rodovniku Čušperških kastelanov v 14. stoletju
Adam Lucijan	'Kranjci' iz vicedomskega arhiva za Kranjsko (III. del, I. oddelek)
Butina Vasja	Pradomovina kostelskih Uskokov
Hawlina Peter	Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije (XV. del)
Galjot Johan	Biti slovenske krvi, bodi Slovencu v ponos! (IV. del) Čez goré, polja, doni naj prek sveta
Hawlina Peter	Kaj sem videl
Catalano Virginia A.	Za koreninami
Hawlina Peter	Kaj povedo grobovi
Hawlina Peter	Manjkajoči datumi
Hawlina Peter	Ničvredna ponudba
Druga konferenca na temo Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije	
Hawlina Peter	Poročilo o konferenci
Ravnik dr. Mojca	Status animarum v nekaterih etnoloških raziskavah
Pisanski dr. Tomaž	Status animarum v računalniku
Tomažič Anton	Internet - idealen medij za rodoslovce
Hawlina Peter, Kobi ing. Lojze	Nekateri obsežnejši rodovniki
Drame Leon	Prenos status animarum na elektronski medij
Hawlina Peter	Vzorci v svetu
Theuerschuh Cerar Marija	Predstavitev
Hawlina Peter	Kaj delajo - Preslikavanje arhivskega gradiva, ki ga opravlja Mormonska cerkev v vzhodni Evropi.
Kobi ing. Lojze	Obveznosti članov

Letnik IV, številka 4

Batagelj Vladimir,	Pajek - program za analizo obsežnih omrežij. Uporaba v rodoslovju
Mrvar mag. Andrej	Civilne matične knjige na slovenskem ozemlju pred letom 1946
Umek dr. Ema	Zgodnji rodoslovni viri
Otorepec dr. Božo	Miniature iz plemiškega rodoslovja (II. del) Jamski oz. Kamenski iz Begunj do konca XIII. stoletja
Matič mag. Dragan	Družinski priimki v Bovcu - 1700-1947
Adam Stane	Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije (XVI. del)
Hawlina Peter	Izdelava in oblikovanje lastne rodoslovne domače strani
Stergulc Andrej	17. bataljon, ki ga vid'la več ne bom
Hawlina Peter	Rod Marije Javeršek, matere
Butina Vasja	Josipa Broza - Tita
Hawlina Peter	Razvojno drevo človeka
Kos Janez,	Useful Tips for Conducting Genealogical Research in Slovenia; Kako se lotiti rodoslovnih raziskav v Sloveniji
Umek dr. Ema	Kronike slovenskih župnij (poskus bibliografije)
Florjančič Pavle	Predstavitev
Lapajne dr. Branka	Kaj delajo - Antonija Šifrer s sodelavci
Artel Tomaž,	Pregled dosedanje vsebine
Drame Leon	
Slekovec Dagmar	
Hawlina Peter	
Hawlina Peter	

Pregled po avtorjih

Lucijan Adam, r. 7.4.1973 na Jesenicah, študent zgodovine in bibliotekarstva.

Iz radovljiskega urbarja za leto 1579	III/2
'Kranjci' iz vicedomskega urada za Kranjsko (I)	III/3-4
Predstavitev dela	III/3-4
'Kranjci' iz arhiva vicedomskega urada za Kranjsko (II.)	IV/1
'Kranjci' iz arhiva vicedomskega urada za Kranjsko (III.)	IV/2-3

Stanislav Adam, r. 2.4.1950 v Radovljici. Končal je srednjo šolo. Dvajset let se ukvarja z ljubiteljskim raziskovanjem rodoslovja, zlasti kranjskih srednjeveških plemiških rodbin.

Miniature iz plemiškega rodoslovja (I.) - Donesek k rodovniku Čušperških kastelanov v 14. stoletju	IV/2-3
Miniature iz plemiškega rodoslovja (II. del) Jamski oz. Kamenski iz Begunj do konca XIII. stoletja	IV/4

Sonja Anžič, r. 8. 9. 1963 v Ljubljani, diplomirala iz zgodovine na Filozofski fakulteti v Ljubljani, zaposlena v Arhivu RS na področju uprave.

Arhivsko gradivo, zanimivo za rodoslovne raziskave v Zgodovinskem arhivu Ljubljana	II/10
--	-------

Tomaž Artel, r. 1. 12. 1948 v Ljubljani, končal Srednjo elektro šolo, zaposlen kot tehnik v tovarni Miele v Švici.

Predstavitev - Raziskovanje porekla Artel	II/8,9
Kronike slovenskih župnij (poskus bibliografije)	IV/4

Vladimir Batagelj, r. 1948 v Idriji, izredni profesor za diskretno in računalniško matematiko na Univerzi v Ljubljani, FMF, Oddelek za matematiko in mehaniko. Ukvarja se predvsem s problemi analize podatkov, teorijo grafov, teoretičnimi osnovami računalništva in uporabo informacijske tehnologije v izobraževanju.

Pajek - program za analizo obsežnih omrežij. Uporaba v rodoslovju	IV/4
---	------

Vasja Butina, r. 10. 5. 1948 v Ljubljani, diplomiral na Višji upravni šoli v Ljubljani, absolvent na Fakulteti za organizacijske vede v Kranju.

Pisanje družinske kronike	II/7
Raziskovanje izvora rodbine Butina	II/8,9
Priročnik za rodovnikarje v 'help' datoteki	III/1
Pradomovina kostelskih Uskokov	IV/2-3
Izdelava in oblikovanje lastne rodoslovne domače strani	IV/4

Virginia A. Catalano

Za koreninami	IV/2-3
---------------	--------

Dr. Janez Cvirn, r. 22. 4. 1960 v Celju, diplomiral in doktoriral na Filozofski fakulteti v Ljubljani, kjer je zaposlen kot docent za slovensko zgodovino XIX. stoletja.

Meščanska poroka	III/P
------------------	-------

Leon Drame, r. 20. 7. 1956 v Celju, maturiral na gimnaziji v Postojni, zaposlen kot projektni sodelavec na Institutu za raziskavo Krasa v Postojni.

Moje rodoslovno delo	II/5
Prenos status animarum na elektronski medij	IV/2-3
Kronike slovenskih župnij (poskus bibliografije)	IV/2-3

Jože Dežman, r. 29. 9. 1955 v Lescah. Diplomiral je iz zgodovine na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Zaposlen je kot višji kustos v Gorenjskem muzeju v Kranju. Posebej je proučeval II. svetovno vojno (žrtve, posledice vojne, partizani, mobilizacija v nemško vojsko).

Dr. Marjan Drnovšek, r. 1948 v Ljubljani, na Filozofski fakulteti diplomiral iz zgodovine, doktorat s področja zgodovine slovenskega izseljenstva. Višji znanstveni sodelavec na Institutu za slovensko izseljenstvo na ZRC SAZU.

Družinski arhivi in njihov pomen	II/3
Izseljevanje Slovencev: kdaj, od kod, kam, zakaj	IV/2-3

Alojzij Pavel Florjančič, rojen 10. okt. 1940 na Uršnih selih pri Dol. Toplicah. Na Ljubljanski univerzi diplomiral iz geologije. Specializiral na jedrskih surovinah. Bil glavni geolog v Rudniku urana Žirovski vrh. Zaradi 'zelene' politike predčasno upokojen. Tajnik Muzejskega društva Škofja Loka. Urejuje več glasil, sodeluje z Enciklopedijo Slovenije in drugimi institucijami na področju montanistike.

Razvojno drevo človeka	IV/4
------------------------	------

<i>Johan Galjot (ing. Janez Suhadolc), r. 3. 7. 1942 v Ljubljani, profesor na Fakulteti za arhitekturo v Ljubljani za predmet Prostorčno risanje.</i>	
Biti slovenske krvi bodi Slovencu v ponos I.del	II/10
Biti slovenske krvi bodi Slovencu v ponos II. del	II/12
Biti slovenske krvi bodi Slovencu v ponos III. del	IV/2-3
Biti slovenske krvi bodi Slovencu v ponos IV. del	IV/4
<i>Nadja Gartner - Lenac, r.16. 6. 1965 na Jesenicah. Diplomirala etnologijo in geografijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Kustosinja etnologinja v Trziškem muzeju.</i>	
Predstavitev - Trziški muzej	II/11
Stanovske poroke	III/P
<i>Jože Gasparič, r. 24. 2. 1920 v Mariboru, končal Grafično akademijo na Dunaju, delal kot lektor v tiskarni Delo in predaval na Višji grafični šoli v Ljubljani.</i>	
Naučimo se branja gotice	II/2
Nekaj pogostih rodovniških izrazov v nemščini	II/6
<i>Jože Gašperšič, r. 1896, (u. 1964) v Kropi, diplomirani ekonomist, ravnatelj Žebljarske zadruga v Kropi, vsestranski kulturni delavec, skladatelj in zborovodja, krajevni zgodovinar in rodoslovec, vodja kovaškega muzeja, umrl leta 1964 v Kropi.</i>	
Mazolli	III/P
<i>Jerome H. Grasser je zaposlen pri Genealogical Society of Utah in je zedolžen za pridobivanje dovoljenj za preslikavanje arhivskega gradiva na mikrofilm. Deluje na področju Srednje Evrope.</i>	
Varovanje rodoslovnega arhivskega gradiva	III/3-4
<i>Leon Grenko, r. 11. 10. 1964 v Celju, diplomiral iz psihologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani, zaposlen kot vodja internata in pomočnik ravnatelja v Zavodu za usposabljanje invalidne mladine v Kamniku.</i>	
Društvo, krožek ali klub?	II/1
<i>Peter Hawlina, r. 9. 8. 1941 v Ljubljani, kjer je diplomiral na Ekonomski fakulteti. Delal na področju informatike.</i>	
Rodovnik in računalnik	I/1
Nova verzija programa Brother's Keeper - v prilogi naročilnica	I/2
Deset let gor ali dol	I/3
Kateri software?	I/3
Priporočila za delo pri zbiranju rodovniških podatkov	I/3
Medsebojni stiki	I/4
Kaj je genealogija? I. del	II/1
Biološki in zakoniti starši (oče)	II/2
Kaj je genealogija II. del	II/2
Prenašanje arhivskega gradiva na sodobne medije I.	II/2
Krožek jemlje slovo, društvo ponuja roko	II/3
Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije II.	II/3
Če ne boš nehal, te bom tožil	II/4
Predsednikova vizija	II/4
Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije III. Stanje v svetu, Dvakrat da, kdor hitro da	II/4
Ustanovitev društva	II/4
Iz tujega tiska	II/5
Koliko prednikov so imeli moji predniki	II/5
Naše društvo in društvo Slovenski Ščit	II/5
Povej mi s kom se družiš	II/5
Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije IV.	II/5
Iz tujega tiska	II/6
Kako zdravo je tvoje drevo?	II/6
Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce V.	II/6
Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce VI.	II/7
Slovenian Genealogical society - introduction	II/7
Slovensko rodoslovno društvo - predstavitev	II/7
Pisanje družinske kronike	II/8,9
Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce VII.	II/8,9
Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce VIII.	II/10
Znak društva (avtor prof. Janez Suhadolc)	II/10
Kakšne so naše zbirke	II/11
Kri ni voda; Družinska srečanja	II/11
Potomci Martina Peruzzija	II/11
Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce IX.	II/11
Car Trajan ima kozja ušesa (Zaupnost podatkov)	II/12
Poročilo o seji Upravnega odbora SRD	II/12
Predsednikov obračun	II/12
Pregled dosedanje vsebine	II/12
Pregled programov za rodoslovno rabo	II/12
Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce X.	II/12
Profil člana	II/12
Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce XI.	III/1
Manj poznani raziskovalni viri ali Naši francoski predniki	III/1
Kako začeti	III/1
Projekti v Nemčiji	III/1
Kratka kategorizacija rodoslovcev	III/1
Žlahta, strgana plahta	III/2
Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce XII.	III/2
Prenos arhivskega gradiva na sodobne nosilce XIII.	III/3-4
Pravična delitev	III/3-4
Pregled dosedanje vsebine	III/3-4
Naslovi slovenskih arhivov	III/3-4
Gorenjske rodbine	III/P
Potomci Štefana Mazolla	III/P
Socialna genealogija in zgodovinska demografija v sodelovanju z rodoslovnimi raziskavami	IV/1
Prenos arhivskega gradiva na računalniški medij, XIV. del	IV/1
Sistemi oštevilčenja	IV/1
Raziskave po naročilu	IV/1
Kolikšne so naše zbirke - Rezultati ankete za leto 1996	IV/1
Črkarska zmeda	IV/1
Knjige hiš v Škofji Loki	IV/1
Koliko praprababic živi v Sloveniji	IV/1
Kaj delajo - Eastman's Online Genealogy Newsletter	IV/1
Prenos arhivskega gradiva na računalniški medij, XV. del	IV/2-3
Kaj sem videl	IV/2-3
Kaj povedo grobovi	IV/2-3
Manjkajoči datumi	IV/2-3
Poročilo o II. konferenci	IV/2-3
Nekateri obsežnejši rodovniki	IV/2-3
Vzorci iz tujine	IV/2-3
Kaj delajo - Preslikavanje arhivskega gradiva	IV/2-3
Ničvredne ponudbe	IV/2-3

Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije (XVI. del)	IV/4
17. bataljon, ki ga vid'la več ne bom	IV/4
Kaj delajo - Antonija Šifrer s sodelavci	IV/4
Pregled dosedanje vsebine	IV/4

Mag. Jože Hudales, r. 7. 6. 1955 v Celju, diplomiral iz zgodovine in sociologije, magistriral iz etnologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Zaposlen kot vodja velenjskega muzeja. Glavni področji raziskovanja sta socialna zgodovina in etnologija, zlasti 19. stoletja.

Od zibel do groba; 1. O Mariji, Juriju in Heleni ter Sabini	II/3
Od zibel do groba; 2. Je ta človek na svet rojen...	II/3
Predstavitev - O moji zbirki podatkov iz matičnih knjig	II/3
Od zibel do groba; 3. Junij, julij, avgust, vino pij pa babe pust ...	II/4
Od zibel do groba; 4. Nomen est omen - o imenih v 19. stoletju	II/4
Od zibel do groba; 5. Domača imena in priimki	II/5
Od zibel do groba; 6. Sem se oženil...	II/5
Od zibel do groba; 7. Ženi se pri pravi starosti	II/6
Od zibel do groba; 8. Starostne razlike med ženinom in nevesto	II/6
Od zibel do groba; 9. Družine v 19. stoletju	II/6
Od zibel do groba; 11. Rodnost žensk	II/7
Od zibel do groba; 12. Družinske oblike in tipi	II/7
Od zibel do groba; 10. Otrok, kolikor jih Bog da...	II/7
Od zibel do groba; 13. Kar mati rodi, vse se v prah spremeni...	II/8,9
Od zibel do groba; 14. Smrtnost po mesecih	II/10
Od zibel do groba; 15. Smrt žensk in smrt moških	II/10
Od zibel do groba; 16. Bog ga je dal, Bog ga je vzel...	II/11
Od zibel do groba; 17. In če bom star ali pa bolan...	II/11

Mag. Stanislav Južnič, r. 11. 12. 1955 v San Franciscu, USA, diplomiral fiziko na FNT in magistriral zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Zaposlen kot profesor.

Predstavitev	II/2
Pol tisočletja stari kočevski in kostelski urbarji	II/8,9
Etnogeneza Kostelcev - Kostelski priimki v preteklosti	III/1
Uskoki - naši predniki	III/1
Župniki kot rodoslovci v 19. stoletju	III/2

Prof. Janez Keber, r. 27. 3. 1943 v Budni vasi pri Šentjanžu na Dolenjskem. Diplomiral je na Filozofski fakulteti v Ljubljani na oddelku z aslovske jezike. Je profesor slovenščine in ruščine. Zaposlen je kot raziskovalec na inštitutu za slovenski jezik na ZRC SAZU.

Raziskovanje priimkov v Sloveniji	III/3-4
-----------------------------------	---------

Ing. Andrej Kerin, r. 18. 10. 1941 v Ljubljani, diplomiral iz gradbeništva na FAGG v Ljubljani in magistriral iz organizacije. Dela kot svetovalec glavnega direktorja na SCT v Ljubljani.

Kerini in Stritarji	II/11
---------------------	-------

Dr. Peter Pavel Klasinc, r. 1964 v Mariboru, diplomiral zgodovino in umetnostno zgodovino na Filozofski fakul-

teti v Ljubljani. Magistriral in doktoriral na Vseučilišču v Zagrebu. Arhivist in direktor Mednarodnega inštituta arhivskih znanosti.

Družinski fondi	II/12
Ing. Lojze Kobi, r. 17. 11. 1929 v Ljubljani, diplomiral na Fakulteti za kemijo v Ljubljani. Delal v industriji, nato kot samostojni podjetnik v Avstriji.	
Rodovnik po Bachofnu	II/2
Nekaj vrstic iz rodovnikarjeve beležnice	II/4
Rodoslovni viri	II/6
Nemška rodoslovna centrala v Leipzigu	II/8,9
Predstavitev	II/10
Moja izkušnja z organiziranjem družinskega srečanja	II/11
Vse ob svojem času	III/1
Župniki kot rodoslovci v 19. stoletju	III/2
O srečanju Kraigherjev	III/2
Delo rodoslovne družbe v državi Utah	III/3-4
Urejanje članskih in naročniških obveznosti	IV/1

Majda Kocmur, r. 23. 2. 1948 v Senovem, diplomirala iz zgodovine in slovenskega jezika na Pedagoški akademiji v Ljubljani, zaposlena v Arhivu RS na področju matičnih knjig.

Moji predniki	I/3
---------------	-----

Dr. Bogdan Kolar, r. 1954 v Celju. Profesor zgodovine in angleščine. Doktoriral na Teološki fakulteti. Vodja Nadškofijskega arhiva.

Status animarum kot arhivsko gradivo	III/2
--------------------------------------	-------

Anton Kos, r. 5. 5. 1941 v Kostanjeku pri Krškem, končal je srednjo tehnično šolo elektro smeri.

Predstavitev dela	III/1
-------------------	-------

Janez Kos, r. 1935 v Šentjanžu. Kustos v pokoju.

Rod Marije Javeršek, matere Josipa Broza - Tita	IV/4
---	------

Marjana Kos, r. 8. 1. 1968 v Ljubljani, diplomirala iz zgodovine in etnologije na Filozofski fakulteti v Ljubljani, zaposlena kot arhivist v Zgodovinskem arhivu Slovenije, dela na področju arhivskega gradiva društev in posameznikov.

Osebni ali družinski fond - kaj je to?	II/12
Družinski arhiv - kako ga voditi in hraniti	III/3-4

Matevž Košir, r. 26. 11. 1964 v Kranju, diplomiral iz zgodovine in sociologije kulture na Filozofski fakulteti v Ljubljani, zaposlen v Arhivu RS.

Deželna deska za Kranjsko	II/8,9
Katastrski operat in zemljiška knjiga s posebnim ozirom na genealoške raziskave	IV/1

Marjan Kranjc, r. 15. 1. 1935 v Kumanovem. Generalmajor v pokoju.

Rodoslovni nasveti in neznanke	III/2
Odmev na prispevek Naši francoski predniki	III/2

Dr. Branka Lapajne

Kako se lotiti rodoslovnih raziskav v Sloveniji	IV/4
---	------

<i>Anton Logar, r. 26. 11. 1924 v Zagorju. Diploma Tehnične srednje šole. Delal v elektrogospodarstvu. Od leta 1985 upokojen.</i>	Osebni viri II. del	II/11
	Status animarum v računalniku	IV/2-3
Možnosti za raziskovanje vojnih žrtev		III/3-4
<i>Tomaž Mancini, r. 20. 8. 1950 v Ljubljani, profesor geografije in sociologije, zaposlen na Slovenskem zavarovalnem biroju.</i>	<i>Dr. Mojca Ravnik, r. 1947 v Ljubljani. Diplomirala etnologijo in umetnostno zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Leta 1995 doktorirala iz etnoloških znanosti. Dela na Institutu za slovensko narodopisje na Znanstveno-raziskovalnem centru SAZU</i>	
Obisk v knjižnici škotskega rodoslovnega društva	Status animarum v nekaterih etnoloških raziskavah	IV/2-3
<i>Dragan Matić, r. 21. 6. 1964 v Postojni, diplomiral na Filozofski fakulteti v Ljubljani iz enopredmetne zgodovine in tam tudi magistriral. Dela v Zgodovinskem arhivu Ljubljana na resorju za starejše gradivo. Poleg službenih obveznosti se ukvarja tudi z kulturno-politično zgodovino 19. stoletja.</i>	<i>Franci Rihtaršič, r. 30. 9. 1929 v Hrušici pri Jesenicah. Diploma na Visoki pedagoški šoli na Reki. Delal kot profesor strojništva. Od leta 1991 upokojen.</i>	
Zgodnji rodoslovni viri	Slovar krajevnih in osebnih imen	III/1
<i>Janko Medved, r. 10. 5. 1964 v Ljubljani, diplomiral na Ekonomski fakulteti, zaposlen kot zunanjetrgovinski referent v podjetju Dom d.o.o. v Ljubljani</i>	<i>Mariano Rugale, r. 7. 11. 1921 v Logatcu, višja izobrazba, delal na področju financ.</i>	
Srečanja družine Sajtl	Nekaj o mojem rodoslovju in več o drugih stvareh okrog njega	II/4
<i>Mag. Andrej Mrvar, r. 8. 10. 1967 v Ljubljani, diplomiral na Fakulteti za elektrotehniko in računalništvo in tam leta 1995 magistriral iz računalništva. Zaposlen na Fakulteti za družbene vede kot asistent za področje računalništva in statistike. Trenutno pripravlja doktorat iz analize velikih omrežij.</i>	<i>Ing. Niko Schlamberger, r. 24. 12. 1942 v Kranju, diplomiral na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani, delal na različnih vodilnih položajih na področju informatike in informacijske tehnologije, zdaj svetovalec vlade na Statističnem uradu RS.</i>	
Pajek - program za analizo obsežnih omrežij.	Geokodirana imena in priimki	II/11
Uporaba v rodoslovju	<i>Dagmar Slekovec, r. 28. 2. 1929 v Ljubljani. Matura na Klasični gimnaziji, diploma iz biologije. Delala kot prof biologije na Gimnaziji v Kopru. Od 1988 upokojena.</i>	
<i>Miha Naglič, r. 24. 4. 1952 v Stari vasi, ki je ni več. Diplomiral iz filozofije in sociologije. Ima status samostojnega kulturnega ustvarjalca. Preživlja se pretežno s publicistiko. Ureja zbornik Žirovski občasnik.</i>	Vtisi o delu Slovenskega rodoslovnega društva	III/3-4
Priprava za uvod v rodoslovje	Kaj je prosopografija	IV/1
	<i>Andrej Stergulec, r. 1927 v Bovcu, končal italijansko trgovsko šolo. Upokojeni bovški župan.</i>	
<i>Nenad Novaković, r. 19. 6. 1967 v Ljubljani, diplomiral na Pravni fakulteti v Ljubljani, dela na področju bančništva.</i>	Družinski priimki v Bovcu - 1700-1947	IV/4
Predstavitev - Vladarske rodbine	<i>Ing. Janez Šmitek, r. 29. 8. 1916 v Kropi, diplomiral strojništvo na Tehnični fakulteti v Zagrebu. Specializacija za študij dela v Parizu. Konstruktor in predavatelj na Višji tehniški varnostni šoli v Ljubljani.</i>	
Knjižni fond NUK-a s področja rodoslovja	Predstavitev - Rodoslovje in krajevna zgodovina	II/6
Rodoslovje in varstvo osebnih podatkov	Rodoslovje in krajevna zgodovina	II/7
Gorenjska - zibelka mogočnih rodov	Rodoslovje in demografija	II/10
	Iz rodoslovnih virov	II/12
<i>Dr. Božo Otorepec, r. 24. 12. 1924 v Orehovcu, diplomiral in doktoriral na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Raziskoval krajevno zgodovino, zgodovino gradov, diplomatiko, sfragistiko in heraldiko.</i>	<i>Dr. France Štukl, r. 5. 9. 1942 v Celovcu, maturiral v Škofji Loki. Diplomiral zgodovino in umetnostno zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani, tam tudi doktoriral. Zaposlen kot vodja škojjeloške enote Zgodovinskega arhiva Ljubljana. Ukvarja se s proučevanjem lokalne zgodovine in umetnostne zgodovine.</i>	
Genealogija (definicija iz Enciklopedije Slovenije)	Ko smo izčrpali matične knjige ...	II/5
Od kod ime Ljubljana)	Prispevki k poznavanju domačih imen v zvezi z upravnimi funkcijami	IV/1
<i>Dr. Tomaž Pisanski, r. 24. 5. 1949 v Ljubljani, kjer je diplomiral, doktoriral in predava kot redni profesor na Fakulteti za matematiko in fiziko.</i>	<i>Ing. Rasto Švajgar, r. 25. 3. 1919 v Ribnici, diplomiral na Elektro fakulteti v Ljubljani, deloval na področju elektrogospodarstva in kemične industrije.</i>	
Genealogy online - recenzija	Priimek, Family name, Familienname - odkod in zakaj I.	II/3
Postavimo podatke na ogled		
Rodoslovje v Avstraliji		
Slovenski arhivi na internetu		
Helmova rodoslovna delavnica		
Pokrajinski arhiv v Mariboru		

Priimek, Family name, Familienname - odkod in zakaj II.	II/4
Priimek, Family name, Familienname - odkod in zakaj III.	II/5
Priimek, Family name, Familienname - odkod in zakaj IV.	II/6
Priimek, Family name, Familienname - odkod in zakaj V.	II/7
Priimek, Family name, Familienname - odkod in zakaj VI.	II/8,9

Anton Tomažič, r. l. 1950 v Ljubljani, leta 1974 diplomiral na Pravni fakulteti v Ljubljani, vodj arazvoja v družbi IUS SOFTWARE, d. o. o., Ljubljana

Internet - idealen medij za rodoslovce IV/2-3

Jana Tomažič-Cvetko, r. l. 12. 1965 v Ljubljani, diplomirala etnologijo in sociologijo kulture na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Direktorica Slovenskega verskega muzeja v Stični.

XVI. srečanje mladih raziskovalcev zgodovine v Stični II/7

Janez Toplišek, r. 24. 10. 1941 v Brežicah, diplomiral na pravni fakulteti v Zagrebu. Mag. organizacije dela (informativni sistemi), pom. direktorja Kemijskega instituta.

Tečaj za delo z rodoslovnim računalniškim programom I/4

Sodobni pripomočki pri rodoslovnem raziskovanju II/2

Tečaj za delo s programom BK II/3

Uporaba skenerja pri rodoslovnem delu II/3

Zgodbe z interneta II/4

Brother's Keeper za WINDOWS okolje je v Ljubljani II/10

Iskanje avtohtonih prebivalcev s pomočjo sodobnih rodoslovnih virov II/11

Diskusijska lista za uporabnike programa Brother's Keeper III/3-4

Varnostno kopiranje rodoslovnih podatkov III/3-4

Silvo Torkar, r. l. 10. 1954 v Hudajužni. Diplomiral na Filozofski fakulteti v Ljubljani ruski jezik in književnost ter sociologijo. Zaposlen je na Znanstveno - raziskovalnem centru SAZU na Institutu za slovenski jezik.

O priimkih v Baški dolini IV/2-3

Dr. Ema Umek, r. 1929 v Ljubljani, diplomirala iz zgodovine na Filozofski fakulteti v Ljubljani, doktorirala iz arhivskih znanosti. Zaposlena v Arhivu republike Slovenije, direktorica v pokoju. V okviru Skupnosti arhivov Slovenije je v letih 1962-1972 vodila projekt popisa matičnih knjig in župnijskih arhivov.

Rodoslovni viri s posebnim ozirom na matične knjige II/10

Civilne matične knjige na slovenskem ozemlju pred letom 1946 IV/4

Rod Marije Javeršek, matere Josipa Broza - Tita IV/4

Dr. Andrej Vovko, r. 22. 3. 1947, Seeboden pri Spitalu, diplomiral iz zgodovine in umetnostne zgodovine na

Filozofski fakulteti v Ljubljani, tam tudi magistriral in doktoriral. Direktor Slovenskega šolskega muzeja v Ljubljani.

Slovenski šolski muzej II/12

Uvod v rodoslovje za mlade ljudi II/12

Dr. Jože Žontar, r. 15. 3. 1932 v Kranju. Diplomiral iz zgodovine na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Dvajset let je bil direktor Zgodovinskega arhiva v Ljubljani, zdaj je svetovalec vlade v Arhivu Republike Slovenije. Je redni profesor na oddelku za zgodovino na Filozofski fakulteti v Ljubljani.

Rodoslovje kot komponenta mormonske cerkve III/3-4

Pregled dosedanjih predavanj

Pregled predavanj in dogodkov objavljamo zato, da bodo bralci po potrebi v Drevesih našli objavljen povzetek predavanja ali vsaj kratko poročilo o dogodku.

20. 4. 1994	Peter Hawlina: Rovnikarski softver
28. 8. 1994	Janez Toplišek: Prevedena verzija programa BK5
10. 1. 1995	Ing. Lojze Kobi: Rodovnikarstvo z računalnikom
14. 2. 1995	Dr. Marjan Drnovšek: Družinski arhivi in njihov pomen
14. 3. 1995	Jože Hudales: Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije
20. 3. 1995	Mag. Stanislav Južnič: Pol tisočletja kočevskih urbarjev
18. 4. 1995	Dr. Tomaž Pisanski: Elektronska omrežja
16. 5. 1995	Mag. Stanislav Južnič: Rodoslovne raziskave s pomočjo urbarjev
28. 6. 1995	Dr. Ema Umek: Matične knjige kot vir za rodoslovje
30. 6. 1996	Mag. Stanislav Južnič: Razstava kostelskih rodovnikov
12. 9. 1995	Peter Hawlina: Pisanje družinska kronike
21. 9. 1995	Prof. Sonja Anžič: Za rodoslovce zanimivi fondi Zgodovinskega arhiva v Ljubljani
10. 10. 1995	Dr. Tomaž Pisanski, Peter Hawlina: Računalniške novosti
18. 10. 1995	Nenad Novaković: Fondi NUK-a
14. 11. 1995	Dr. Tomaž Pisanski, Janez Toplišek, Peter Hawlina: Novosti na področju raziskav s pomočjo računalnika
21. 2. 1996	Dr. Bogdan Kolar: Status animarum kot rodoslovni vir
11. 4. 1996	Dr. Tomaž Pisanski, Anton Tomažič, Peter Hawlina: Rodovnik in računalnik
21. 5. 1996	Mag. Stanislav Južnič: Uskoki - naši predniki
16. 7. 1996	Dr. Tomaž Pisanski: Internet, programi, podatki

26. 9. 1996 Peter Hawlina, dr. Tomaž Pisanski: Novi softver in podatkovne zbirke
22. 10. 1996 Prof. Marjana Kos: Družinski arhiv, kako ga voditi in hraniti
21. 11. 1996 Prof. Janez Keber: Izvor priimkov
14. 12. 1996 Maximilian Lorisich: Centri za družinske raziskave
28. 1. 1997 Prof. Matevž Košir: Imenjske knjige, zemljiški operati in katastri z vidika rodoslovnih raziskav
25. 2. 1997 Dr. Ema Umek: Civilne matične knjige
25. 3. 1997 Dr. Pisanski, Peter Hawlina: Novosti na internetu, programi in podatkovne zbirke
22. 4. 1997 Dr. France Štukl: Prispevki k poznavanju domačih imen v zvezi z upravnimi funkcijami
23. 9. 1997 Tone Tomažič: Ultimate Family Tree, Peter Hawlina: Krajevna imena
28. 10. 1997 Prof. dr. Božo Otorepec: Rodoslovni drobci iz slovenske zgodovine
25. 11. 1997 Mag. Dragan Matič: Zgodnji rodoslovni viri
16. 12. 1997 Mag. Andrej Mrvar in Vladimir Batagelj: Predstavitev programa PAJEK

Drugi dogodki:

29. 1. 1996 - Prva konferenca na temo Rodoslovne podatkovne zbirke
22. 3. 1996 - Rod, rodbina, rodoslovje. Javna predstavitev rodoslovja v organizaciji časopisa Gorenjski glas pod vodstvom Jožeta Dežmana
19. 4. 1996 - Udeležba na Občnem zboru avstrijskega društva Adler na Dunaju
20. 4. 1996 - Obisk Centra za družinske raziskave na Dunaju
4. 9. 1996 - Predstavitev monografije o gradu Brdo
12. 11. 1996 - Predstavitev družinske kronike 'Buhovi s Stirpnika'
9. 12. 1996 - Tretji sestanek Gorenjskega rodoslovnega krožka
13. 1. 1997 - Četrty sestanek Gorenjskega rodoslovnega krožka
29. 1. 1997 - Tematski sestanek na temo biografika
7. 4. 1997 - Peti sestanek Gorenjskega rodoslovnega krožka
15. 4. 1997 - Računalniška delavnica
6. 9. 1997 - Druga konferenca na temo Prenos arhivskega gradiva na sodobne medije
9. 9. 1997 - Seja Upravnega odbora SRD
9. 9. 1997 - Rodoslovni stiki in obiski v ZDA

Bilten Drevesa prejemajo naslednje knjižnice, arhivi in muzeji:

- Arhiv R. Slovenije, 1000 Ljubljana, Zvezdarska 1
Institut za novejšo zgodovino,
1000 Ljubljana, Kongresni trg 1
- Knjižnica Filozofske fakultete
1000 Ljubljana, Aškerčeva cesta 2
- Nadškofijski arhiv, 1000 Ljubljana, Krekov trg 1
- Narodna in univerzitetna knjižnica
1000 Ljubljana, Turjaška ulica 1
- Slovenski šolski muzej, 1000 Ljubljana, Plečnikov trg 1
- Zgodovinski arhiv Ljubljana
1000 Ljubljana, Mestni trg 27
- Pokrajinski arhiv, 2000 Maribor, Glavni trg 7
- Univerzitetna knjižnica
2000 Maribor, Gospejna ulica 10
- Knjižnica Ivana Potrča, 2250 Ptuj, Minoritski trg 1
- Koroška osrednja knjižnica dr. F. Sušnika
2290 Ravne na Koroškem, Na gradu 1
- Osrednja knjižnica, 3000 Celje, Muzejski trg 1
- Muzej Velenje, 3320 Velenje, Ljubljanska 54
- Gorenjski muzej, 4000 Kranj, Tomšičeva 44
- Osrednja knjižnica, 4000 Kranj, Tavčarjeva 41
- ZAL, Enota Kranj, 4000 Kranj, Stritarjeva 8
- ZAL, Enota Škofja Loka, 4220 Šk. Loka, Blaževa 14
- Knjižnica Ivana Tavčarja, 4220 Škofja Loka, Šolska 6
- Knjižnica A. T. Linhartarja
4240 Radovljica, Gorenjska c. 27
- Muzej v Kropi, 4245 Kropa, Kropa 10
- Tržiški muzej, 4290 Trzin, Muzejska 11
- Goriška Knjižnica Franceta Bevka
5101 Nova Gorica, Kidričeva 20
- Oddelek ZAL, v Idriji, 5280 Idrija, Prelovčeva 2
- Osrednja knjižnica Srečka Vilharja
6000 Koper, Trg revolucije 1
- Študijska knjižnica Mirana Jarca
8000 Novo mesto, Rozmanova 26
- ZAL, Enota Novo mesto
8000 Novo mesto, Jenkova ulica 1
- Pokrajinska in študijska knjižnica
9101 Murska Sobota, Grajska 2
- Kongresna knjižnica, Washington
- Knjižnica zgodovinskega centra, Salt Lake City
- Narodna in študijska knjižnica, Trst
- Slovenska študijska knjižnica, Celovec, Mikschallee 4

